

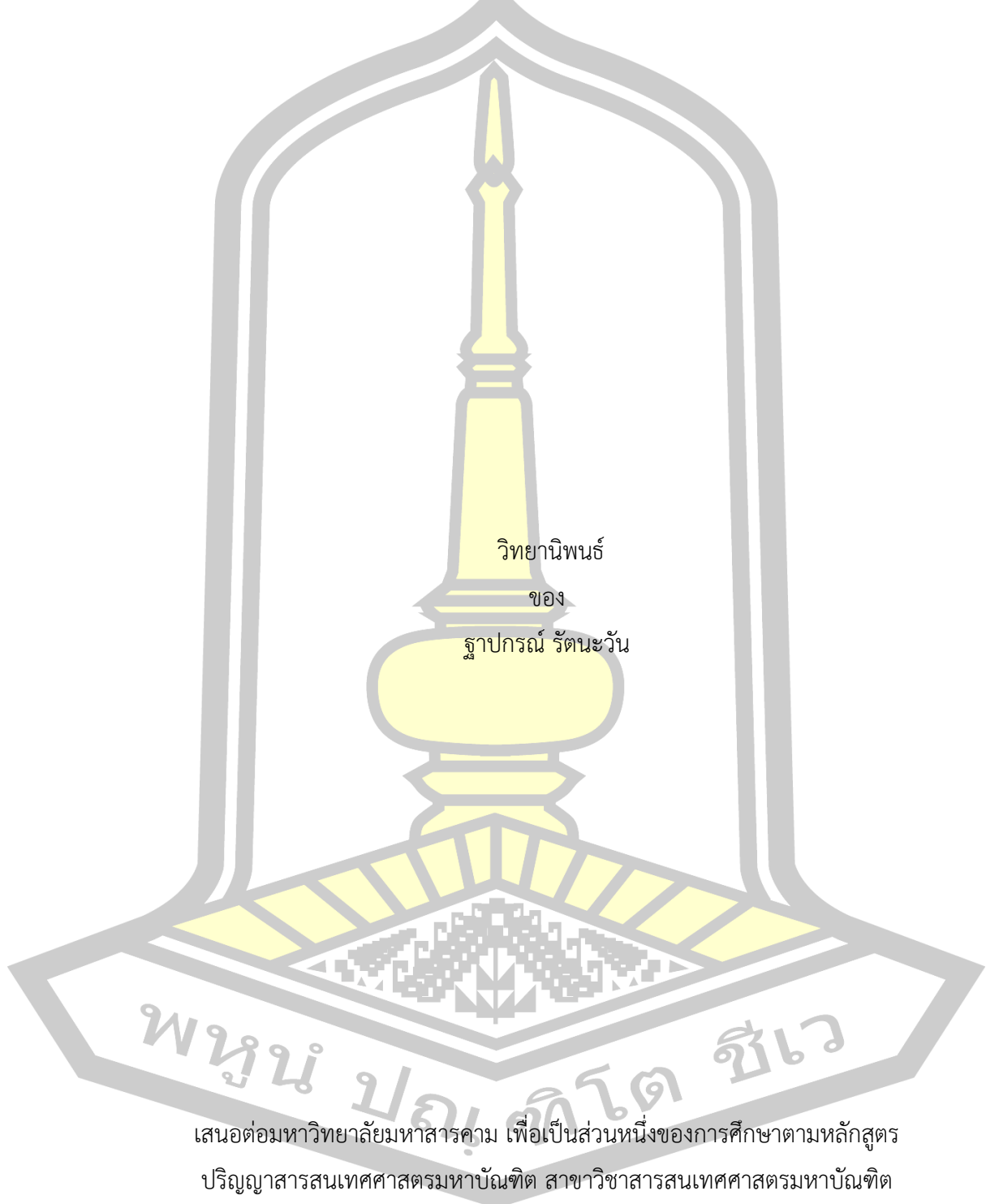
การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรอง
มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

วิทยานิพนธ์
ของ
ฐานกรณ์ รัตนะวัน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต
พฤษภาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การจัดการความรู้ที่פקแบบสัฒนัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรอง
มาตรฐานโหมสเตย์ไทย

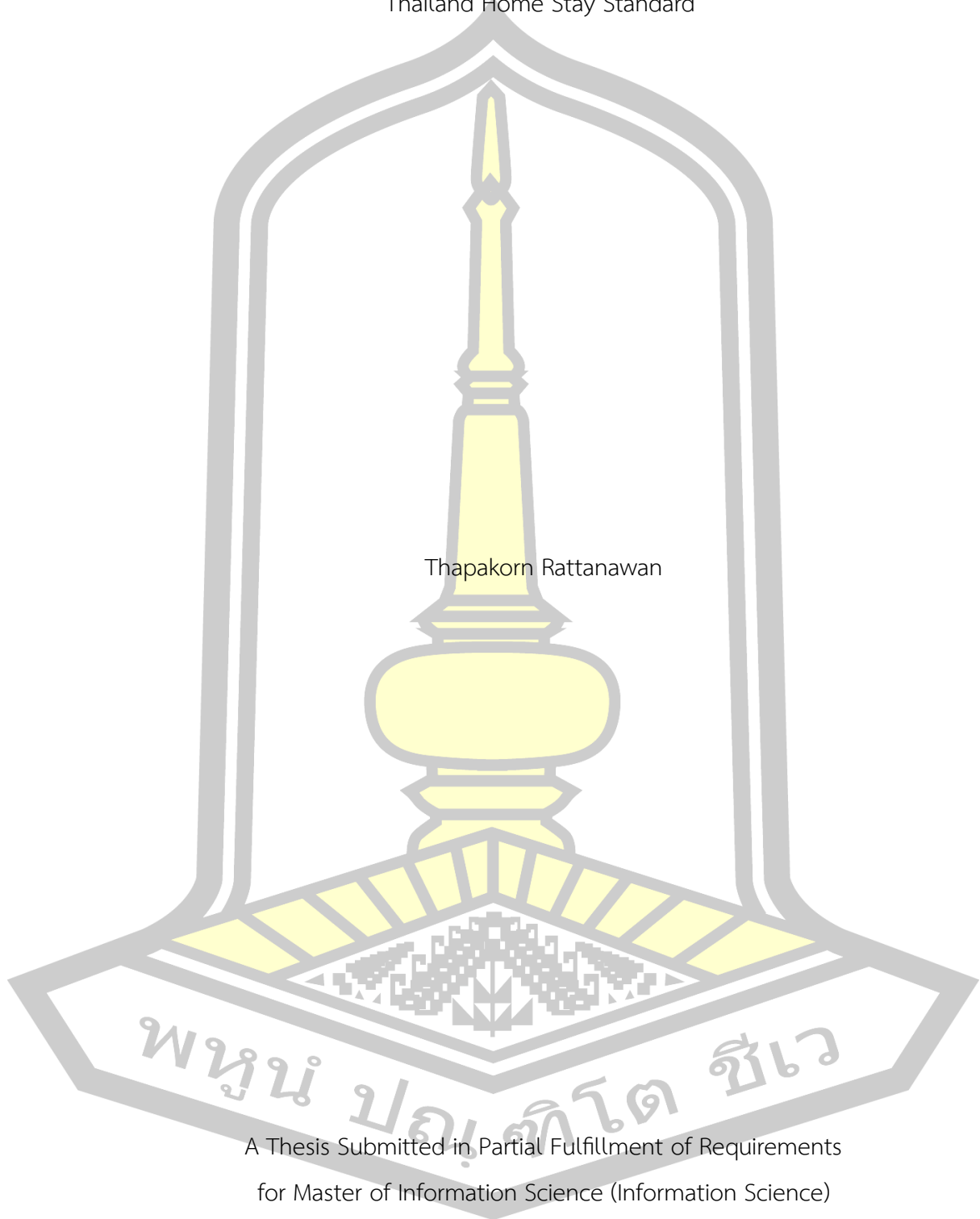
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสาสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต

พฤษจิกายน 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Knowledge Management for Home Stay in Maha Sarakham Province to Certify
Thailand Home Stay Standard

Thapakorn Rattanawan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Information Science (Information Science)

November 2024

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายฐาปกรณ์ รัตนะวัน
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสารสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ไพรมา เสงี่ยมราช)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ฤทัย นิ่มน้อย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อ. ดร. ภาธร นิลอาธิ)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. แกมกาญจน์ สมประเสริฐศรี)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. จันทิมา พลพินิจ)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย		
ผู้วิจัย	ฐาปกรณ์ รัตนะวัน		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัย นิมนน้อย อาจารย์ ดร. ภาธร นิลอาธิ		
ปริญญา	สารสนเทศศาสตรมหา	สาขาวิชา	สารสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และเพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างโฮมสเตย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 2 แห่ง จำนวน 18 คน

ผลการวิจัยพบว่า ไทต่งน้อย โฮมสเตย์ และบ้านหนองหินโฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ มีกระบวนการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ ขั้นตอนที่ 2 การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้ใหม่ ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ ขั้นตอนที่ 5 การจัดเก็บความรู้ และขั้นตอนที่ 6 การนำความรู้ไปใช้ นอกจากนี้ยังพบว่า แบบประเมินระดับความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$) โดยจำแนกเป็นรายขั้นตอนพบว่า ขั้นตอนที่ 5 การจัดเก็บความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 5.00$) ขั้นตอนที่ 2 การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$) ขั้นตอนที่ 6 การนำความรู้ไปใช้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$) ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$) ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้ใหม่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.58$) และขั้นตอนที่ 1 การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) ตามลำดับ

การจัดการความรู้จะช่วยให้ชุมชนสามารถพัฒนาและปรับปรุงได้อย่างเป็นระบบและ

สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงโฮมสเตย์ให้ผ่านการประเมินและได้รับมาตรฐานอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การจัดการความรู้, ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท, มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

TITLE	Knowledge Management for Home Stay in Maha Sarakham Province to Certify Thailand Home Stay Standard		
AUTHOR	Thapakorn Rattanawan		
ADVISORS	Assistant Professor Ruethai Nimnoi , Ph.D. Patorn Nilati , Ph.D.		
DEGREE	Master of Information Science	MAJOR	Information Science
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2024

ABSTRACT

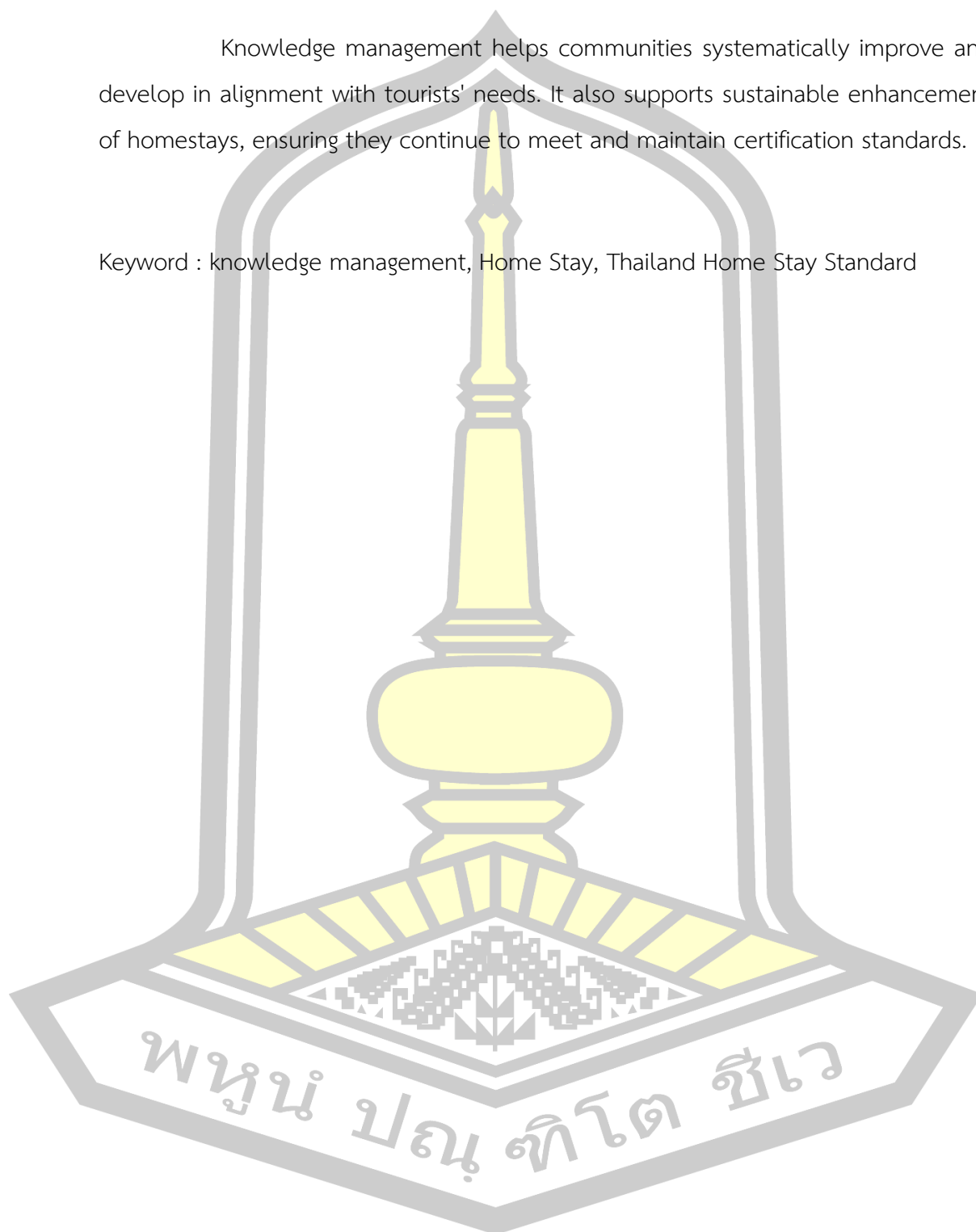
This qualitative research aimed to examine the current conditions and challenges in the operation of culturally immersive rural accommodations in Maha Sarakham Province, which have been certified by the Thai Homestay Standard. It also sought to study the knowledge management practices of these accommodations. Data was collected through semi-structured interviews with 18 participants from two homestay sites certified by the Thai Homestay Standard.

The research findings revealed that Tidonnoi Homestay and Ban Nong Hin Homestay, which practice organic farming, implemented a six-step knowledge management process. These steps included: (1) Knowledge Identification, (2) Knowledge Acquisition/Creation and Search, (3) New Knowledge Development, (4) Knowledge Transfer/Dissemination, (5) Knowledge Storage, and (6) Knowledge Utilization. Additionally, the assessment of the appropriateness level of the knowledge management process showed an overall high suitability ($\bar{x} = 4.74$) When analyzed by individual steps, Step 5: Knowledge Storage had the highest suitability ($\bar{x} = 5.00$), followed by Step 2: Knowledge Acquisition/Creation and Search ($\bar{x} = 4.83$), Step 6: Knowledge Utilization ($\bar{x} = 4.76$), Step 3: Knowledge Development and ($\bar{x} = 4.58$), Step 4: Knowledge Transfer/Dissemination ($\bar{x} = 4.71$), and

Step 1: Knowledge Identification ($\bar{x} = 4.50$).

Knowledge management helps communities systematically improve and develop in alignment with tourists' needs. It also supports sustainable enhancement of homestays, ensuring they continue to meet and maintain certification standards.

Keyword : knowledge management, Home Stay, Thailand Home Stay Standard

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัย นิ่มน้อย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.ภาธร นิลอาธิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์ ประธานหลักสูตรและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิรองศาสตราจารย์ ดร.แกมกาญจน์ สมประเสริฐศรี ประธานผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไปรมา เสงี่ยมราช และคณาจารย์ภาควิชาสารสนเทศ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่ให้ความรู้ คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา ไซยา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อาจารย์ ดร.นภัสกร มัทธมนธีรนนท์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และอาจารย์โชติมา วัฒนะ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลสำคัญประธานและคณะกรรมการโฮมสเตย์ทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม และบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตำบลโคกก่อ อำเภอมือเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ ของงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ในการวิจัยครั้งนี้

ขอบพระคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนวิชาการคณะวิทยาการสารสนเทศ เพื่อนนิสิต สาขาสารสนเทศ เพื่อนนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อนนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ และเพื่อนนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนระหว่างการศึกษาต่อและการทำวิจัย ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แห่งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าและสร้างประโยชน์แก่ผู้ที่มีความสนใจนำข้อมูลการวิจัยไปศึกษาต่อยอดให้มีการพัฒนาในด้านที่เกี่ยวข้องต่อไป

พูน ปณ จิตโต ชีเว

ฐานปกรณ์ รัตนะวัน

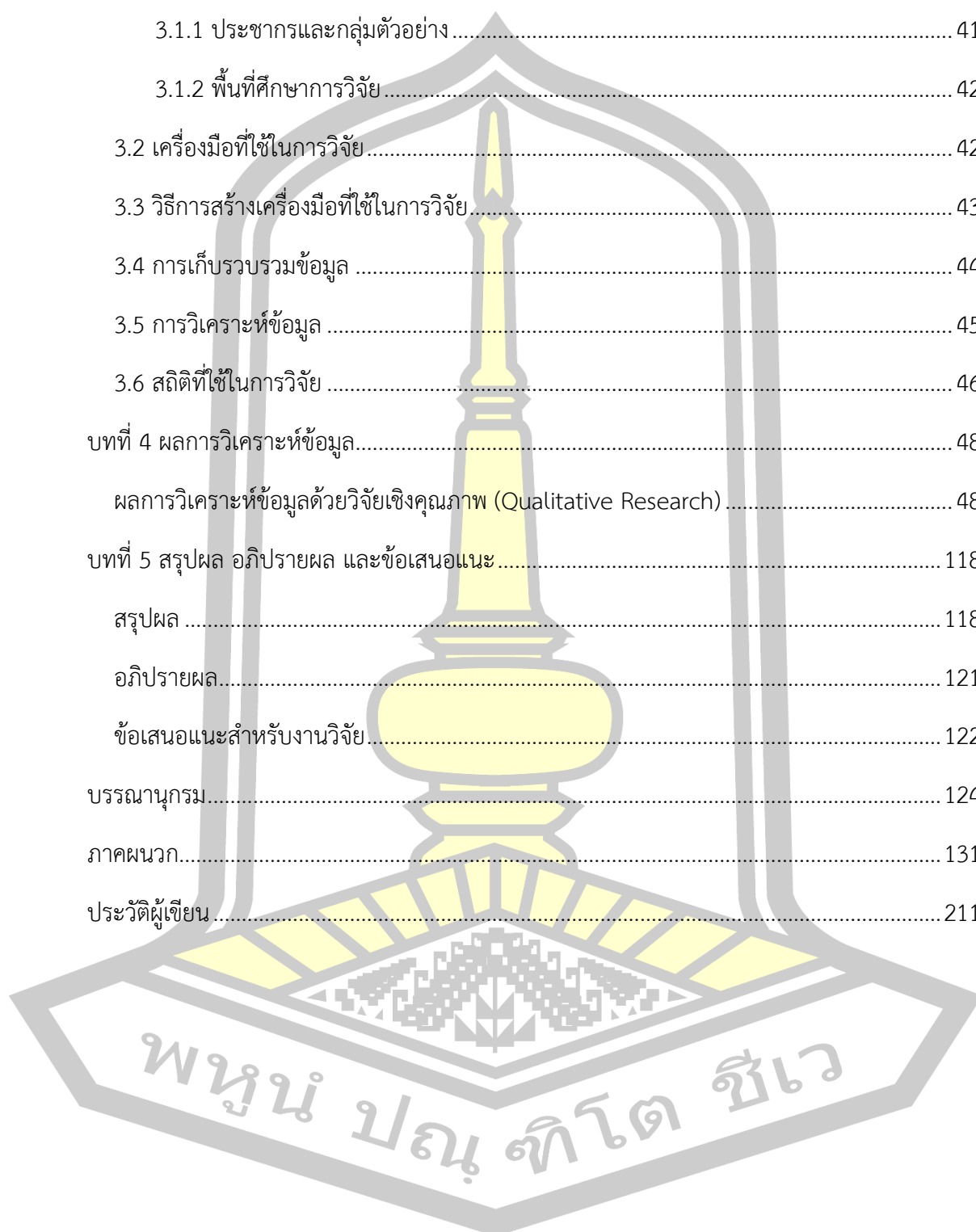
สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1. การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM).....	4
2. ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay).....	5
3. มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Homestay Standard).....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 การจัดการความรู้.....	9
2.1.1 ที่มาของการจัดการความรู้.....	9
2.1.2 ความหมายของการจัดการความรู้.....	9

2.1.3 ความสำคัญของการจัดการความรู้.....	11
2.1.4 ประเภทของการจัดการความรู้.....	12
2.1.5 องค์ประกอบของการจัดการความรู้.....	13
2.1.6 กระบวนการจัดการความรู้.....	14
2.2 ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท.....	17
2.2.1 ความหมายของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท.....	17
2.2.2 ความเป็นมาของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท.....	17
2.2.3 รูปแบบการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท.....	18
2.2.4 ลักษณะของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท.....	20
2.2.5 ความสำคัญของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท.....	21
2.3 มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Homestay Standard).....	21
2.3.1 มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย หรือ มาตรฐานที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท.....	21
2.3.2 การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยและการเตรียมตัวเข้ารับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์.....	25
2.3.3 คุณลักษณะและความหมายของเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย.....	29
2.4 ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม.....	29
2.4.1 ความเป็นมาของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม.....	29
2.4.2 ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย ปี 2563 (Thailand Tourism Standard).....	31
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
2.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความรู้.....	34
2.5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพโฮมสเตย์.....	36
2.5.3 งานวิจัยต่างประเทศ.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่การวิจัย	41
3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
3.1.2 พื้นที่ศึกษาการวิจัย	42
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	46
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	48
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
สรุปผล	118
อภิปรายผล	121
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย	122
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	131
ประวัติผู้เขียน	211

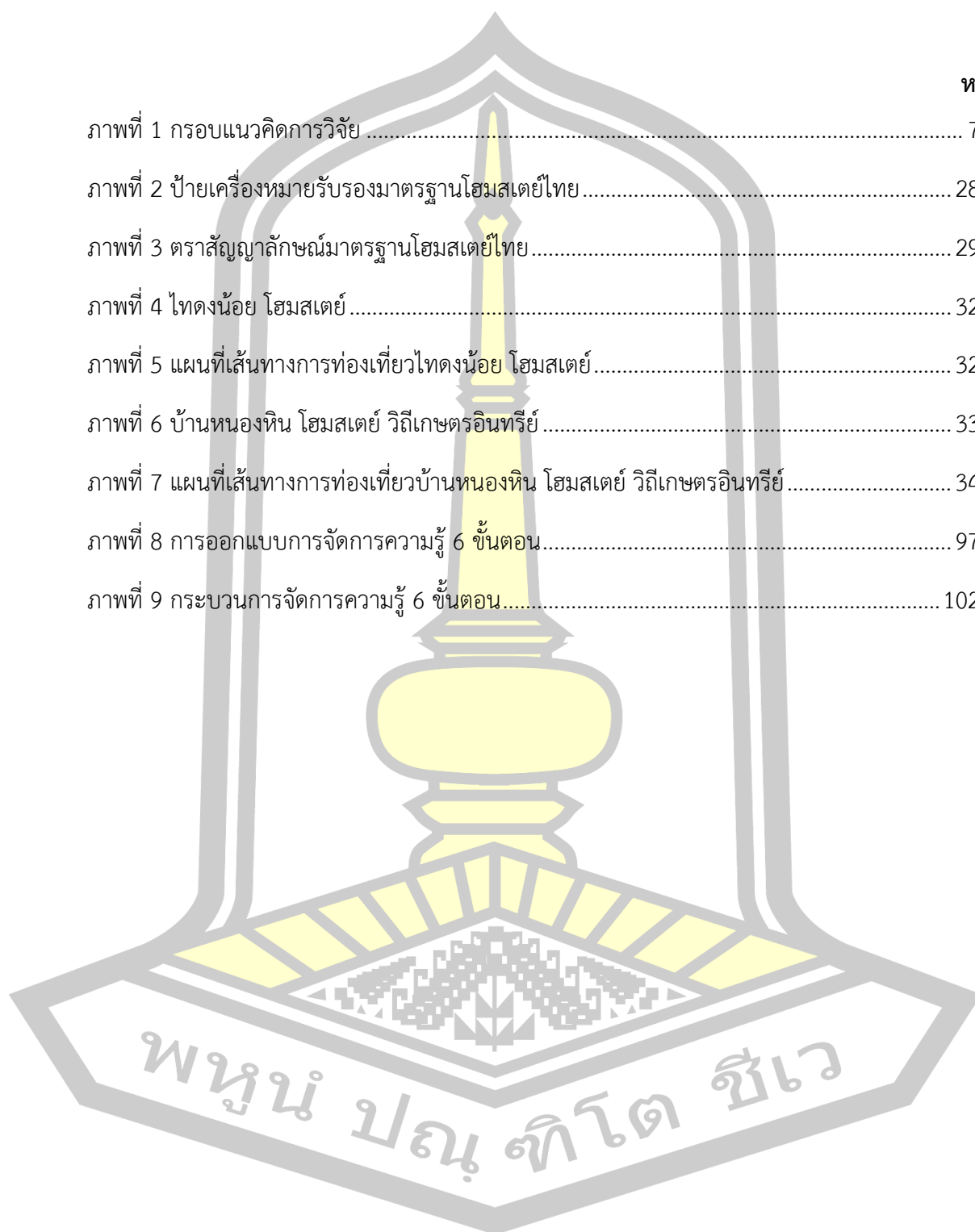

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบกระบวนการจัดการความรู้ ของนักวิชาการ	14
ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบกระบวนการจัดการความรู้ ของนักวิจัย	15
ตารางที่ 3 ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม	30
ตารางที่ 4 การสังเคราะห์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน ปัญหาของการดำเนินงาน เพื่อศึกษากระบวนการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	53
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยรายละเอียดของกระบวนการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน	98
ตารางที่ 6 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	103
ตารางที่ 7 ขั้นตอนที่ 2 การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	105
ตารางที่ 8 ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้ใหม่ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	107
ตารางที่ 9 ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	109
ตารางที่ 10 ขั้นตอนที่ 5 การจัดเก็บความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	111
ตารางที่ 11 ขั้นตอนที่ 6 การนำความรู้ไปใช้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	113
ตารางที่ 12 ระดับความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้	115

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
ภาพที่ 2 ป้ายเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	28
ภาพที่ 3 ตราสัญลักษณ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	29
ภาพที่ 4 ไทตงน้อย โฮมสเตย์	32
ภาพที่ 5 แผนที่เส้นทางการท่องเที่ยวไทตงน้อย โฮมสเตย์	32
ภาพที่ 6 บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์	33
ภาพที่ 7 แผนที่เส้นทางการท่องเที่ยวบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์	34
ภาพที่ 8 การออกแบบการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน	97
ภาพที่ 9 กระบวนการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน	102

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นโยบายการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจได้ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้มาเยือนประเทศไทย โดยส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ พร้อมกับให้ความสำคัญกับการเพิ่มความรู้และยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยมีการควบคุมคุณภาพสินค้าและบริการ และอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน นโยบายนี้มุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและการสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยเพิ่มมูลค่าทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของแต่ละสถานที่ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งทั้งหมดนี้มีจุดประสงค์เพื่อสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่หลากหลายและน่าจดจำให้แก่นักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีของชุมชน (กระทรวงท่องเที่ยวและการกีฬา, 2558)

การศึกษาที่פקแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคาม ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย จะทำให้ทราบถึงข้อมูลข้อกำหนด รวมถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำมาปรับใช้ในที่พักของตนเอง เพื่อให้มีความเหมาะสมและตรงตามมาตรฐานโฮมสเตย์ที่ได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการ ในทางกลับกัน ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคาม ไม่ได้ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ซึ่งไม่ตรงตามคาดหวังเนื่องจากไม่มีการแก้ไขให้มีความโดดเด่นและแตกต่างจากคู่แข่งตามเกณฑ์การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ดังนั้น ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ที่พบปัญหาจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย เพื่อให้ทราบถึงข้อกำหนดและความต้องการที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้ที่พักสามารถปรับปรุงและปรับใช้เพื่อให้ตรงตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (กระทรวงท่องเที่ยวและการกีฬา, 2563)

การท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทหรือโฮมสเตย์ คือ การเปิดบ้านของชาวบ้านที่มีพื้นที่สำหรับรับรองนักท่องเที่ยว โดยเจ้าบ้านยินดีต้อนรับผู้มาเยือนด้วยความตั้งใจที่จะส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจวิถีชีวิตท้องถิ่นของตน โฮมสเตย์จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของชุมชน เสริมสร้างความรู้ (Knowledge) ประสบการณ์ (Experience) และความประทับใจ (Appreciation) พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องในการให้คุณค่าแก่ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียม และประเพณีของชุมชน โฮมสเตย์จึงเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เพิ่มคุณค่าให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตที่ไม่เคยเห็นหรือทำมาก่อน เกิดเป็นประสบการณ์ใหม่ที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การท่องเที่ยวโฮมสเตย์ยัง

ช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพ และเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน ซึ่งส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม บางชุมชนประสบความสำเร็จในการดำเนินโฮมสเตย์ ขณะที่บางชุมชนยังเผชิญกับปัญหาและผลกระทบเชิงลบ กรมการท่องเที่ยวและการกีฬา จึงได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยมี 10 ด้านและ 31 ดัชนีชี้วัด เพื่อให้ชุมชนสามารถรับรองมาตรฐานและยกระดับคุณภาพโฮมสเตย์ได้ กระบวนการจัดการความรู้ของคนในชุมชนถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเสริมให้การท่องเที่ยวโฮมสเตย์สามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในระยะยาว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544)

กลยุทธ์การจัดการความรู้ถือเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ช่วยให้การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์สามารถดำเนินไปอย่างยั่งยืน การจัดการความรู้ที่เป็น Tacit Knowledge หรือความรู้ฝังลึกในตัวบุคคลที่ไม่สามารถถ่ายทอดผ่านสื่อได้ง่าย ๆ ต้องอาศัยกระบวนการรวบรวมและปรับปรุงให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าถึงได้ โดยองค์ความรู้ที่กระจุกกระจายอยู่ในชุมชนจะถูกพัฒนาให้เป็นระบบและระเบียบ เพื่อให้ทุกคนสามารถใช้ประโยชน์และพัฒนาการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนมีความสามารถในการแข่งขันและสามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทยได้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ที่พิกไม่ได้ผ่านการประเมิน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และระดมความคิดเพื่อหาทางปรับปรุงจะช่วยให้เกิดมุมมองใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาที่พิกให้มีเอกลักษณ์และสามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทยได้ในอนาคต (พริธิดา วิเชียรปัญญา, 2547) ไทตงน้อย โฮมสเตย์ให้ความสำคัญกับการจัดเตรียมที่พักที่สะอาดและเป็นส่วนตัว พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย การใช้วัตถุดิบท้องถิ่นในการปรุงอาหารยังแสดงถึงความยั่งยืนและการสนับสนุนชุมชน ทั้งยังมีมาตรการด้านความปลอดภัย เช่น กล้องวงจรปิดและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย 24 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำขนมพื้นบ้านและการปลูกป่า ซึ่งรายได้ส่วนหนึ่งจากกิจกรรมเหล่านี้จะถูกนำเข้าสู่กองทุนชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีการเกษตรอินทรีย์ ให้ความสำคัญการจัดการพื้นที่ให้สะอาด ปลอดภัย และร่มรื่น โดยใช้วัตถุดิบท้องถิ่นในการปรุงอาหารเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน มีมาตรการด้านความสะอาดและความปลอดภัยที่ครบถ้วน กิจกรรมของโฮมสเตย์นี้ยังสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การสักการะสถูปหลวงปู่เพียร การทอผ้า และการทำสังฆทานต้นไม้ ทั้งยังมีนโยบายรักษาสีเขียวและสนับสนุนผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ โดยรายได้ส่วนหนึ่งจากกิจกรรมจะถูกนำเข้าสู่กองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การโปรโมทของที่พิกนี้มุ่งเน้นผ่านทางเฟซบุ๊กและสื่อออนไลน์เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่สนใจวิถีชีวิตท้องถิ่น

จังหวัดมหาสารคามเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์ที่หลากหลายและน่าหลงใหล การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่เน้นสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดนี้ได้รับความนิยมอย่างดี โดยมีชุมชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ปี 2563 และมีระยะเวลารับรองตั้งแต่ปี 2564 - 2567 ได้แก่ ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ที่ตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน และบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ที่ตำบลโคกก่อ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ทั้งนี้ยังมีพื้นที่อื่น ๆ อีก 18 แห่งที่กำลังดำเนินการเพื่อขอรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ความยั่งยืนของการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในชุมชนเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญ การจัดการท่องเที่ยวจึงต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเต็มที่ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างถูกต้องและเกิดการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในจังหวัดมหาสารคามจึงควรเน้นที่การรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาวให้แก่ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงท่องเที่ยวและการกีฬา, 2563)

จากที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย เพื่อเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยตามที่กรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬากำหนด ในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้ได้ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย
2. เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

คำถามการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย เป็นอย่างไร
2. การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ควรมีกระบวนการอย่างไร

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการตรวจประเมินและการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคามที่กำลังประกอบธุรกิจที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อนำมาออกแบบในรูปแบบเครื่องมือและเทคโนโลยีการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยมีที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ที่ผ่านการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ปี 2563 ระยะเวลารับรอง : พ.ศ. 2564 - 2567 อยู่จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ 1) ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม และ 2) บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตำบลโคกก่อ อำเภอมือทองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยมีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้เป็นการศึกษาที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ที่ได้รับมาตรฐานด้านการจัดการที่พักโฮมสเตย์จากสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาไม่น้อยกว่า 1 ปี ในจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม 2) บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตำบลโคกก่อ อำเภอมือทองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยใช้ประชากรเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์จากโฮมสเตย์ 2 แห่ง ประกอบด้วย 1) ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม 2) บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตำบลโคกก่อ อำเภอมือทองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีคณะกรรมการจำนวนทั้งสิ้น 18 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) หมายถึง กระบวนการในการจัดหาและสร้าง จัดเก็บถ่ายทอด และประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีอยู่ เพื่อให้บุคลากรนำเอาความรู้มาใช้เป็น

แนวทางหรือเครื่องมือในการสนับสนุนการสร้างความรู้ ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้สมาชิกสามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ร่วมกัน และทำให้มีประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มมากขึ้นของไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม และบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตำบลโคกก่อ อำเภอมือมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม รวมถึงข้อมูลภายในองค์กรเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ ผลผลิต และนวัตกรรม เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลยุทธ์ เครื่องมือ และกระบวนการเพื่อการแบ่งปันความรู้และความเชี่ยวชาญอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างพนักงาน ทีม และแผนกต่าง ๆ นอกจากนี้ การจัดการความรู้ยังเกี่ยวข้องกับการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบุคลากรในองค์กรควรได้รับการสนับสนุนให้แบ่งปันความรู้และความคิด และเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น ประกอบด้วยกระบวนการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification)
- 2) การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition)
- 3) การพัฒนาความรู้ใหม่ (Knowledge Development)
- 4) การถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer)
- 5) การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storing)
- 6) การนำความรู้มาใช้ (Knowledge Utilization)

2. ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่ง ที่นักท่องเที่ยวจะต้องพักรวมกับเจ้าของบ้านชายคาเดียวกัน โดยมีห้องพักหรือพื้นที่ใช้สอยภายในชุมชนบ้านดงน้อย ตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม และชุมชนบ้านหนองหิน ตำบลโคกก่อ อำเภอมือมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยมีค่าตอบแทนและจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร อันมีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เน้นที่ความเป็นเอกลักษณ์ทางท้องถิ่น ได้แก่ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ชชาติพันธุ์ ประเพณี และวิถีชีวิต ที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์ที่หลงใหลในวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการกระจายรายได้ที่เหมาะสมสู่ท้องถิ่น

3. มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Homestay Standard) หมายถึง คุณภาพและการให้บริการของไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม และบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตำบลโคกก่อ อำเภอมือมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 10 ด้าน 31 ดัชนีชี้วัดของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประกอบด้วย 1) ด้านที่พัก 2) ด้านอาหาร 3) ด้านความปลอดภัย 4) ด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก 5) ด้านรายการนำเที่ยว 6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7)

ด้านวัฒนธรรม 8) ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน 9) ด้านการบริหารของกลุ่ม
โฮมสเตย์ และ 10) ด้านการประชาสัมพันธ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัย และกรอบแนวคิดต่าง ๆ ผู้วิจัยได้คัดเลือกการศึกษาแนวทางเพื่อการ
จัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐาน
โฮมสเตย์ไทย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเพื่อการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเป็นความรู้ประกอบในการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาในหัวข้อต่อไป

2.1. การจัดการความรู้

2.1.1 ที่มาของการจัดการความรู้

2.1.2 ความหมายของการจัดการความรู้

2.1.3 ความสำคัญของการจัดการความรู้

2.1.4 ประเภทของการจัดการความรู้

2.1.5 องค์ประกอบของการจัดการความรู้

2.1.6 กระบวนการจัดการความรู้

2.2 ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay)

2.2.1 ความหมายของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

2.2.2 ความเป็นมาของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

2.2.3 รูปแบบการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

2.2.4 ลักษณะของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

2.2.5 ความสำคัญของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

2.2.6 ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม

2.2.7 ความเป็นมาของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม

2.2.8 ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย ปี 2563 (Thailand Tourism Standard)

2.3 มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Homestay Standard)

2.3.1 มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย หรือ ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

2.3.2 การประเมินและเตรียมตัวเข้ารับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์

2.3.3 การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

2.3.4 คุณลักษณะและความหมายของเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การจัดการความรู้

2.1.1 ที่มาของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้มีต้นกำเนิดมาจากความเข้าใจถึงความสำคัญของความรู้ในองค์กรและการใช้ประโยชน์จากความรู้ในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ต่อไปนี้คือบางปัจจัยที่มีอันเป็นหลักในการก่อตั้งแนวคิดของการจัดการความรู้ การเจรจาประสบการณ์ แนวคิดของการจัดการความรู้มีรากฐานมาจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ การพัฒนาแนวคิดนี้ได้รับการทดสอบและปรับปรุงมาตลอดเวลาจากประสบการณ์ของบุคคลและองค์กร การสร้างและใช้ความรู้ การจัดการความรู้เกิดขึ้นจากความเข้าใจว่าความรู้มีค่าและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ องค์กรต่าง ๆ เริ่มต้นการสร้างความรู้ ทดลอง และใช้ประโยชน์จากความรู้เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและเทคนิคได้เปลี่ยนแปลงวิธีการเก็บรวบรวม จัดเก็บ และแบ่งปันข้อมูลและความรู้ ทำให้เกิดความจำเป็นในการจัดการความรู้ที่มีระบบ สภาพแวดล้อมธุรกิจ การแข่งขันในสภาพแวดล้อมธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงมีความจำเป็นที่จะใช้ความรู้ในการสร้างคุณค่าและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ความต้องการของลูกค้า ความต้องการของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการในการได้รับข้อมูลและความรู้ที่ถูกต้องและรวดเร็วมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาแนวคิดของการจัดการความรู้ นโยบายของรัฐบาล การส่งเสริมการพัฒนาทางด้านดิจิทัลและเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ได้กระตุ้นการต้องการการจัดการความรู้ในรูปแบบที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดการความรู้เกิดขึ้นจากบททั้งประสบการณ์มนุษย์และการพัฒนาทางเทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับความสำคัญของความรู้ในการดำเนินธุรกิจและการพัฒนาการเพิ่มคุณค่าจากสินทรัพย์ที่แตะต้องไม่ได้ขององค์กรและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยสินทรัพย์ที่เป็นความรู้ภายในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) และความรู้ชัดแจ้งหรือความรู้ที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Explicit Knowledge) กระบวนการในการจัดการความรู้รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำให้เป็นความรู้ และการใช้ความรู้ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของงานให้ดียิ่งขึ้น การจัดการความรู้ถือเป็นกรอบหรือระเบียบปฏิบัติที่เอื้อให้คนในองค์กรและชุมชนท้องถิ่นใช้ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบ่งบอกถึงความสำคัญของการทำให้ข้อมูลเป็นความรู้และการใช้ความรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนางานและสร้างคุณค่า (สุชาติ สุวงศ์กุล, 2561)

2.1.2 ความหมายของการจัดการความรู้

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “การจัดการความรู้ Knowledge Management” เอาไว้ในหลายแง่มุม ซึ่งล้วนแต่มีความสำคัญและให้ความสำคัญกับความรู้ขององค์กรเป็นหลัก สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

สุวัฒน์ ศักดิ์สมฤทธิ์ (2561) กล่าวว่า การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการสร้าง แบ่งปันใช้ และจัดการความรู้และข้อมูลภายในองค์กร เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ และเชิงกลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันขององค์กร การจัดการความรู้ ครอบคลุมกิจกรรมที่หลากหลาย รวมถึงการสร้างความรู้ การได้มา การจัดเก็บ การค้นคืน การเผยแพร่ การถ่ายโอน และการประยุกต์ใช้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือ เทคนิค และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อรวบรวม จัดระเบียบ และใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ความรู้ เช่น ข้อมูล สารสนเทศ ความเชี่ยวชาญ และทรัพย์สินทางปัญญา เป้าหมายสูงสุดของการจัดการความรู้คือการช่วยให้องค์กร ปรับปรุงการตัดสินใจ นวัตกรรม การเรียนรู้ และการทำงานร่วมกัน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ก.พ.ร. (2548) ให้ความหมายของการจัดการ ความรู้ว่าหมายถึง การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือ เอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็น ผู้รู้รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถชิงแข่งขันสูงสุด

วิจารณ์ พานิช (2547) การจัดการความรู้ หรือเรียกย่อ ๆ ว่า KM คือ เครื่องมือเพื่อใช้ในการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 4 ประการไปพร้อม ๆ กัน ได้แก่ 1. บรรลุเป้าหมายของงาน 2. บรรลุ เป้าหมายการพัฒนาการคน 3. บรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 4. บรรลุความเป็นชุมชนเป็นหมู่คณะ มีความเอื้ออาทรระหว่างกันในการทำงาน ดังนั้นการจัดการความรู้ ในความหมายนี้จึงเป็นกิจกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ไม่ใช่กิจกรรมของนักทฤษฎีแต่นักวิชาการหรือนัก ทฤษฎีอาจเป็นประโยชน์ในฐานะแหล่งความรู้ (Resource Person) การจัดการความรู้เป็น กระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่องเกิดการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ เป้าหมาย คือการพัฒนา งานและพัฒนาคนโดยมีความรู้เป็นเครื่องมือ “การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือ (Tools) ไม่ใช่ เป้าหมาย (Goal)”

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) (2548) ได้อธิบายถึง ความหมายของการจัดการความรู้ หมายถึง ความท้าทายสองประการ ประการแรก คือ การจัดการ ข่าวดสารและกระบวนการ และประการที่สอง คือ การจัดการบุคลากรและสภาพแวดล้อมเพื่อให้ ความรู้ถูกสร้างแบ่งปันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ “(WHO considers KM to be the dual challenge of, first, managing information and processes and, second, managing people and their environment so that knowledge is created shared and applied more systematically and effectively.)”

สรุปได้ว่า “การจัดการความรู้” คือ กระบวนการในการจัดหาและสร้าง จัดเก็บถ่ายทอด และประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีอยู่ เพื่อให้บุคลากรนำเอาความรู้มาใช้ให้เป็นแนวทางหรือเครื่องมือในการ

สนับสนุนการสร้างความรู้ ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้สมาชิกสามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ร่วมกัน และทำให้มีประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มมากขึ้น

2.1.3 ความสำคัญของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ที่มีความสำคัญในการบริหารองค์กรทั้งในประเทศและนอกประเทศได้ให้มีความสำคัญกับการจัดการความรู้จึงได้มีการนำไประบุเป็นกฎหมาย เป็นหลักปฏิบัติที่ต้องมีในองค์กร ในประเทศไทยก็เช่นเดียวกันได้มีการระบุเรื่องของการจัดการความรู้เอาไว้ในกฎหมายและหลักเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพองค์กร รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันซึ่งทำให้การจัดการความรู้ที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อองค์กร ดังนั้น การจัดการความรู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์กรที่ยืดหยุ่น ปรับตัวต่อเปลี่ยนแปลง และมีความสามารถในการตอบสนองต่อสถานการณ์และโอกาสที่เปลี่ยนแปลงไป การนำหลักการจัดการความรู้ไปใช้ในกฎหมายและหลักปรัชญาขององค์กรทำให้การจัดการความรู้เป็นส่วนที่สำคัญและได้รับความสำคัญในทุก ๆ ด้านของการดำเนินงานขององค์กร จะเห็นได้ว่าความสำคัญของการจัดการความรู้ มีความสำคัญต่อการจัดการความรู้ในเรื่องของการจัดการความรู้ของที่פקแบบสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย การที่กลุ่มที่פקแบบสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทจะสร้างและรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันได้นั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของกลุ่มที่פקแบบสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทในการทำให้วงจรการเรียนรู้หมุนได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อกลุ่มที่פקแบบสัมผัสนวัฒนธรรมชนบท มีกระบวนการที่เป็นระบบให้การค้นหา การสร้าง การรวบรวม การจัดเก็บ การเผยแพร่ ถ่ายทอดแบ่งปัน และใช้ความรู้กระบวนการนี้ คือ “การจัดการความรู้” (สุวัฒน์ ศักดิ์สมฤทธิ์, 2561; วิจารย์ พานิช, 2548; Probst et.al., 2004) ดังต่อไปนี้

- 1) ช่วยในการเพิ่มความเข้าใจและข้อมูลที่สำคัญในการตัดสินใจ การสนับสนุนการตัดสินใจที่ถูกต้องมีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร
- 2) กระบวนการนวัตกรรมและช่วยในการสร้างความเป็นนวัตกรรมที่สามารถทำให้องค์กรเป็นผู้นำในตลาด
- 3) สนับสนุนการแบ่งปันและร่วมมือในทีมงาน ทำให้ข้อมูลและความรู้ถูกแลกเปลี่ยนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ช่วยให้องค์กรมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อเปลี่ยนแปลง ทำให้องค์กรสามารถทำความเข้าใจและปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่
- 5) ช่วยลดความขัดแย้งในทีมงาน โดยทำให้ทุกคนมีความเข้าใจและสามารถทำงานร่วมกันได้
- 6) ช่วยสร้างคุณค่าในองค์กร ทำให้องค์กรมีชื่อเสียงและได้รับความเคารพในวงกว้าง

7) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรภายในองค์กร

8) ช่วยในการป้องกันสูญเสียความรู้ โดยการบันทึกและแบ่งปันข้อมูลที่สำคัญ

การจัดการความรู้ไม่เพียงแต่มีผลต่อการดำเนินงานประจำวันขององค์กร แต่ยังมีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองขององค์กรในระยะยาว การจัดการความรู้สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นขององค์กรในธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว

2.1.4 ประเภทของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้มีหลายประเภทซึ่งสามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะการใช้งานขององค์กรและวัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ นั้น ๆ โดยมีการแบ่งประเภทของการจัดการความรู้ออกเป็น (ชวศา โต๊ะทอง, 2566) ดังนี้

1. การจัดการความรู้ขององค์กร (Organizational Knowledge Management)

1.1 การจัดหาความรู้ (Knowledge Acquisition) การเก็บรวบรวมข้อมูลและความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำเข้าสู่ระบบขององค์กร

1.2 การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage) การจัดเก็บข้อมูลและความรู้ในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้

1.3 การถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer) การแบ่งปันความรู้ในองค์กร เช่น การอบรม การเขียนเอกสาร และการทำงานร่วมกับผู้รู้

2. การจัดการความรู้บุคคล (Personal Knowledge Management)

2.1 การกำหนดความรู้ (Knowledge Identification) การระบุและกำหนดความรู้สำหรับการใช้งานส่วนบุคคล

2.2 การจัดหาความรู้ส่วนตัว (Personal Knowledge Acquisition) การเรียนรู้และสะสมความรู้สำหรับการพัฒนาตัวเอง

2.3 การถ่ายทอดความรู้ส่วนตัว (Personal Knowledge Transfer) การแบ่งปันความรู้กับผู้อื่นผ่านวิธีการต่าง ๆ

3. การจัดการความรู้ระหว่างองค์กร (Inter-organizational Knowledge Management)

3.1 การแบ่งปันความรู้ระหว่างองค์กร (Inter-organizational Knowledge Sharing) การส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างองค์กร

3.2 การสร้างพันธมิตรในการจัดการความรู้ (Knowledge Management Partnerships) การสร้างพันธมิตรที่มุ่งเน้นการแบ่งปันความรู้

4. การจัดการความรู้ในท้องถิ่น (Community Knowledge Management)

4.1 การสร้างและส่งเสริมชุมชนความรู้ (Community Knowledge Creation and Promotion) การสร้างและส่งเสริมชุมชนที่มีการแบ่งปันความรู้

4.2 การสนับสนุนกิจกรรมท้องถิ่น (Local Knowledge Support) การสนับสนุนกิจกรรมที่เผยแพร่ความรู้ท้องถิ่น

5. การจัดการความรู้ในรูปแบบดิจิทัล (Digital Knowledge Management)

5.1 การใช้เทคโนโลยีในการจัดการความรู้ (Technology-driven Knowledge Management) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้

5.2 การใช้แพลตฟอร์มการจัดการความรู้ (Knowledge Management Platforms) การใช้ระบบและแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการจัดการความรู้

การจัดการความรู้มีความสำคัญในการพัฒนาและสนับสนุนความรู้ในองค์กรและชุมชน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ในการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

2.1.5 องค์ประกอบของการจัดการความรู้

ความรู้มีความหลากหลายและมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ดังนั้นเพื่อให้เกิดความหมายที่ชัดเจนและความสำคัญของความรู้คืออะไร Kenneth C. Laudon & Jane P. Laudon (2006) จึงได้มีการจำแนกคุณลักษณะของความรู้ ออกเป็น 4 มิติ ดังนี้

1. ความรู้คือทรัพย์สินขององค์กร ความรู้ถูกต้นทุนตัวเองเมื่อสามารถนำมาไปใช้ประโยชน์แก่องค์กรได้ ไม่ว่าความรู้นั้นจะเป็นแบบจับต้องได้หรือไม่จับต้องได้ การรวบรวม จัดเก็บ และแบ่งปันความรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ความรู้มีมูลค่าและมีผลต่อองค์กร

2. ความรู้อยู่ในรูปแบบที่หลากหลาย ความรู้มีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์ เช่น มาจากการเรียน ประสบการณ์การทำงาน หรือทักษะความชำนาญ การรับรู้ถึงความหลากหลายของความรู้ทำให้องค์กรสามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ทุกประเภทและทุกรูปแบบ

3. ความรู้จำเป็นต้องมีแหล่งจัดเก็บที่ชัดเจน ความรู้ที่สำคัญต้องมีที่เก็บและจัดเก็บไว้ในแหล่งที่ชัดเจน เช่น ระบบฐานข้อมูล แบบเอกสาร หรือระบบจัดเก็บข้อมูลแบบเมฆ การจัดเก็บความรู้เป็นระบบทำให้สามารถนำไปใช้งานได้ต่อไป

4. ความรู้เป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์ ความรู้มีความสำคัญในบริบทหรือสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ความรู้ที่ถูกสร้างขึ้นในบางประเด็นสามารถนำไปใช้งานได้สถานการณ์หรือบริบทที่แตกต่างกันได้

ดังนั้นความรู้มีความหลากหลายและมีคุณลักษณะที่ทำให้มีความสำคัญและมีมูลค่าต่อองค์กร การจัดเก็บ จัดการ และนำความรู้ไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญ

2.1.6 กระบวนการจัดการความรู้

กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) เป็นกระบวนการที่ออกแบบมาเพื่อรวบรวม จัดเก็บ และใช้ประโยชน์จากความรู้ที่มีอยู่ในองค์กรหรือระบบใด ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบของการจัดการความรู้จากแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการและนักวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบกระบวนการจัดการความรู้ ของนักวิชาการ

ลำดับ	ปี	ชื่อนักวิชาการ	(1) การหาความรู้	(2) การแสวงหาความรู้	(3) การจัดเก็บความรู้	(4) การพัฒนาความรู้ใหม่	(5) การถ่ายทอดความรู้	(6) การเผยแพร่ความรู้	(7) การนำความรู้มาใช้	(8) การวัดและการประเมินความรู้
1	1996	Marquardt	✓	✓	✓		✓			
2	1997	Wiig	✓				✓	✓	✓	
3	1999	Alavi	✓	✓		✓	✓	✓	✓	
4	2003	Lawson	✓	✓	✓		✓	✓	✓	
5	2546	โกศล ดีศีลธรรม	✓	✓	✓			✓	✓	
6	2004	Probst et.al.	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
7	2004	Turban et.al.	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
8	2547	วิจารณ์ พานิช	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
9	2547	บุญดี บุญญากิจ และคณะ	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
10	2548	ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	2005	Dalkir	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
รวม			11	10	9	7	8	8	9	2

จากตารางที่ 1 พบว่า การเปรียบเทียบกระบวนการจัดการความรู้ของนักวิชาการ กลุ่มของนักวิชาการที่นำมาใช้มากที่สุด คือ การหาความรู้ จำนวน 11 คน รองลงมา คือ การแสวงหาความรู้

จำนวน 10 คน การจัดเก็บความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ จำนวน 9 คน การถ่ายทอดความรู้ และการเผยแพร่ความรู้ จำนวน 8 คน การพัฒนาความรู้ใหม่ จำนวน 7 คน และกลุ่มของนักวิชาการที่นำมาใช้น้อยสุด คือ การวัดและการประเมินความรู้ จำนวน 2 คน ส่วนกลุ่มของนักวิชาการที่ใช้กระบวนการจัดการความรู้เหมือนกันมี 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ กลุ่มของ Probst et.al. และ Dalkir ซึ่งใช้กระบวนการจัดการความรู้ได้แก่ การหาความรู้ การแสวงหาความรู้ การจัดเก็บความรู้ การพัฒนาความรู้ใหม่ การถ่ายทอดความรู้ และการนำความรู้มาใช้ กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มของ Turban et.al. และ วิจารณ์ พานิช ซึ่งใช้กระบวนการจัดการความรู้ได้แก่ การหาความรู้ การแสวงหาความรู้ การจัดเก็บความรู้ การพัฒนาความรู้ใหม่ การเผยแพร่ความรู้ และการนำความรู้มาใช้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบกระบวนการจัดการความรู้ ของนักวิจัย

ลำดับ	ปี	ชื่อผู้วิจัย	(1) การหาความรู้	(2) การแสวงหาความรู้	(3) การจัดเก็บความรู้	(4) การพัฒนาความรู้ใหม่	(5) การถ่ายทอดความรู้	(6) การเผยแพร่ความรู้	(7) การนำความรู้มาใช้	(8) การวัดและการประเมินความรู้
1	2560	ชนมณี ศิบลานุกิจ	✓	✓		✓		✓	✓	✓
2	2561	พัชนี การสุริย์ และคณะ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
3	2562	วิรัตน์ ทรงทวีสิน และคณะ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
4	2564	เกวลี แก่นจันดา	✓			✓		✓	✓	
5	2565	จุฑาสกนก บุษนำ และคณะ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
6	2565	กนกพร ฉิมพลี และคณะ	✓	✓	✓		✓		✓	
7	2566	อัญยานี เกตุพันธุ์ และคณะ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
รวม			7	6	5	6	5	4	7	2

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบกระบวนการจัดการความรู้ ของนักวิจัย กลุ่มนักวิจัยที่นำมาใช้มากที่สุด คือ การหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ จำนวน 7 คน รองลงมา คือ การแสวงหาความรู้ และการพัฒนาความรู้ใหม่ จำนวน 6 คน การจัดเก็บความรู้ และการถ่ายทอดความรู้ จำนวน 5 คน การเผยแพร่ความรู้ จำนวน 4 คน และกลุ่มของนักวิจัยที่นำมาใช้น้อยที่สุด คือ การวัดและการประเมินความรู้ จำนวน 2 คน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดกระบวนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) มีกระบวนการจัดการความรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Probst et.al. (2003), Dalkir, K (2005) และจุฑาสกนธ์ บุญนำ และคณะ (2565) มาเป็นกรอบในการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยเนื่องจากสามารถจำแนกกระบวนการทำงานได้ชัดเจน กระชับและสนับสนุนการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ คือ การกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การพัฒนาความรู้ การจัดเก็บความรู้ การเผยแพร่ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification)

การรวบรวมความรู้ที่มีค่าและเป็นประโยชน์ในองค์กร โดยมุ่งเน้นความรู้ที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์และยุทธศาสตร์ขององค์กร เป็นการพิจารณาว่าองค์กรมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายคืออะไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ต้องใช้อะไร ปัจจุบันมีความรู้อะไรบ้าง อยู่ในรูปแบบใด และอยู่ที่ใคร

2. การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition)

การสร้างความรู้ใหม่หรือได้รับความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าและเสริมสร้างความรู้ในองค์กร โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ที่มีค่าและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการ และเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานขององค์กร เป็นการสร้าง แสวงหา รวบรวมความรู้ทั้งภายในหรือภายนอก รักษาความรู้เดิม แยกความรู้ที่ไม่ได้ใช้ออกไป

3. การพัฒนาความรู้ใหม่ (Knowledge Development)

การสร้างความรู้ที่มีความหลากหลาย เน้นการนำความรู้ที่มีอยู่มาผสมผสานหรือปรับปรุงให้เกิดความรู้ใหม่ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการหรือความเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรได้ดียิ่งขึ้น

4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Distribution)

กระบวนการที่นำความรู้ที่รวบรวมไว้มาถ่ายทอดส่งต่อ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจ และเข้าถึงง่าย

5. การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storing)

กระบวนการที่เน้นไปที่การเก็บรักษาความรู้ที่สำคัญในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้และนำความรู้นั้นมาใช้งานในอนาคต ซึ่งรวมถึงการจัดเก็บและรักษาข้อมูลที่มีความสำคัญต่อองค์กร เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการดำเนินงานประจำวัน

6. การนำความรู้ไปใช้ (Knowledge Utilization)

กระบวนการที่องค์กรหรือบุคคลนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมหรือการทำงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด และเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา หรือการทำงานในทางที่เป็นประโยชน์ นำความรู้ไปต่อยอดขยายผล เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

สรุปกระบวนการจัดการความรู้ทั้ง 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Probst et.al. (2003), Dalkir (2005) และจุฑาสนกณ์ บุญนำ และคณะ (2565) มุ่งเน้นการกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การพัฒนาความรู้ การจัดเก็บความรู้ การเผยแพร่ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ ในทุกขั้นตอนของการจัดการความรู้

2.2 ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

2.2.1 ความหมายของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทหรือ "โฮมสเตย์" เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นให้นักท่องเที่ยวได้พักผอนร่วมกับเจ้าของบ้านในชุมชนท้องถิ่น โดยมีการให้บริการห้องพักและอาหารโดยตรง โฮมสเตย์ช่วยสร้างโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด มีความแตกต่างในการเขียนและใช้คำว่า "Homestay" หรือ "Home Stay" แต่ทั้งสองรูปแบบนี้มีความหมายเดียวกัน ตามประกาศของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวเรื่องกำหนดมาตรฐานบริการโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2548 และประกาศกรมการท่องเที่ยวเรื่องกำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554 กำหนดให้ "โฮมสเตย์" มีความหมายว่า การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่นักท่องเที่ยวจะพักร่วมกับเจ้าของบ้านหลังเดียวกัน ซึ่งต้องศึกษาธรรมชาติและวิถีชีวิตไทยหรือวัฒนธรรมไทย และต้องจัดบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร โดยจะต้องได้รับการจดทะเบียนจากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว โฮมสเตย์มีลักษณะเป็นบ้านพักที่ตั้งในชุมชน โดยเจ้าของโฮมสเตย์เป็นเจ้าของบ้านหรือประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าพักร่วมกับเจ้าของบ้านได้ โดยจะได้รับบริการห้องพักและอาหารที่บ้าน และมีโอกาสเข้าถึงวัฒนธรรมและประสบการณ์ท้องถิ่น โฮมสเตย์ช่วยสร้างความรู้สึกรักของการเป็น "แขกของบ้าน" และเป็นการบริการท่องเที่ยวที่เน้นการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชุมชน (กรมการท่องเที่ยว, 2562)

2.2.2 ความเป็นมาของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท หรือ โฮมสเตย์ (Home Stay) ปรากฏตัวครั้งแรกในทวีปยุโรปหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เป็นช่วงเวลาที่ผู้คนต้องการหนีความวุ่นวายและมีความปรารถนาที่จะสัมผัสชีวิตที่เรียบง่ายในธรรมชาติ รูปแบบการท่องเที่ยวและที่พักใหม่ ๆ ก็เริ่มเจริญขึ้น รวมทั้งการมีการพัฒนาท่องเที่ยวที่ห่างไกลจากชุมชนเมือง นำไปสู่การเกิดที่พักแรมในรูปแบบ Bed & Breakfast บ้านพักในฟาร์ม (Farm house) โฮมสเตย์ และเกสต์เฮ้าส์ (Guest house) ที่เน้นการเป็น

"แขก" มากกว่า "นักท่องเที่ยว" ด้วยความเป็นที่นิยม และเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการประสบการณ์ที่แตกต่างและเป็นส่วนตัว ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในประเทศไทยได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาท่องเที่ยวในชุมชน โดยทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสที่จะพักอยู่ในบ้านของชาวบ้าน และได้รับประสบการณ์ที่ใกล้ชิดกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในประเทศไทยมีลักษณะที่เล็กและให้บริการในบ้านหลังเดียว ซึ่งทำให้มีความสุขมากขึ้นและสามารถสร้างความเข้าใจและสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและเจ้าของบ้านได้ ความพิเศษของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทนั้นอยู่ในการที่นักท่องเที่ยวสามารถได้รับประสบการณ์ที่ไม่เหมือนในโรงแรมทั่วไป ไม่เพียงแต่การพักและทำกิจกรรมในท้องถิ่น แต่ยังสามารถได้พบปะและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชาวบ้าน ซึ่งทำให้การท่องเที่ยวดูน่าสนใจและเป็นประสบการณ์ที่คุ้มค่า นอกจากนี้ โฮมสเตย์ยังสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้กับชุมชนท้องถิ่น (แรนโซ่ ชาญวีร์ รีสอร์ท แอนด์ คันทรีคลับ เขาใหญ่, 2566)

สรุปได้ว่า ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวและที่พักที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด และสามารถเชื่อมโยงและสร้างความเข้าใจระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนที่พวกเขาไปเยือน การเป็น "แขก" มากกว่า "นักท่องเที่ยว" เป็นจุดเด่นที่ทำให้โฮมสเตย์เป็นที่นิยมในการท่องเที่ยวทั่วโลก

2.2.3 รูปแบบการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

แนวทางและขั้นตอนการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในการจัดทำแผนงานหรือ แผนกิจกรรม ตลอดจนการดำเนินการกิจกรรมตัวชี้วัดต่าง ๆ ในมาตรฐานแต่ละด้าน เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ การจัดทำยุทธศาสตร์ การจัดตั้งคณะทำงานในการบริหาร และการพัฒนาข้อกำหนดการวางแผน (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567) ดังนี้

2.2.3.1 การจัดทำยุทธศาสตร์

กระบวนการวางแผนและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบพื้นฐานของยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

- 1) กำหนดทิศทาง
- 2) ประเมินพื้นที่และสภาพแวดล้อม
- 3) กำหนดยุทธศาสตร์
- 4) ดำเนินยุทธศาสตร์
- 5) การประเมินผลและควบคุม

วิธีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์มาจากการระดมความคิดเห็นเพื่อค้นหาปัญหาหลักของพื้นที่วางแผน และนำมาสร้างแผนการปฏิบัติงานจริง โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ : ความต้องการของการพัฒนาการท่องเที่ยว

- 2) การกำหนดวิธีการดำเนินงาน : พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไร
- 3) การกำหนดวัตถุประสงค์หลัก : ทำไมจึงต้องพัฒนาการท่องเที่ยว
- 4) การกำหนดจุดมุ่งหมายตติงกลยุทธและยุทธศาสตร์ : กลยุทธในแต่ละด้านมีอะไรบ้าง
- 5) การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ : ตัวชี้วัดความสำเร็จมีอะไรบ้าง
- 6) การกำหนดกลุ่มผลสัมฤทธิ์หลัก : อะไรคือผลสัมฤทธิ์หลักที่ต้องการ
- 7) การแปลงกลยุทธสู่การปฏิบัติ : ต้องการจะทำอะไรบ้าง

2.2.3.2 การจัดตั้งคณะทำงานในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

กระบวนการการทำงานจะต้องมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชนในการพัฒนา เพื่อให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์สูงสุด ดังนั้น แผนจะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถนำไปปฏิบัติจริงมีหลักฐานโดยพิจารณาจากรายงานการติดตามความก้าวหน้าโดยมีขั้นตอนการจัดตั้งคณะทำงาน ดังนี้

- 1) ประชุมสรุปแนวทางการดำเนินงาน
- 2) จัดทำโครงการขอรับงบประมาณ
- 3) จัดตั้งคณะกรรมการบริหารและพัฒนาพื้นที่
- 4) จัดเวทีระดมความคิดเห็น
- 5) รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและเสนอแนวทางพัฒนา
- 6) จัดกิจกรรมผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม
- 7) จัดอบรมเพื่อให้ความรู้กับท้องถิ่น
- 8) ประชุมเรื่องรายละเอียดการดำเนินงาน
- 9) สรุปผลติดตามความก้าวหน้า

2.2.3.3 การพัฒนาข้อกำหนดการวางแผนแหล่งท่องเที่ยว

แนวทางหรือข้อบังคับเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กำหนดขึ้นจากการมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้

- 1) การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์
- 2) สร้างการมีส่วนร่วม
- 3) ศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
- 4) เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาพื้นที่
- 5) พัฒนาศักยภาพและแก้ไขจุดอ่อน
- 6) กำหนดรูปแบบการบริหาร
- 7) จัดกิจกรรมและมาตรการการป้องกันผลกระทบ

8) เสนอข้อมูลการพัฒนาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9) ทดสอบความผ่านกิจกรรมทดลอง

10) ประเมินการดำเนินงานแก้ไขข้อบกพร่อง

2.2.4 ลักษณะของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

ลักษณะของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ถือว่าเป็นรูปแบบบริการที่พักผ่อนที่เล็กที่สุด ในบ้านหลังหนึ่งมีเพียงไม่กี่ห้องนอน โดยมีเจ้าของบ้านและนักท่องเที่ยวต่างเปิดใจเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน นักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์แปลกใหม่ที่เปี่ยมมิตรไมตรีต่อกัน และเจ้าของบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย และเจ้าของบ้านนั้นจะต้องจัดเตรียมห้องพักและจัดห้องนอน ไว้ให้นักท่องเที่ยวที่มาพักค้างแรมเป็นห้องส่วนตัว บางช่วงเวลานักท่องเที่ยวต้องการเป็นส่วนตัว และที่พักเองก็ต้องมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งจัดอาหารตามแบบชีวิตประจำวันปกติ ให้นักท่องเที่ยวแต่ละมีวางแผน หรือเตรียมจัดรายการนำเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยว อาจพาเที่ยวเองตามความเหมาะสมเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ให้นักท่องเที่ยวที่มาพักแต่รูปแบบและกิจกรรมอาจมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยสามารถแบ่งตามยุคสมัย ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในประเทศไทยที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน อาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทหมู่บ้าน (Village Homestay) โสมสตร์ลักษณะนี้ประกอบไปด้วยบ้านพักชาวบ้านที่มีอยู่เดิมในชุมชน หรือหมู่บ้าน มีการเปลี่ยนพื้นที่บางส่วนภายในบ้านให้เป็นที่พักของท่องเที่ยว โดยที่เจ้าของบ้านยังคงพักอาศัยอยู่ในบ้านของตนตามปกติ ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทหมู่บ้านดำเนินการโดยชุมชนในรูปแบบของคณะกรรมการ มีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับสมาชิก การเงิน แนวทางในการดำเนินงานและอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะทำเป็นลายลักษณ์อักษร

2) ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเรือนพัก (Guest Homestay) ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเรือนพักเป็นการดำเนินงานในรูปแบบที่เจ้าของบ้านเป็นเจ้าของกิจการไม่อยู่ในรูปแบบของกลุ่ม อาจมีการจ้างคนในชุมชนมาช่วยงานเมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้าพัก จำนวนบ้านพักตั้งแต่นับหนึ่งหลังขึ้นไป รายได้จากการท่องเที่ยวอาจเป็นรายได้หลักหรือรายได้เสริมจากอาชีพหลัก ลักษณะเรือนพักอาจเป็นเจ้าของบ้านเพียงหลังเดียวที่จัดแบ่งพื้นที่บางส่วนภายในบ้านให้เป็นที่นอนค้างคืนสำหรับนักท่องเที่ยว หรือเป็นบ้านที่สร้างขึ้นหรือจัดไว้ให้นักท่องเที่ยวพักแยกจากต่างหาก อาจอยู่ในบริเวณเดียวกันหรือใกล้ ๆ กับเจ้าของบ้านเพื่อความสะดวกในการดูแล ในขณะเดียวกันก็ให้ความเป็นส่วนตัวแก่นักท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน

ทั้งสองลักษณะนี้จะเป็นโอกาสที่ดีสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสวิถีชีวิตท้องถิ่นและต้องการการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่ตรงไปตรงมากับชุมชน การได้สัมผัสชีวิตที่แตกต่างและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชุมชนท้องถิ่นจะทำให้ทราบถึงวัฒนธรรมและสิ่งที่ทำให้แตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญ ในขณะที่เจ้าของบ้านจะได้รับรายได้จากการให้บริการที่พักร่วมกับนักท่องเที่ยวและมีโอกาสเพิ่มความรู้สึกของการต้อนรับแขกของบ้าน

2.2.5 ความสำคัญของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

การไปพักที่ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทมีข้อดีที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว การเรียนรู้วัฒนธรรมและชีวิตของชุมชน นักท่องเที่ยวสามารถได้รับประสบการณ์การใช้ชีวิตของคนในท้องถิ่นและเข้าใจถึงวิถีชีวิตของชุมชน นี่เป็นโอกาสที่ดีที่จะสำรวจและเข้าใจกับวัฒนธรรมที่แตกต่างการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพในชุมชน การไปพักในที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทให้โอกาสในการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพและกิจกรรมที่เป็นที่นิยมในชุมชน นักท่องเที่ยวสามารถได้รับความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับวิถีชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคม การสร้างมิตรภาพและความเป็นครอบครัว ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทนักท่องเที่ยวสามารถสร้างมิตรภาพที่แข็งแกร่งและรู้สึกเหมือนครอบครัว บรรยากาศที่เป็นครอบครัวมีการสร้างความอบอุ่นและเป็นกันเอง การสัมผัสชีวิตที่แตกต่าง การพักที่ชนบททำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสชีวิตที่แตกต่างจากสถานที่ทั่วไป และได้รับประสบการณ์ที่ไม่ค่อยมีในเมือง การผ่อนคลายและเงียบสงบ บรรยากาศที่เงียบสงบของชนบทเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการผ่อนคลายและหลีกเลี่ยงความวุ่นวายของชีวิตในเมือง การเลือกที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทจึงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ต้องการประสบการณ์ท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและใกล้ชิดกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.3 มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Homestay Standard)

2.3.1 มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย หรือ มาตรฐานที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดเอาไว้โดยอาศัยหลักเกณฑ์ประกาศตามกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554 (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) เพื่อให้สอดคล้องกับปรับปรุงชื่อหน่วยงาน ตามพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2553 และการปรับปรุงภารกิจของกรมการท่องเที่ยวตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2553 เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2553 ดังนั้น เพื่อให้ปฏิบัติงานของกรมการท่องเที่ยวสอดคล้องกับบทบาท ภารกิจ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านบริการท่องเที่ยวการส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาสถานที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทให้ได้มาตรฐานและพัฒนาเครือข่ายเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2354 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.

2545 อธิบดีกรมการท่องเที่ยว ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ จึงออกประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554 ดังนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554”

ข้อ 2 ประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก ประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2551

หมวดที่ 1 บทนิยาม

ข้อ 4 บทนิยามในประกาศนี้

“โฮมสเตย์ไทย” หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่ง ที่นักท่องเที่ยวจะต้องพักร่วมกับเจ้าของบ้านชายคาเดียวกัน โดยมีห้องพักหรือพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวพักได้ชั่วคราว ซึ่งมีจำนวนไม่เกิน 4 ห้อง มีผู้พักร่วมกันไม่เกิน 20 คน โดยมีค่าตอบแทนและจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริม ซึ่งเป็นไปตามบทนิยามคำว่า “โรงแรม” แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และได้ขึ้นทะเบียนกับกรมการท่องเที่ยว ตามหลักเกณฑ์ที่กรมการท่องเที่ยวกำหนด

“มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” หมายถึง โฮมสเตย์ที่จัดบริการอยู่ในระดับมาตรฐาน 10 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านอัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก ด้านรายการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และด้านการประชาสัมพันธ์

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

หมวดที่ 2 มาตรฐานและตัวชี้วัด

ดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กำหนดให้มีดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 10 ด้าน 31 ดัชนีชี้วัด (กรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) ประกอบด้วย ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก

- 1.1 ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน
- 1.2 ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย
- 1.3 มีห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด
- 1.4 มุมพักผ่อนภายในบ้านหรือชุมชน

มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหาร

- 2.1 ชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร

2.2 มีน้ำดื่มที่สะอาด

2.3 มีภาชนะบรรจุที่สะอาด

2.4 มีห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวถูกสุขลักษณะ

มาตรฐานที่ 3 ด้านความปลอดภัย

3.1 มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

3.2 มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย

มาตรฐานที่ 4 ด้านอภัยภัยไม่ตรี

4.1 การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย

4.2 การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในวิถีชีวิตของชุมชน

มาตรฐานที่ 5 ด้านรายการนำเที่ยว

5.1 มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนซึ่งต้องผ่านการยอมจากชุมชน

5.2 ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว

5.3 เจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว

มาตรฐานที่ 6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6.1 มีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือบริเวณใกล้เคียง

6.2 มีการดูแลแหล่งท่องเที่ยว

6.3 มีแผนงานหรือมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว และลดภาวะโลกร้อน

6.4 มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และลดภาวะโลกร้อน

มาตรฐานที่ 7 ด้านวัฒนธรรม

7.1 การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

7.2 รักษาวิถีชีวิตชุมชน คงไว้เป็นกิจวัตรปกติ

มาตรฐานที่ 8 ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน

8.1 ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึก ของฝาก หรือของจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว

8.2 ผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่าและมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

มาตรฐานที่ 9 ด้านบริหารจัดการ

9.1 มีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน

9.2 มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มโฮมสเตย์

9.3 กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ

9.4 มีการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

9.5 ระบบการจอง การลงทะเบียนและการชำระเงินล่วงหน้า

9.6 รายละเอียดของค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ ที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน

มาตรฐานที่ 10 ด้านการประชาสัมพันธ์

10.1 มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน

10.2 มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

หมวดที่ 3 วิธีการและเกณฑ์การประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ข้อ 6 การยื่นขอขึ้นทะเบียนและการตรวจสอบเบื้องต้น ให้เป็นไปตามที่กรมการท่องเที่ยวกำหนด

ข้อ 7 การวัดเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ให้ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยแบบค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) หรือค่าร้อยละ โฮมสเตย์ที่ได้มาตรฐานโฮมสเตย์ไทยจะต้องมีระดับค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) เฉลี่ยรวม ของทุกค่าทั้ง 10 มาตรฐาน จะต้องมีระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50 จากค่าจำนวนเต็ม 5 หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 จากค่าจำนวนเต็ม 100

ข้อ 8 การตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ให้เป็นไปตามหลักการและวิธีการประเมินตามที่กำหนดในประกาศกรมการท่องเที่ยว ว่าด้วยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ข้อ 9 โฮมสเตย์ไทยที่ได้รับมาตรฐานจะถูกประเมิน เมื่อครบอายุการรับรองมาตรฐาน 3 ปี และยื่นขอรับรองมาตรฐานใหม่

การประเมิน หากมีระดับคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานจะถูกถอดถอนการรับรองมาตรฐาน พร้อมทั้งต้องส่งคืนเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และหนังสือรับรองต่อกรมการท่องเที่ยว

หมวดที่ 4 ตราสัญลักษณ์

ข้อ 10 โฮมสเตย์ไทยที่ผ่านการประเมินและได้มาตรฐาน จะได้รับเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พร้อมหนังสือรับรองซึ่งแสดงความเป็นมาตรฐาน ตามที่กำหนดในระเบียบกรมการท่องเที่ยวว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยผู้ได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย มีสิทธิใช้ตราสัญลักษณ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

หมวดที่ 5 การพิจารณาเรื่องร้องเรียน และอุทธรณ์

ข้อ 11 เมื่อผู้ใช้บริการ ได้รับความเสียหายจากการกระทำของโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ผู้ใช้บริการสามารถร้องเรียนโดยจัดทำเป็นหนังสือร้องเรียน ขอให้ถอดถอนความเป็น มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ต่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยวได้

ข้อ 12 เมื่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยว ได้รับหนังสือร้องเรียนจากผู้ใช้บริการตามข้อ 11 ให้อธิบดีกรมการท่องเที่ยว แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงขึ้น โดยให้คณะกรรมการสืบสวน

ข้อเท็จจริง ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงภายในสามสิบวันและรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริง ต่อคณะกรรมการโดยเร็ว

ข้อ 13 คณะกรรมการ ร่วมกันพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง เสนอ ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ กรรมการท่องเที่ยวจะแจ้งให้ผู้ให้บริการ (ผู้ร้องเรียน) และ โฮมสเตย์ ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยซึ่งถูกร้องเรียน ได้รับทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ คณะกรรมการ ได้มีผลการพิจารณา

ข้อ 14 หากผู้ให้บริการ (ผู้ร้องเรียน) หรือโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ซึ่งถูกร้องเรียน ไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ผลการพิจารณา ของ คณะกรรมการได้ โดยจัดทำเป็นหนังสืออุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยวภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งผลการพิจารณา

ข้อ 15 เมื่ออธิบดีกรมการท่องเที่ยว ได้รับหนังสืออุทธรณ์จากผู้ให้บริการ (ผู้ร้องเรียน) หรือ โฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยซึ่งถูกร้องเรียนแล้วแต่กรณี แจ้งเหตุไม่เห็นด้วยกับผลการ พิจารณาของคณะกรรมการ ให้อธิบดีกรมการท่องเที่ยวแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงขึ้น (ชุดใหม่) โดยให้คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงภายในสามสิบวันและ รายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริง ต่อคณะกรรมการโดยเร็ว

ข้อ 16 คณะกรรมการ ร่วมกันพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง (ชุดใหม่) เสนอผลการพิจารณาของคณะกรรมการ กรรมการท่องเที่ยวจะแจ้งให้ผู้ให้บริการ (ผู้ ร้องเรียน) และโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยซึ่งถูกร้องเรียนได้รับทราบภายในสามสิบ วัน นับแต่วันที่ คณะกรรมการได้มีผลการพิจารณา ผลการพิจารณาของคณะกรรมการให้ถือเอาเสียง ข้างมากและให้เป็นที่สุด

2.3.2 การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยและการเตรียมตัวเข้ารับการประเมินมาตรฐาน โฮมสเตย์

จากวิถีชีวิตดั้งเดิมของประเทศไทย ที่มีแต่ความเรียบง่าย พึ่งพิงธรรมชาติทำให้ผู้คนจำนวน ไม่น้อยที่สนใจวิถีชีวิตดั้งเดิม แสวงหาแหล่งท่องเที่ยวและที่พักห่างไกลตัวเมือง เพื่อเข้าสู่พื้นที่ชุมชนที่ เต็มไปด้วยความร่มรื่น ธรรมชาติที่สวยงาม เพื่อพักผ่อนจิตใจและร่างกายอย่างเต็มที่ หนึ่งในภารกิจ ของกรมการท่องเที่ยวในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงคุณภาพการ ท่องเที่ยวไทย ซึ่งแนวทางในการพัฒนาที่สำคัญ คือ การจัดทำมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย นำไปสู่การ ตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย หนึ่งในมาตรฐานที่กรมการท่องเที่ยวจัดทำขึ้น เพื่อ และพัฒนายกระดับที่พักเพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน คือ มาตรฐานที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท หรือที่เรียกว่า มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Home Stay) เกณฑ์มาตรฐานและกระบวนการตรวจประเมิน ดังกล่าวสร้างความเชื่อมั่นได้ว่าโฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานนี้ มีคุณภาพได้มาตรฐาน สะอาด

ปลอดภัย เป็นธรรม และรักษาสีงแวดล้อม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยและการเตรียมตัว
 เข้ารับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ (กระทรวงท่องเที่ยวและการกีฬา, 2564) ดังต่อไปนี้

1. คุณสมบัติโฮมสเตย์เบื้องต้น 10 ประการ

- 1.1 เป็นรายได้เสริม
- 1.2 พื้นที่ไม่เกิน 4 ห้อง และพักได้ไม่เกิน 20 คน
- 1.3 นักท่องเที่ยวพักค้างแรมบ้านเดียวกับเจ้าของบ้าน มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม
- 1.4 สมาชิกในครอบครัวมีความยินดีและเต็มใจรับนักท่องเที่ยว
- 1.5 เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดโฮมสเตย์
- 1.6 บ้านต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ร่วมจัดการโฮมสเตย์ชุมชน
- 1.7 มี 3 หลังคาเรือนขึ้นไป
- 1.8 มีบ้านเลขที่ออกให้โดยส่วนราชการ
- 1.9 ที่ตั้งถูกต้องตามกฎหมาย
- 1.10 ทำตามข้อกำหนดนี้ไม่ต่ำกว่า 6 เดือน

2. วิธีการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

การประเมินคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ มีวิธีการประเมินตามหลักเกณฑ์ และขั้นตอนที่กำหนดไว้ ดังนี้

- 2.1 ประกาศรับสมัครโฮมสเตย์ที่มีความสนใจ
- 2.2 จัดตั้งคณะกรรมการตรวจการประเมินและรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ประจำปี และ
 คณะกรรมการตรวจประเมินจังหวัด
- 2.3 ประชุมเตรียมความพร้อมและกำหนดวันประเมิน
- 2.4 ประสานนัดหมาย
- 2.5 คณะกรรมการลงพื้นที่ตรวจประเมินตามเกณฑ์
- 2.6 สรุปผลการประเมินพร้อมรับรองผล
- 2.7 ออกประกาศกรมการท่องเที่ยวและแจ้งผลผ่านจังหวัด

3. การเตรียมตัวเข้ารับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์

3.1 การเตรียมตัวเข้ารับการประเมิน

3.1.1 ทำความเข้าใจมาตรฐาน

3.1.1.1 ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานโฮมสเตย์ที่จะถูกใช้ในการ
 ประเมิน

3.1.1.2 ทราบข้อกำหนดและความคาดหวังของมาตรฐานเหล่านั้น

3.1.2 ทำการตรวจสอบภายใน

3.1.2.1 ทำการตรวจสอบโครงสร้างและการดำเนินงานภายในองค์กร

3.1.2.2 ตรวจสอบกระบวนการทางธุรกิจและระบบการจัดการที่มีอยู่

3.1.3 ประกาศการประเมิน

3.1.3.1 ประกาศและเตรียมตัวพนักงานและผู้เกี่ยวข้องว่าจะมีการประเมิน

3.1.3.2 อธิบายวัตถุประสงค์และรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง

3.2 การเตรียมโฮมสเตย์

3.2.1 ตรวจสอบห้องพัก

3.2.1.1 ตรวจสอบว่าห้องพักมีความเป็นระเบียบและสะอาด

3.2.1.2 แนะนำการปรับปรุงหากจำเป็น

3.2.2 บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

3.2.2.1 ตรวจสอบคุณภาพของบริการทั้งหมดที่โฮมสเตย์ให้

3.2.2.2 ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งในห้องพักและบริเวณสาธารณะ

3.2.3 การจัดการการโฮมสเตย์

3.2.3.1 ประสานงานกับทีมงานเพื่อเตรียมตัวรับการประเมิน

3.2.3.2 พัฒนาแผนการปรับปรุงหากต้องการ

3.3 การประเมิน

3.3.1 รับฟังและตอบสนอง

3.3.1.1 รับฟังคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้ประเมิน

3.3.1.2 ตอบสนองด้วยทัศนคติเชิงบวกและเป็นสร้างสรรค์

3.3.2 ปรับปรุงระบบ

3.3.2.1 ทำการปรับปรุงกระบวนการและระบบต่าง ๆ ตามความต้องการ

3.3.2.2 นำเสนอแผนการปรับปรุงในอนาคต

3.3.3 ตรวจสอบประสิทธิภาพ

3.3.3.1 ตรวจสอบว่าการปรับปรุงมีผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการให้บริการหรือไม่

3.3.4 ฝึกอบรม

3.3.4.1 ฝึกอบรมพนักงานตามความต้องการที่ได้รับจากการประเมิน

3.3.4.2 พัฒนาทักษะและความรู้ของทีมงาน

3.4 เกณฑ์การผ่านประเมิน

3.4.1 โฮมสเตย์ที่ผ่านการประเมินมาตรฐาน จะต้องได้รับค่าเฉลี่ยน้ำหนักร้อยละ 70% (3.5) ขึ้นไป

3.4.2 โฮมสเตย์ที่ได้รับคะแนนต่ำกว่า 70% ให้ถือว่ายังมีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน (ให้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมิน และยื่นขอรับการประเมินตามกำหนดเวลาในปีถัดไป)

4. การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยและการเตรียมตัวเข้ารับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ควรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพและประสิทธิภาพขององค์กรหรือสถานประกอบการในด้านการบริการท่องเที่ยวและโฮมสเตย์ไว้เสมอ

4.1 โฮมสเตย์ที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินตามดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Home Stay Standard) จะได้รับป้ายเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยขนาด 100 ซม. X 75 ซม. จำนวน 1 ป้ายต่อโฮมสเตย์ ซึ่งจะต้องติดตั้งในจุดที่เหมาะสมและสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ดังนี้

ภาพที่ 2 ป้ายเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

4.2 บ้านที่ผ่านการตรวจประเมินตามดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Home Stay Standard) จะได้รับเกียรติบัตรรับรองทุกหลัง

4.3 ระยะเวลาการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยตามกำหนดคราวละ 3 ปี เมื่อครบอายุการรับรอง จะต้องยื่นใบสมัครขอรับการประเมินโฮมสเตย์ใหม่

4.4 หากผู้ประกอบการโฮมสเตย์รายใดใช้ตราสัญลักษณ์ไม่เป็นตามเกณฑ์วัตถุประสงค์ หรือจัดทำขึ้นเพื่อใช้เองโดยไม่ผ่านความเห็นชอบของกรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จะมีความผิดตามกฎหมาย

4.5 ในช่วงระยะเวลาการรับรองมาตรฐาน จะมีการสุ่มตรวจประเมินตามความเหมาะสม

2.3.3 คุณลักษณะและความหมายของเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ภาพที่ 3 ตราสัญลักษณ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

คุณลักษณะเครื่องหมายรับรอง หมายถึง เครื่องหมายหรือรูปตราสัญลักษณ์ที่มีลักษณะหลังคาทรงไทยลายกลอนอยู่บนตัวอักษร Home Stay Standard Thailand มีความหมายดังนี้

หลังคาทรงไทยลายกลอน มีสีน้ำตาล ใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อแสดงถึงโฮมสเตย์ ที่อยู่ในชนบทของไทย

ตัวอักษร Home Stay มีสีเขียว หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบโฮมสเตย์ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะพักร่วมกับเจ้าของบ้านในบ้านหลังเดียวกัน

ตัวอักษร Standard Thailand มีสีแดง หมายถึง คำเพื่อใช้ยืนยันว่าเป็นโฮมสเตย์ที่ได้รับมาตรฐานของประเทศไทย

2.4 ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม

2.4.1 ความเป็นมาของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม

จังหวัดมหาสารคามเป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ส่ดืออีสาน) และถือเป็นเมืองที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความสงบ โดยเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงได้รับชื่อว่า "เมืองดักศิลา เมืองแห่งการศึกษา" จังหวัดนี้มีเอกลักษณ์โดดเด่นในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ชชาติพันธุ์ ประเพณี และวิถีชีวิต (กระทรวงท่องเที่ยวและการกีฬา, 2557) ปัจจัยที่ทำให้จังหวัดมหาสารคามเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมุ่งเน้นที่ความเป็นเอกลักษณ์ทางท้องถิ่น ที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์ที่ไม่ซ้ำซากและหลงใหลในวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามทั้งหมด 18 แห่ง ซึ่งมีที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่เปิดให้บริการมีอยู่ 6 แห่ง และที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรม

ชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยมีอยู่ 2 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีที่พักแบบ
สัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม ที่กำลังดำเนินการเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมส
เตย์ไทยอยู่ 10 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 3 ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม

ชื่อโฮมสเตย์	สถานะการบริการ
1) ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม	เปิดให้บริการ
2) บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตำบลโคกก่อ อำเภอมือ มหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม	เปิดให้บริการ
3) โฮมสเตย์บ้านหัวขัว ตำบลแกดำ อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม	เปิดให้บริการ
4) โฮมสเตย์ชุมชนปลาลูปลึงปัญญา ตำบลหนองแสง อำเภอนาโพธิ์ จังหวัด มหาสารคาม	เปิดให้บริการ
5) นาคาม โฮมสเตย์ ตำบลปะหลาด อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม	เปิดให้บริการ
6) บ้านไร่โฮมสเตย์ ๑ท่าสองคอน ตำบลท่าสองคอน อำเภอมือมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม	เปิดให้บริการ
7) มานอนนาเดื่อ Homestay ตำบลโคกก่อ อำเภอมือมหาสารคาม จังหวัด มหาสารคาม	เปิดให้บริการ
8) ท่าขอนยางโฮมสเตย์ ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัด มหาสารคาม	ปิดให้บริการ
9) หนองหวาย โฮมสเตย์ ตำบลลาดพัฒนา อำเภอมือมหาสารคาม จังหวัด มหาสารคาม	ปิดให้บริการ
10) ดอนบากโฮมสเตย์ ตำบลแวงนาง อำเภอมือมหาสารคาม จังหวัด มหาสารคาม	เปิดให้บริการ
11) บ้านหนองฮีโฮมสเตย์ ตำบลเมืองเตา อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัด มหาสารคาม	เปิดให้บริการ
12) จันทรมณ พาร์ม ตำบลโคกก่อ อำเภอมือมหาสารคาม จังหวัด มหาสารคาม	เปิดให้บริการ
13) อีสานโฮมสเตย์ ตำบลขามเฒ่าพัฒนา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัด มหาสารคาม	ปิดให้บริการ
14) บ้านนงะโส ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	ปิดให้บริการ
15) ตุ่มโฮมสเตย์ ตำบลนาดี อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม	ปิดให้บริการ
16) นาโนโฮมสเตย์ ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	ปิดให้บริการ
17) Mom Tik Camp & Homestay ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัด มหาสารคาม	เปิดให้บริการ

ชื่อโฮมสเตย์	สถานะการบริการ
18) บ้านนาโฮมสเตย์ พยัคฆภูมิพิสัย ตำบลก้ามปู อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม	เปิดให้บริการ

ซึ่งความยั่งยืนของการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในชุมชนนี้มีความสำคัญโดยจะต้องมีการบริหารจัดการที่เน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้การพัฒนาที่ถูกต้องและมีการกระจายรายได้ที่เหมาะสมสู่ท้องถิ่น การบริหารท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม ต้องมุ่งเป้าไปที่การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวที่ได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยว และสามารถสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงท่องเที่ยวและการกีฬา, 2563)

2.4.2 ที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย ปี 2563 (Thailand Tourism Standard)

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีภารกิจหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ โดยการจัดทำมาตรฐานสากล กรมการท่องเที่ยวเชื่อมั่นว่า การพัฒนาสถานประกอบการและองค์ประกอบอื่น ๆ ด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย สร้างรายได้ให้กับประเทศ รักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวให้คนรุ่นต่อไปและช่วยพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้ยั่งยืน

ในปัจจุบัน กรมการท่องเที่ยวจัดทำมาตรฐานการท่องเที่ยวแล้วเสร็จ 56 มาตรฐาน ครอบคลุมทั้งมาตรฐานด้านการบริการท่องเที่ยว มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว และมาตรฐานธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

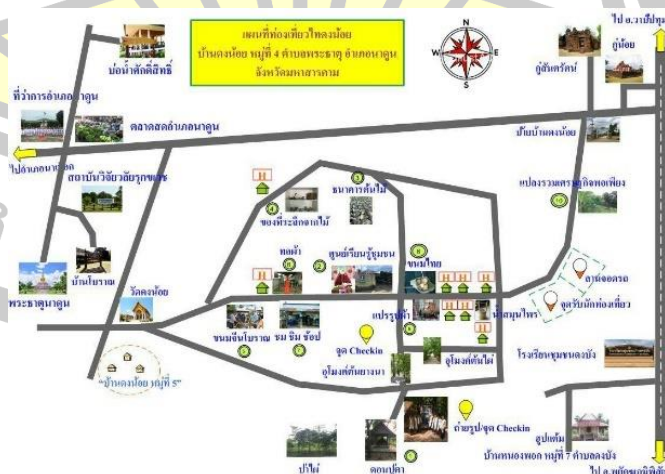
การตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย ได้เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา โดยในปี พ.ศ. 2563 มีสถานประกอบการที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มีอยู่ 2 แห่ง (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567) ได้แก่ 1) ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม และ 2) บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตำบลโคกก่อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ที่ผ่านการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ปี 2563 ระยะเวลารับรอง : พ.ศ. 2564 – 2567 ซึ่งทั้ง 2 แห่งมีความโดดเด่นที่แตกต่างกันออกไป

1) ไทตงน้อย โห้มสเตย์ ตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

ภาพที่ 4 ไทตงน้อย โฮมสเตย์

ณ ชุมชนบ้านดงน้อย หมู่ที่ 4 ตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม เป็นที่ตั้งของไทดงน้อย โฮมสเตย์ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการท่องเที่ยวโดยชุมชน และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จากกรมการพัฒนาชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ซึ่งอำเภอนาคู โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการ มีสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ตั้งอยู่ใกล้ ๆ หมู่บ้าน นั่นคือ พระบรมธาตุณาคู ที่เปรียบเสมือนพุทธมณฑลแห่งอีสาน แห่งอารยธรรมโบราณแห่งหนึ่งที่มีประวัติอันยาวนานของเมืองนครจำปาศรี ชมผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านดงน้อยและสัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมของชาวนครจำปาศรี ชุมชนบ้านดงน้อย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ สำหรับกิจกรรมท่องเที่ยวไทดงน้อย โฮมสเตย์ มีดังนี้ 1) ท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนหย่อนใจ เป็นการชมการแสดงต่าง ๆ และ 2) ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม คือ การเรียนรู้วิถีชุมชน (Thailand Tourism Directory, 2566)

ภาพที่ 5 แผนที่เส้นทางการท่องเที่ยวโตงน้อย โฮมสเตย์

2) บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตำบลโคกก่อ อำเภอมะนัง จังหวัดมหาราช

ภาพที่ 6 บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์

บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ เกิดจากการดำเนินงานตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนของรัฐบาลในปี 2561 ที่มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยขับเคลื่อนการ พลิกโฉม OTOP นวัตกรรม และ เป็นจุดเริ่มต้นการเปลี่ยนผ่านยุคของการผลักดันสินค้า OTOP ออกจาก ชุมชนสู่การสร้างรายได้ตามความต้องการโดยการขายสินค้าอยู่ในชุมชน และเชื่อมโยงกับการ ท่องเที่ยวในชุมชน ใช้เสน่ห์จากวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาพื้นบ้าน สร้างรายได้ในชุมชน เกิดการ ปรับปรุงเชิงระบบและสามารถเชื่อมโยงเส้นทางทางการท่องเที่ยวระดับชุมชนที่มีเสน่ห์และมีคุณค่า เพียงพอให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมและใช้จ่ายเงินในชุมชน เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานที่ สนับสนุนให้คนรุ่นใหม่ ไม่ทิ้งถิ่นฐานออกไปหางานที่อื่น แต่สามารถเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน ชุมชนให้เข้มแข็ง บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ มีความพร้อมในการรองรับกับนักท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ โดยมีผู้นำเที่ยวชุมชนที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 คน ผลิตภัณฑ์และสินค้าชุมชน ได้แก่ ข้าวอินทรีย์ พริกอินทรีย์ ผ้าฝ้ายทอมือ ย้อมสีธรรมชาติ ผ้าไหมทอมือมีลวดลายที่เป็น เอกลักษณ์ของชุมชน ผ้าพันคอ กระเป๋าผ้าฝ้าย เสื้อผ้าฝ้าย กางเกงผ้าฝ้าย ผ้ากันเปื้อน อุ่นปลอด สารพิษ อาหารและเครื่องดื่มแปรรูปจากมะลเบอร์รี่ สบู่สมุนไพร พืชผักปลอดสารพิษ เสื้อมีกลิ่น กลิ่นหอม ด้านประเพณีที่ถือเป็นจุดขายของบ้านหนองหิน คือ ประเพณีตักบาตรเทโว ในวันออกพรรษา ขึ้น 15 ค่ำเดือน 11 ถือเป็นประเพณีที่ชาวบ้านให้ความสำคัญและสืบทอดกันจากรุ่นสู่รุ่นกันมาอย่างยาวนาน และจัดงานต้อนรับ มีชาวบ้านต้อนรับ พร้อมคณะกลองยาวของกลุ่มแม่บ้าน กิจกรรมที่แสดงให้ นักท่องเที่ยวได้ชมได้แก่ การแสดงกลองยาว การฟ้อนรำ รำย้อนยุคของกลุ่มแม่บ้าน รำคันทะมวยไทย ของกลุ่มเยาวชน แคนพิณ เป่าแคนพร้อมหมอลำกลอน (พืชน์ อูระพนม, 2566)

จัดการความรู้ พบว่า รูปแบบการจัดการความรู้ มีความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดั้มาก

อัญญาณีย์ เกตุพันธุ์ (2566) ได้ศึกษา ปัจจัยการจัดการความรู้กับทุนทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเลี้ยงผึ้งโก้น ดอยมะค่า จังหวัดเขียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการจัดการความรู้ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยทุนทางสังคม และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเลี้ยงผึ้งโก้น ดอยมะค่า จังหวัดเขียงราย เครื่องมือที่ใช้วิจัยคือ แบบสอบถาม กลุ่มประชากรในการวิจัย คือ เครือข่ายของกลุ่มเลี้ยงผึ้งโก้น ดอยมะค่า จังหวัดเขียงราย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 170 ตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัจจัยการจัดการความรู้ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก 2) ปัจจัยทุนทางสังคมภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง และ 3) แบบจำลองเส้นทางความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาผลรวมอิทธิพลพบว่า ปัจจัยทุนทางสังคม ประกอบด้วย ด้านเครือข่ายชุมชน ด้านทุนทางสัญลักษณ์ ด้านทุนทางภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์โดยมีค่าผลรวมอิทธิพลมากที่สุด และ รองลงมาคือ ปัจจัยการจัดการความรู้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ ปัจจัยด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ ปัจจัยด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ มีส่งผลกระทบต่อปัจจัยทุนทางสังคม และมีอิทธิพลต่อการพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเลี้ยงผึ้งโก้น ดอยมะค่า จังหวัดเขียงราย

จุฑาสกนก บัญนำ และคณะ (2565) ได้ศึกษา นวัตกรรมจัดการความรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่การพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ นวัตกรรมจัดการความรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการความรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน คือการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามความคิดเห็น แบบประเมินคุณภาพนวัตกรรม การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ความถี่ ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ องค์ประกอบการจัดการความรู้วัฒนธรรม ประกอบด้วย การจัดการความรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นทางวัตถุที่จับต้องได้ และการจัดการความรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ใช่วัตถุจับต้องไม่ได้ 2. การพัฒนานวัตกรรมกระบวนการจัดการความรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลผลและกลั่นกรอง การแลกเปลี่ยนความรู้และการเรียนรู้ โดยมีค่าผลรวมอิทธิพล

พงศ์วัชร พองันทา และคณะ (2567) ได้ศึกษา การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ข้าวแคบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของตำบลหัวเสือ จังหวัดลำปาง: บทเรียนจากชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ผลิตภัณฑ์ข้าวแคบชุมชนหัวเสือ 2) เพื่อวิเคราะห์กระบวนการจัดการความรู้ของชุมชนเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการความรู้ของชุมชนเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน ปราชญ์ชาวบ้านที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ข้าวแคบ ผู้นำชุมชนและคนในชุมชนหัวเสือ และครูสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลหัวเสือ จำนวนทั้งหมด 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแนวทางการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า องค์ความรู้และกระบวนการจัดการความรู้ผลิตภัณฑ์ข้าวแคบของชุมชนเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากชุมชน และแนวทางการจัดการความรู้ของชุมชนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพประกอบด้วยกระบวนการของการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การเก็บและรวบรวมความรู้ การถ่ายทอดความรู้และการเผยแพร่ความรู้

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพโฮมสเตย์

ชลิต เฉียบพิมาย และทัศนีย์ สิริวิทยกุล (2564) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณภาพบริการธุรกิจที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาร้านปราสาทโฮมสเตย์ จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์การบริการของธุรกิจที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท โดยมีบ้านปราสาทโฮมสเตย์เป็นกรณีศึกษา 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพบริการธุรกิจที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของบ้านปราสาทโฮมสเตย์ การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการณ์การบริการของธุรกิจที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทบ้านปราสาทโฮมสเตย์ จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ 1.1 จุดเด่น การตกแต่งบ้านพักและการแต่งกายของเจ้าของบ้านพักแสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น 1.2 จุดด้อย สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับผู้เข้าพักและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยไม่เพียงพอต่อการบริการ 1.3 โอกาส เจ้าของบ้านพักให้บริการด้วยไมตรีจิตทั้งตรงตามและได้รับการฝึกอบรมด้านการบริการ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพบริการสู่สากล 1.4 อุปสรรค การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมส่งผลต่อข้อจำกัดทางกิจกรรมการท่องเที่ยวบางประเภทความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษาส่งผลต่อความพึงพอใจในการบริการและ 2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพบริการธุรกิจที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ 2.1 แนวทางการพัฒนาคุณภาพบริการด้านการท่องเที่ยว 2.2 แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก 2.3 แนวทางการพัฒนาบุคลากรบริการ

เบญจพร เชื้อผึ้ง และคณะ (2565) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริการที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (โฮมสเตย์) ชุมชนบางแม่หม้าย จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและการจัดการแหล่งที่พักโฮมสเตย์บางแม่หม้าย อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อประเมินคุณภาพการบริการของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทบางแม่หม้าย อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี 3) เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริการที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (โฮมสเตย์) ชุมชนบางแม่หม้าย จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงคุณภาพกับกลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มเจ้าของที่พัก เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสำรวจศักยภาพที่พักโฮมสเตย์ จำนวน 15 หลังคาเรือน และแบบสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์เชิงพรรณนา การวิจัยเชิงปริมาณกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ทางมาพักในชุมชนบางแม่หม้าย จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อที่พักในชุมชนบางแม่หม้าย จังหวัดสุพรรณบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำผลมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพที่พักโฮมสเตย์ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมีทั้งสิ้น 14 หลังคาเรือน ซึ่งมีความโดดเด่นด้านสิ่งก่อสร้างสถาปัตยกรรมบ้านเรือน รองลงมาคือด้านบุคคล และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในที่พัก หากวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อสร้างอัตลักษณ์การบริการโฮมสเตย์บางแม่หม้าย ได้แก่ บ้านทรงไทย ใจดีเป็นมิตร อาหารอร่อย และตาลร้อยต้นบ้านทรงไทยถือเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ผู้คนในชุมชนใจดี มีน้ำใจ ร่วมต้อนรับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน อย่างเต็มใจอีกทั้ง อาหารไทยภาคกลางที่มีรสชาติกลมกล่อม พร้อมทั้งมีจุดถ่ายภาพต้นตาลร้อยต้นเรียงเป็นทิวแถวถือเป็นแลนด์มาร์คที่สำคัญของการท่องเที่ยว เมื่อเปรียบเทียบค่าระดับคะแนนของนักท่องเที่ยวต่อคาดหวังและความพึงพอใจต่อพักแรมในชุมชนบางแม่หม้าย จังหวัดสุพรรณบุรี ก่อนการปรับปรุงที่พักแรมและหลังการปรับปรุงที่พักแรมพบว่า ค่าระดับคะแนนที่สูงขึ้นในทุกด้าน ด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอภัยของเจ้าบ้าน ด้านสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

ปริญญานาคปทุม และคณะ (2565) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ผลประเมินมาตรฐานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพโฮมสเตย์ตามเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลประเมินมาตรฐานของโฮมสเตย์ที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และเพื่อสร้างแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพโฮมสเตย์ให้ผ่านการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสม โดยนำข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ผลคะแนนการตรวจประเมินโฮมสเตย์ที่ไม่ผ่านมาวิเคราะห์ เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการเร่งแก้ไขร่วมกับผลสรุปและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการส่วนกลางจากกรมการท่องเที่ยวและคณะกรรมการประจำจังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2561 ด้วยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยการจำแนกชนิดข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า โฮมสเตย์ที่ไม่ผ่านการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ประจำปี 2561

ประกอบด้วย 13 แห่ง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 49.76 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเป็นค่าที่กำหนดความสำคัญตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นอกจากนี้นักวิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาโฮมสเตย์จากคณะกรรมการประเมินมาตรฐานที่ไม่ผ่านการตรวจประเมินตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 5 องค์ประกอบแรก ได้แก่ การบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ความปลอดภัย การประชาสัมพันธ์ รายการนำเที่ยว และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

2.5.3 งานวิจัยต่างประเทศ

Ali, L. & Avdic, A. (2015) ได้ศึกษา การจัดการความรู้สำหรับการพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน: กรณีศึกษาของกิลกิต-บัลติสถาน ประเทศปากีสถาน โดยมีวัตถุประสงค์การจัดการความรู้สามารถสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ที่ห่างไกล มีเป้าหมายที่จะนำเสนอกรอบการจัดการความรู้ในการพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ประการ ได้แก่ 1) ผู้มีส่วนได้เสีย: ระบุผู้มีส่วนได้เสียหลัก 6 กลุ่ม ได้แก่ รัฐบาลท้องถิ่น ประชากรท้องถิ่น สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานผู้บริจาค 2) ประเภทของความรู้: แบ่งประเภทความรู้เป็น 2 ประเภทหลัก คือ ความรู้การพัฒนาที่ชัดเจน (explicit development knowledge) และความรู้พื้นเมือง (indigenous knowledge) 3) โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร: ระบุโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ที่มีอยู่ ซึ่งสามารถใช้เพื่อสนับสนุนการแบ่งปันความรู้ 4) กระบวนการจัดการความรู้: กำหนดกระบวนการสำหรับการรวบรวม จัดเก็บ แบ่งปัน และใช้ความรู้ และ 5) เครื่องมือและเทคนิค: ระบุเครื่องมือและเทคนิคที่สามารถใช้เพื่อสนับสนุนกระบวนการจัดการความรู้ ผลการศึกษาพบว่า กรอบการทำงานนี้สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาและดำเนินการริเริ่มการจัดการความรู้ที่สนับสนุนการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืนในพื้นที่ห่างไกล

García-Álvarez, M. T. (2015) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ผลของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการความรู้และนวัตกรรม: กรณีศึกษาของกลุ่ม Zara โดยมีวัตถุประสงค์ 1. การเสนอสนับสนุนในการศึกษาเกี่ยวกับวิธีที่เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 2. การสื่อสารมีผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กรและผลกระทบที่มีต่อนวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกันโดยมีการเข้าใจด้านเศรษฐศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า บริษัทที่ใช้เครื่องมือประเภทต่าง ๆ เช่น ระบบการจัดการที่ใช้สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์หรือกระบวนการอัตโนมัติ การนำไปใช้ของกรณีศึกษาของกลุ่มผ้า Zara แสดงให้เห็นว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชื่อมโยงร่วมกันนี้มีผลเชิงบวกต่อกระบวนการจัดการความรู้ที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์ การนำออกมา การผสมผสาน และการย่อยออกของความรู้ นอกจากนี้เรายังระบุว่าเทคโนโลยีและกระบวนการจัดการความรู้ได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การ

เรียนรู้ร่วมกันจากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสนับสนุนในการพัฒนา "แพชชั่นสตโด" ซึ่งเกี่ยวข้องกับการออกแบบไลน์ผลิตภัณฑ์ใหม่ในเวลาสองสัปดาห์ (นวัตกรรมผลิตภัณฑ์) และนโยบายการผลิตไลน์สั้นและการคลังสินค้าศูนย์ศูนย์ (นวัตกรรมกระบวนการ) ในบริษัท

Ferreira, J. et.al. (2018) ได้ศึกษา บทบาทของการจัดการความรู้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ: กรณีศึกษาของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ 1. การจัดการความรู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนา 2. ประเทศไทยมีศักยภาพสูงในการใช้ประโยชน์จากการจัดการความรู้ 3. มีความท้าทายหลายประการในการดำเนินการจัดการความรู้ในประเทศไทย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 15 คน และโดยนำข้อมูลเชิงปริมาณ คือ การสำรวจบริษัทไทย 100 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย 2. องค์การภาครัฐและเอกชนเริ่มให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้มากขึ้น 3. มีความท้าทายหลายประการในการดำเนินการจัดการความรู้ เช่น การขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร การขาดทักษะของพนักงาน และเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม

Antunes, H. D. J. G. & Pinheiro, P. G. (2020) ได้ศึกษา การพัฒนาและการวัดผลการจัดการความรู้: กรณีศึกษาขององค์กรไทย โดยมีวัตถุประสงค์ นำเสนอโมเดลการพัฒนาและการวัดผลการจัดการความรู้ (KM) โมเดลประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก: 1) กลยุทธ์การจัดการความรู้: การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ 2) กระบวนการจัดการความรู้: กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ เช่น การสร้าง การแบ่งปัน และการใช้ความรู้ 3) โครงสร้างพื้นฐานการจัดการความรู้: เทคโนโลยีและเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการความรู้ 4) วัฒนธรรมการจัดการความรู้: การสนับสนุนจากผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของพนักงาน และการเรียนรู้ และ 5) การวัดผลการจัดการความรู้: การประเมินผลลัพธ์ของการจัดการความรู้ โมเดลนี้ได้รับการทดสอบในองค์กรไทย 2 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า 1. โมเดลนี้สามารถช่วยองค์กรไทยในการพัฒนาและวัดผลการจัดการความรู้ 2. องค์กรไทยควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การจัดการความรู้ กระบวนการจัดการความรู้ โครงสร้างพื้นฐานการจัดการความรู้ วัฒนธรรมการจัดการความรู้ และการวัดผลการจัดการความรู้

Janjua, Z. U. A. et.al. (2021) ได้ศึกษา การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับโฮมสเตย์ในชนบทและความยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ 1. ประเมินสถานะปัจจุบันของความรู้เกี่ยวกับโฮมสเตย์ในชนบทและความยั่งยืน 2. ระบุประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับโฮมสเตย์ในชนบทและความยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า 1) พบงานวิจัยเกี่ยวกับโฮมสเตย์ในชนบทและความยั่งยืนจำนวน 57 ชิ้น และ 2) ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับโฮมสเตย์ในชนบทและความยั่งยืน ได้แก่: 1. มิติทางเศรษฐกิจ: โฮมสเตย์สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมการจ้างงาน และกระจายรายได้ 2. มิติทางสังคม: โฮมสเตย์สามารถส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การเรียนรู้ระหว่างกัน และ

ความสัมพันธ์ที่ตึงเครียดระหว่างนักท่องเที่ยวนอกและชุมชนท้องถิ่น และ 3. มิติทางสิ่งแวดล้อม: โฮมสเตย์สามารถส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การอนุรักษ์ธรรมชาติ และการตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

Okour, M. K. et.al. (2021) ได้ศึกษา การจัดการความรู้และการเรียนรู้ขององค์กร: กรณีศึกษาของบริษัทไทย โดยมีวัตถุประสงค์ การศึกษาการจัดการความรู้ (KM) และการเรียนรู้ขององค์กร (OL) ในบริษัทไทย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและพนักงานของบริษัทไทย 3 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดการความรู้และการเรียนรู้ขององค์กรมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด 2. การจัดการความรู้ช่วยให้องค์กรสามารถรวบรวม จัดเก็บ แบ่งปัน และใช้ความรู้ 3. การเรียนรู้ขององค์กร ช่วยให้องค์กรสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ พัฒนาความรู้ และปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง 3. การจัดการความรู้และการเรียนรู้ขององค์กร มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสำเร็จขององค์กร และ 5. มีความท้าทายหลายประการในการดำเนินการจัดการความรู้และ การเรียนรู้ขององค์กร เช่น การขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร การขาดทักษะของพนักงาน และเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่การวิจัย

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ประชากรเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ที่ผ่านการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ปี 2563 ระยะเวลารับรอง : พ.ศ. 2564 - 2567 ที่ให้บริการในจังหวัดมหาสารคาม จากโฮมสเตย์ 2 แห่ง ประกอบด้วย

1. ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่

1) ประธานโฮมสเตย์	1	คน
2) รองประธานโฮมสเตย์	1	คน
3) เลขานุการ	1	คน
4) เภรัญญิกโฮมสเตย์	1	คน
5) กรรมการประชาสัมพันธ์	1	คน
6) กรรมการโฮมสเตย์	2	คน

2. บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตำบลโคกก่อ อำเภอมือมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่

1) ประธานโฮมสเตย์	1	คน
2) รองประธานโฮมสเตย์	1	คน
3) เลขานุการ	1	คน
4) เภรัญญิก	1	คน
5) กรรมการฝ่ายการตลาด/ประชาสัมพันธ์	1	คน
6) กรรมการฝ่ายทะเบียน	1	คน
7) กรรมการฝ่ายบ้านพัก	2	คน
8) กรรมการฝ่ายต้อนรับ	1	คน
9) กรรมการฝ่ายอาหาร	1	คน
10) กรรมการฝ่ายจัดเลี้ยง	1	คน

ซึ่งมีคณะกรรมการจำนวนทั้งสิ้น 18 คน

3.1.2 พื้นที่ศึกษาการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดสถานที่ทำการวิจัย 2 พื้นที่ ได้แก่ 1) ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตำบล พระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม และ 2) บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตำบล โคกก่อ อำเภอมือมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) โดยแบบสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์ ได้แก่

- 1) ตำแหน่ง/หน้าที่คณะกรรมการโฮมสเตย์
- 2) ชื่อที่พักโฮมสเตย์
- 3) วันเดือนปี ที่สัมภาษณ์
- 4) เริ่มสัมภาษณ์และจบการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 : ข้อมูลผู้ให้การสัมภาษณ์ ได้แก่

- 1) ประวัติการศึกษา
- 2) ตำแหน่งงาน / ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์
- 3) ประสบการณ์ทำงานก่อนที่จะมาทำโฮมสเตย์ทำอะไรมาก่อนกี่ปี
- 4) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ สถานที่โฮมสเตย์
- 5) จำนวนบ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์
- 6) มีประสบการณ์ในการได้รับการอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 7) บริบททั่วไปของโฮมสเตย์

ตอนที่ 3 : คำถามแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานที่ใช้ในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ในจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 42 ข้อ

ตอนที่ 4 : คำถามแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโฮมสเตย์ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ในจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่

- 1) การจัดการความรู้ด้านที่พัก
- 2) การจัดการความรู้ด้านอาหาร
- 3) การจัดการความรู้ด้านความปลอดภัย
- 4) การจัดการความรู้ด้านอรรถาธิบายไม้ตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก
- 5) การจัดการความรู้ด้านรายการนำเที่ยว

- 6) การจัดการความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 7) การจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรม
- 8) การจัดการความรู้ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน
- 9) การจัดการความรู้ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์
- 10) การจัดการความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์

3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามการสัมภาษณ์ และตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ เอกสาร ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และศึกษาวิธีการออกแบบสัมภาษณ์
2. กำหนดประเด็นและหัวข้อหลักในการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. กำหนดข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ตามประเด็นและหัวข้อหลัก
4. พิมพ์ข้อคำถามนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการจัดการความรู้ จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการท่องเที่ยวและการโรงแรม จำนวน 1 ท่าน เพื่อวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินดังนี้

ให้คะแนน = +1 หมายถึง เหมาะสม สอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน = 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ มีความสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน = -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

หลังจากนั้นนำมาหาค่า IOC ซึ่งถ้าได้ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป หมายความว่า เป็นแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความสอดคล้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ทั้งฉบับทุกข้อผ่านเกณฑ์ค่า IOC เท่ากับ 0.84 และนำแบบสัมภาษณ์ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

6. ดำเนินการแก้ไขข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดสอบใช้ (Try out)

7. นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบใช้ (Try out) กับคณะกรรมการของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ที่ยังไม่ผ่านมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ 1) โฮมสเตย์ชุมชนปลาบู่บ้านพลังปัญญา ตำบลหนองแสง อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 คน และ 2) โฮมสเตย์บ้านหัวขัว ตำบลแกลดำ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 8 คน

8. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ (Try out) ในขั้นต้น นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแปลผล เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ให้เสร็จสมบูรณ์

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการวิจัยการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ ดังนี้

1. แบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการสารสนเทศฉบับนี้อยู่ในขั้นตอน การศึกษาการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการ รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา การจัดการความรู้ จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการจัดการความรู้ จำนวน 1 ท่าน แบบประเมินฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ โดยเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ระดับความเหมาะสม 5 ระดับ

โดยมีคำตอบให้เลือกระดับใช้เกณฑ์การพิจารณาระดับความเหมาะสม 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมควรปรับปรุง

เกณฑ์การกำหนดระดับการวัด เป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51 – 4.50	หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับความเหมาะสมควรปรับปรุง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการศึกษา ดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์สมาชิกในเครือข่ายของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1.1) ติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์
- 1.2) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ เพื่อแจ้งความประสงค์ในการขอสัมภาษณ์
- 1.3) นัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้จำเป็น
- 1.4) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามนัดหมาย โดยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์ ร่วมกับการบันทึกเสียง ได้จำนวน 18 คน
- 1.5) ถอดเทปบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์
- 1.6) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยพิจารณาประเด็นหลักที่ถูกพูดถึงในการสัมภาษณ์ แยกวิเคราะห์องค์ความรู้ที่สำคัญ
- 1.7) ตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
- 1.8) จัดระเบียบข้อมูลให้มีความเรียบร้อย สำหรับการนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์และใช้ในการเขียนรายงานวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วในลำดับต่อมาผู้วิจัยนำเอาข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพ (Qualitative Data Analysis) ซึ่งนำเอาข้อมูลที่ได้จากค้นคว้าวิจัยมาจัดกระทำให้เป็นระบบและหาความหมาย แยกแยะองค์ประกอบ รวมทั้งเชื่อมโยงและหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเพื่อให้สามารถนำไปสู่ความการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ที่ศึกษา (ชยันต์ วรรณะภูดี, 2546) ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้เห็นภาพของปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างเป็นองค์รวม โดยมีการแยกประเภทและจัดหมวดหมู่ของข้อมูล (Categories) และทำดัชนีข้อมูลหรือกำหนดรหัสข้อมูล (Indexing) อธิบายและวิเคราะห์แบบความหมาย (Meaning of Pattern) ปรากฏการณ์ที่ค้นพบ วิเคราะห์ลักษณะโครงสร้าง (Structure Feature) แปลความหมายของปรากฏการณ์ (Interpret) เพื่อนำไปสู่การเรียบเรียงข้อมูลใหม่อีกครั้ง (Organize the Data) และสรุปข้อค้นพบ (Conclusions) เชื่อมโยงแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการศึกษาสำหรับตอบวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อ สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหานี้จะนำไปพรรณนาและวิเคราะห์ปรากฏการณ์เพื่อตอบประเด็นการศึกษาด้านการจัดการความรู้ที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 ได้แก่

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

2. การวิเคราะห์การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือการหาค่าความเที่ยงตรงเนื้อหา (IOC) โดยใช้สูตร (มนตรี วงษ์สะพาน, 2563)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

กำหนดเกณฑ์การประเมิน

ให้คะแนน = +1 หมายถึง เหมาะสม สอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน = 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ มีความสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน = -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

เกณฑ์คัดเลือก ค่า IOC

1) ค่า IOC = 1.00 เลือกใช้

2) ค่า IOC = 0.50 – 0.99 พิจารณาปรับปรุง เนื้อหา

3) ค่า IOC = ต่ำกว่า 0.50 ให้ตัดทิ้ง

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (มนตรี วงษ์สะพาน, 2563)

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f \times 100}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ X แทน จำนวนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของค่าจำนวนทั้งหมด
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.3 การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$SD = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

พหุ ประถมศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยคุณภาพ (Qualitative Research) รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นรายบุคคล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการจำแนกประเภทข้อมูล เพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย รวมถึงตีความสร้างข้อสรุปของข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย มีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

จากการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มีผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 18 คน คือ คณะกรรมการผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ที่ผ่านการตรวจประเมินและการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ปี 2563 มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 แห่ง ดังนี้

ตอนที่ 1 บันทึกการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักไทตงน้อย โฮมสเตย์จำนวน 7 คน และบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ จำนวน 11 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

ประเด็นที่ 1 ประวัติการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีประวัติการศึกษาจบการศึกษานอกระบบ (กศน.) จำนวน 10 คน จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวน 5 คน จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 คน และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1 คน

ประเด็นที่ 2 ตำแหน่งงาน/ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์

ตำแหน่งงานและความรับผิดชอบของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโฮมสเตย์ได้จำนวน 11 ประเภท ทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ ไตตงน้อย โฮมสเตย์ บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ประกอบด้วย

1) ประธาน ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ คือ ดูแลการบริหารงานทั้งหมดของโฮมสเตย์ กำหนดนโยบายและแผนการพัฒนา ติดต่อบริษัทงานกับหน่วยงานต่าง ๆ และการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ

2) รองประธาน ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ คือ ช่วยเหลือประธานในการบริหารงาน ตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงานภายในโฮมสเตย์ รวมถึงการแก้ไขปัญหาและการจัดการในกรณีที่ประธานไม่อยู่

3) เลขานุการ ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ คือ จัดทำและเก็บรักษาเอกสารสำคัญ จัดเตรียมและบันทึกการประชุม ติดตามประสานงานระหว่างคณะกรรมการ และจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโฮมสเตย์

4) กรรมการประชาสัมพันธ์/การตลาด ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ คือ ประชาสัมพันธ์และการตลาด การจัดกิจกรรมโปรโมทโฮมสเตย์ การสร้างความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์

5) เภรณญิก ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ คือ ดูแลการเงิน จัดทำบัญชีและงบประมาณ การตรวจสอบรายรับ-รายจ่าย และการจัดการการชำระเงินต่าง ๆ ให้กับผู้ให้บริการและสมาชิก

6) กรรมการทั่วไป ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ คือ 1. ดูแลการจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวภายในโฮมสเตย์ การจัดทำแผนการท่องเที่ยว การตรวจสอบความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดการการบริการท่องเที่ยว 2. ดูแลความสะอาดและสิ่งแวดล้อมในโฮมสเตย์ การจัดการการบำรุงรักษาสถานที่ การจัดทำแผนการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ และการสนับสนุนการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น

7) กรรมการฝ่ายบ้านพัก ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ คือ ดูแลและบำรุงรักษากันพักให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ตรวจสอบความสะอาดและความปลอดภัยของบ้านพัก

8) กรรมการฝ่ายทะเบียน ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ คือ จัดการทะเบียนนักท่องเที่ยว การบันทึกข้อมูลและประวัติการเข้าพักของนักท่องเที่ยว จัดเตรียมและดูแลเอกสารที่เกี่ยวข้อง

9) กรรมการฝ่ายต้อนรับ ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ คือ ต้อนรับและดูแลนักท่องเที่ยวเมื่อมาถึงโฮมสเตย์ ให้ข้อมูลและคำแนะนำเกี่ยวกับโฮมสเตย์และกิจกรรมท้องถิ่น

10) กรรมการฝ่ายจัดเลี้ยง ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ คือ จัดเตรียมและดูแลอาหารและเครื่องดื่มสำหรับนักท่องเที่ยว ดูแลการจัดเลี้ยงในกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ภายในโฮมสเตย์

11) กรรมการฝ่ายอาหาร ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ คือ จัดหาและจัดเตรียมวัตถุดิบสำหรับทำอาหาร ดูแลการทำอาหารให้สดใหม่และมีคุณภาพ

ประเด็นที่ 3 ประสพการณ์ทำงานก่อนที่จะมาทำโฮมสเตย์ทำอะไรมาก่อนก็ปี

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 13 คน ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และพนักงานลูกจ้างจำนวน 4 คน และติวเตอร์สอนภาษา จำนวน 1 คน

ประเด็นที่ 4 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ สถานที่โฮมสเตย์

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 – 10 ปี จำนวน 10 คน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1 – 5 ปี จำนวน 8 คน

ประเด็นที่ 5 บ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีบ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์ 1 หลัง จำนวน 11 คน บ้านที่เป็นโฮมสเตย์ 2 หลัง จำนวน 1 คน และไม่มีบ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์จำนวน 6 คน

ประเด็นที่ 6 ประสบการณ์ในการได้รับการอบรมทั้งในประเทศ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้รับการอบรมจากกรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ได้รับการอบรมจากสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับการบริการโฮมสเตย์ และได้รับการอบรมจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเกี่ยวกับการตลาดโฮมสเตย์

ประเด็นที่ 7 บริบททั่วไปของโฮมสเตย์ แบ่งออกเป็นย่อย 9 ประเด็น

ประเด็นที่ 7.1 ประวัติชุมชน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ไทต่งน้อย โฮมสเตย์ เกี่ยวกับประวัติชุมชน เล่าว่า ตามที่ผู้เฒ่าผู้แก่ได้เล่าสู่กันฟัง จากปากต่อปากจนเป็นตำนานเล่าสู่กันมาว่าบรรพบุรุษของเรานั้นสืบเชื้อสายมาจากเมืองศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทน์ ล้านช้าง) หลังจากเกิดสงครามจึงได้อพยพจากเมืองเวียงจันทน์ น้ำป่าสัก-ปากเซ เพื่อเสาะแสวงหาทำเลที่จะทำมาหากิน และตั้งหมู่บ้าน โดยอพยพมาหลายกลุ่มบางกลุ่มก็ตั้งรกรากที่ดอนมดแดง (อุบล) บางกลุ่มก็มาตั้งรกรากแถวจังหวัดหนองบัวลำภู ส่วนบรรพบุรุษของเราได้อพยพมาตั้งรกรากแถวอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และอพยพมาเรื่อยจนมาตั้งหมู่บ้านที่บ้านดงบัง บ้านโกทา บ้านนาหาด โดยตั้งหมู่บ้านแต่ละแห่งจะเน้นอยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น บ้านนาหาดอยู่ใกล้หนองหาด ห้วย วังน้ำเค็ม บ้านโกทาจะตั้งอยู่ริมลำห้วยหลังจากบ้านโกทา ได้ขยายครอบครัวจนเป็นชุมชนขนาดใหญ่แล้วจึงแยกมาเป็นบ้านดั่น ซึ่งทุกหมู่บ้านอยู่ในเขตการปกครองของตำบลการะแอน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ต่อมาพ่อใหญ่หลอด พ่อใหญ่พั้ว สอนจันดา ได้แยกจากบ้านโกทา มาตั้งหมู่บ้านดงน้อย ซึ่งอยู่ใกล้หนองแดง หนองเลี้ยว และหนองบัว ซึ่งพ่อใหญ่แสง บุตสีทะราช พ่อใหญ่มั่ง หล้าสุดตา ได้อพยพมาสมทบและมีอีกหลายครอบครัวย้ายมาร่วมสมทบตั้งเป็นหมู่บ้านดงน้อยในปัจจุบัน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ เกี่ยวกับประวัติชุมชน เล่าว่า บ้านหนองหิน ตั้งอยู่ที่ตำบลโคกก่อ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากตัวเมืองมหาสารคาม ประมาณ 25 กิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนประชากร จำนวน 200 หลังคาเรือน นับย้อนไปเมื่อประมาณ 206 ปีที่แล้ว ต่อมาปี พ.ศ. 2355 มีพรานป่าผู้หนึ่งเดินทางมาพบแหล่งน้ำโชดหิน มีน้ำใส

สะอาด และสามารถตั้งเป็นที่อาศัยทำมาหากิน ต่อมาชาวบ้านอพยพมาอาศัยอยู่จนได้ตั้งเป็นหมู่บ้านขึ้น โดยชื่อ “บ้านหนองหิน” ต่อมาได้ตั้งวัด พร้อมกับ “อาฮับ” ของหมู่บ้านขึ้นบริเวณกลางหมู่บ้าน ปัจจุบันยังคงอยู่ให้ชาวบ้านได้กราบไหว้บูชา และมีการตั้ง “ดอนปู่ตา” ป่าชุมชนที่อุดมสมบูรณ์เป็นสถานที่ให้ชาวบ้านให้ความเคารพบูชา นอกจากนั้นยังมี “ตาปะขาว” ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นปู่เพิ่มผู้ทรงศีลที่มีวิชาอาคมคอยปกป้องรักษาหมู่บ้านมาจนถึงปัจจุบันนี้ ชาวบ้าน มีพิธีการเลี้ยงตาปะขาว เช่น พริก เกลือปลาร้า สุรา ไก่ นำมาปรุงเข้ากันได้รสชาติพอดี จนมีคำพูดติดปากว่า เลี้ยงตาปะขาวว่า “กินพริกบ่เผ็ด กินเกลือบ่เค็ม กินเหล้ากะบ่เมา” จนชาวบ้านมีความเชื่อเรื่อง อาฮับบ้าน ดอนปู่ตา และตาปะขาว แล้วยังมีความนับถือเลื่อมใสศรัทธาต่อพระพุทธรูปพระอธิการประเพียร อติภาโส ท่านนำเอาคำสอนของพระพุทธเจ้าสู่การดำรงชีวิตของชาวบ้าน และบรรพบุรุษได้สร้างวิถีประเพณีตักบาตรเทโว หรือตักบาตรบนสวรรค์ ที่ชาวบ้านหนองหินสืบทอดกันมาถึงปัจจุบันเพื่อรำลึก บูชา การาวะพระพุทธเจ้า ทั้งจำพรรษาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เพื่อโปรดพระมารดา ครบ 7 เดือน จึงเสด็จลงมาโปรดบนโลกมนุษย์ ชาวบ้านหนองหินจึงกำหนดตักบาตรเพื่อรับพระพุทธเจ้าในวันแรม 1 ค่ำเดือน 11 ของทุกปี ชาวบ้านหนองหินประกอบอาชีพหลักทำนา ทำเกษตรอินทรีย์ กลุ่มแม่บ้านรวมตัวกันทอผ้า มีทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหม มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม จากผลผลิตในหมู่บ้าน จนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมส่งเสริมผลผลิตในหมู่บ้าน “อย่าสืโล่ ลาห้ม ผักกระเดาะต้นเก่า บาดห่ากินลาบก้อย ยังสืได้จ้มหา ฟัน้องเอ้ย”

ประเด็นที่ 7.2 ประชากรและชนเผ่า (ชาติพันธุ์)

ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับประชากรและชนเผ่า (ชาติพันธุ์) อีสาน - ลาวเวียงจันทร์

ประเด็นที่ 7.3 ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน

ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การร้องสรภัญญะ การแสดงดนตรีพื้นบ้าน บายศรีสู่ขวัญ การแสดงละครหมอลำหุ่น ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ บุญฮวมญาติ (สงกรานต์บวรบุรุษ) จัดขึ้นในช่วง เทศกาลสงกรานต์

ประเด็นที่ 7.4 วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาหาร

ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับวิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาหาร พบว่า ทำเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักและเน้นเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษ และค้าขาย การแต่งกายตามบริบทของหมู่บ้านที่สืบทอดกันมา อาหารพื้นบ้านอีสานตามฤดูกาล วิถีชีวิตที่เรียบง่าย คนอีสานพื้นถิ่น และมีความนันทนาการสันทนาการเล่นดนตรีพื้นบ้าน

ประเด็นที่ 7.5 ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์

ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ ไทตงน้อย โหมนสเตีย พบว่า นครจำปาศรี (กุสันทรรัตน์) และกระดุกคนโบราณ ส่วนบ้านหนองหิน โหมนสเตีย วิถีเกษตรอินทรีย์ พบว่า ไม่มีร่องรอยทางประวัติศาสตร์

ประเด็นที่ 7.6 โบราณสถานและพิพิธภัณฑ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก เกี่ยวกับโบราณสถานและพิพิธภัณฑ พบว่า พระธาตุนาคุณ อยู่บ้านดงน้อยมีโบราณวัตถุ เช่น กำไร หม้อ ไห เป็นต้น และวัดบ้านหนองหิน สถูปหลวงปู่เพียร วัดป่าบ้านหนองหิน และองค์พระขาว

ประเด็นที่ 7.7 ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น

ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น พบว่า มีการทอผ้าสไบขิด และ ชินไหมมัดหมี่ลายดอกหมาก ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของที่นี่ เหล้าสาโทข้าวดำ กระติบข้าวสานไม้ไผ่ เปลยวนสาน และยาหม้อหรือยาฝน

ประเด็นที่ 7.8 กลุ่มทางสังคม (กลุ่มองค์กรและเครือข่าย กลุ่มผู้นำ)

ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับกลุ่มทางสังคม (กลุ่มองค์กรและเครือข่าย กลุ่มผู้นำ) พบว่า ความสำคัญของโหมนสเตียในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทยเกิดจากการทำงานร่วมกันของหลายกลุ่ม ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน โดยมีบทบาทที่สำคัญในการกำหนดมาตรฐาน และให้การสนับสนุนโหมนสเตีย ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย และเครือข่ายผู้ประกอบการโหมนสเตียต่าง ๆ

กลุ่มผู้นำ เช่น ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการโหมนสเตีย มีบทบาทในการพัฒนาและดูแลกิจการโหมนสเตีย รวมถึงนักวิชาการและสื่อมวลชนที่เข้ามาช่วยในการวิจัย พัฒนา และประชาสัมพันธ์ ส่วนชุมชนท้องถิ่นเองก็มีส่วนร่วมในกิจกรรมและการแสดงศิลปวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางวัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยว ซึ่งช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ประเด็นที่ 7.9 สถานที่สำคัญของชุมชน

ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับสถานที่สำคัญของชุมชน พบว่า พระธาตุนาคุณ กุสันทรรัตน์ อาฮักบ้านดอนปู่ตา ตาปะขาว และอ่างเก็บน้ำโคกก่อ

ตอนที่ 3 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของที่พักแบบผสมวัฒนธรรมชุมชนท ในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน ปัญหาของการดำเนินงาน เพื่อศึกษากระบวนการจัดการความรู้ของที่พักแบบผสมวัฒนธรรมชุมชนทเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
1) ด้านที่พัก คือ ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วนที่พักที่นอนสะอาดและสบาย ห้องอาบน้ำ มีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ลักษณะบ้านพักเป็นสัดส่วน มีการแบ่งพื้นที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวเป็นสัดส่วนชัดเจน โฮมสเตย์เน้นความสะดวกและความสะดวกสบายของที่พัก ห้องนั่งเล่นและห้องส้วมสะอาด มีติดชุด เป็น สิ่งสำคัญที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง และมุมพักผ่อนภายในบ้านพักหรือในบริเวณชุมชน	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ปัญหาที่พบได้บ่อยคือ ความไม่สม่ำเสมอของมาตรฐานความสะดวกและความสะอาดของแต่ละห้องพัก อาจเกิดจากการดูแลรักษาที่แตกต่างกัน หรืออุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ มีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันและทันสมัย ซึ่งประกอบไปด้วยอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ห้องพักรับประทานอาหารและเครื่องดื่มถึงการจัดการบริการต่าง ๆ อย่างมีระบบ ระเบียบการจัดห้องพักรับการจัดวางอย่างเป็นสัดส่วน โดยมีการแบ่งห้องนอน และห้องนำอย่างชัดเจน ซึ่งทุกห้องนอนมีความเป็นส่วนตัวและมีห้องน้ำในตัว เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้าพัก นอกจากนี้โฮมสเตย์ยังมีการจัดเตรียมมุมพักผ่อนหลายจุดทั้งภายในบ้าน และบริเวณโดยรอบอย่างดีเยี่ยม	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การแบ่งความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ เป้าหมายความสำเร็จ ข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์ เอกสาร คู่มือ ข้อมูลนักท่องเที่ยว 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การจัดทำรายงานประจำปี การจัดทำเอกสารและคู่มือ 2. การจัดการความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ การประชุม การส่งจดหมายข่าว การประกาศทางสื่อออนไลน์ การ

มาตรฐานโหมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	บ้านพักให้ใช้กับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น โหมสเดย์ให้ความสำคัญกับความสะดวกสบายของที่พัก เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ห้องน้ำและห้องส้วมสะอาดมีติดชิด เป็นสิ่งสำคัญที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับโหมสเดย์ที่เน้นความเป็นธรรมชาติและมีความเป็นธรรมชาติ และมีมุมพักผ่อนภายในบ้านพัก เช่น ระเบียง ชานบ้าน หรือสวน หรืออาจมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับพักผ่อนร่วมกัน	สม่ำเสมอ เพื่อป้องกันความเสียหายจากสภาพอากาศ	เพื่อให้ผู้เข้าพักได้รับความสะดวกสบายและความเป็นส่วนตัวสูงสุด นอกจากนี้ยังมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการจัดการอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พบว่า บ้านหนองหิน โหมสเดย์ วิทยาลัยอินทรี มีการจัดระเบียบพื้นที่ภายในที่พักอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งแยกห้องต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนและเป็นสัดส่วน เพื่อเน้นความสะดวก สะอาด และความปลอดภัยอย่างสูงสุด ห้องนอนและห้องนำ้ได้รับการจัดเตรียมแยกออกจากกันอย่างชัดเจน โดยห้องนำ้มีการติดตั้งอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น อ่างล้างหน้า โถสุขภัณฑ์ และฝักบัว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าพัก อีกทั้งยัง	จัดเก็บข้อมูลในรูปแบบเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์และฐานข้อมูล 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงาน การค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การจัดทำรายงานประจำปี การจัดทำเอกสารและคู่มือ การจัดเก็บข้อมูล ในรูปแบบเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์และฐานข้อมูล 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ การนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบริการ 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การประชุม การส่งจดหมายข่าว การประกาศทางสื่อออนไลน์ เอกสารและคู่มือ

มาตรฐานโหมสเดยไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	ดำเนินงาน		มีการจัดเตรียมมุขมุกักผ่อนที่สงบและสบายทั้งภายในบ้านและบริเวณโดยรอบ โดยมีมุมนั่งเล่นอ่านหนังสือ มุมจิบกาแฟหน้าบ้าน และศาลาไม้เอนกประสงค์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว พื้นที่ภายนอกบ้านมีลานบ้านได้ต้นไม้ซึ่งให้บรรยากาศร่มรื่นและสบายตา เหมาะสำหรับการนอนพักผ่อนหรืออ่านหนังสือในบรรยากาศที่เงียบสงบ	4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกผู้เกี่ยวข้อง นักท่องเที่ยว 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ 5.2 รูปแบบการจัดเก็บ ได้แก่ เอกสาร คู่มือ ข้อมูลนักท่องเที่ยว 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงบริการ ดัดสินใจ พบว่า บ้านหนองหิน โหมสเดย วิถิเกษตรอินทรีย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่พัก การบริการ การประชาสัมพันธ์ โหมสเดย เทคนิคการเกษตรอินทรีย์ การจัดทำคู่มือและเอกสารการฝึกอบรมต่าง ๆ

มาตรฐานโสมสเด็จพระไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การประชุมวิเคราะห์ การแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดทำคู่มือและเอกสาร 2. การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ หน่วยงานภายนอก (ททท., กรมการพัฒนาชุมชน) ผู้เชี่ยวชาญ สมาชิกที่มีประสบการณ์ 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การจัดประชุม การฝึกอบรม การสัมมนา การจัดทำเอกสาร การแลกเปลี่ยนความรู้ 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดทำคู่มือและเอกสาร 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การนำความรู้จากภายนอกมาประยุกต์ใช้

มาตรฐานโหมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				การสร้างสรรค์แนวทางใหม่ๆ จากประสบการณ์ 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การประชุม การฝึกอบรม การสัมมนา เอกสาร คู่มือ 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกโหมสเดย์ ผู้ที่สนใจการบริหารจัดการโหมสเดย์ 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การจัดทำเอกสาร แฟ้มข้อมูล 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ สำนักงานโหมสเดย์ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การนำความรู้ไปปรับปรุงการบริหารจัดการโหมสเดย์ การพัฒนาบริการ และการแก้ไขปัญหา

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
2) ด้านอาหาร คือ ชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร น้ำดื่มสะอาด ภาชนะที่บรรจุอาหาร สะอาด และห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในครัว ถูกสุขลักษณะ	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ นำเสนออาหารพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งเป็นจุดเด่นที่สำคัญ โดยใช้วัตถุดิบสดใหม่จากท้องถิ่น เพื่อให้ได้รสชาติที่อร่อยและเป็นธรรมชาติ และมีน้ำดื่มสะอาดให้กับนักท่องเที่ยว ภาชนะที่ใช้ในการเสิร์ฟอาหารจะต้องสะอาดและถูกสุขลักษณะ ในส่วนของห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปรุงอาหารจะต้องสะอาดและถูกสุขลักษณะตามมาตรฐาน	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ใช้วัตถุดิบสดใหม่ตามฤดูกาล แต่คุณภาพและรสชาติของอาหารอาจมีการเปลี่ยนแปลงบ้างตามความสดใหม่ของวัตถุดิบ ซึ่งอาจไม่ถูกปากนักท่องเที่ยวทุกคน รวมถึงปัญหาเรื่องสุขอนามัยในการเตรียมอาหาร ซึ่งอาจส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ การใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นเป็นหนึ่งในกลยุทธ์หลักที่โฮมสเตย์ใช้ในการให้บริการอาหารแก่นักท่องเที่ยว โดยมีการนำผักสวนครัวและผักตามฤดูกาลที่ปลูกในพื้นที่มาใช้ในการทำอาหาร เช่น ต้มไก่บ้าน ส้มตำ ก้อยวัว และผลไม้ต่าง ๆ เช่น แตงโม การประกอบอาหารที่โฮมสเตย์ใช้วัตถุดิบจากชุมชนเป็นหลัก เช่น แกงหน่อไม้และต้มปลานิล ซึ่งเน้นการใช้ผักและผลไม้สดใหม่และปลอดภัย เพื่อให้แน่ใจว่าวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารมีคุณภาพและความสดใหม่ โฮมสเตย์ได้ดำเนินการจัดหาวัตถุดิบจากฟาร์มและสวนในพื้นที่ใกล้เคียง โดยมีการตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครือข่ายกับผู้ผลิตใน	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การแบ่งปันความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ สูตรอาหารท้องถิ่น เทคนิคการทำอาหาร การเลือกใช้วัตถุดิบ การอนุรักษ์อาหารพื้นบ้าน ประวัติและวัฒนธรรมอาหาร 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การรวบรวมสูตรอาหารจากผู้สูงอายุ การระบุเทคนิคที่สำคัญในการปรุงอาหาร 2. การจัดการความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหาร เชฟ สมาชิกชุมชน สูตรอาหารโบราณ 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การจัดอบรม เชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนความรู้ การบันทึกสูตร

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	เนื่องจากมีแหล่งผลิตวัตถุดิบเอง ทำให้สามารถรับรองความสดใหม่ ของวัตถุดิบได้ และเมนูอาหารอาจเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาลของวัตถุดิบ ซึ่งเป็นข้อดีที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้ลิ้มลองรสชาติที่แตกต่างกันไป		ท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจัดหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพดี และจัดซื้อวัตถุดิบตามฤดูกาลเพื่อให้ได้วัตถุดิบที่สดใหม่และราคาถูก โฮมสเตย์ยังมีการจัดการคลังสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเก็บสต็อกวัตถุดิบที่ใช้อย่างและสามารถเก็บรักษาได้ในระยะยาว เพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพของวัตถุดิบ ภาชนะที่ใช้ในการให้บริการอาหารแก่นักท่องเที่ยวได้รับการดูแลอย่างดี โดยมีการล้างทำความสะอาดภาชนะอย่างสม่ำเสมอ และเก็บไว้ในที่มีจิตทั้งภาชนะแบบดั้งเดิมและภาชนะแบบสมัยใหม่ ซึ่งช่วยให้มั่นใจได้ว่าภาชนะที่ใช้บริการมีความสะอาดและปลอดภัยตลอดเวลา พบว่า บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถิเกษตรอินทรีย์ มีการเลือกใช้	อาหารเป็นวิถีโอ 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การดัดแปลงสูตรอาหารให้ทันสมัย การคิดค้นเมนูใหม่ ๆ การทดลองใช้วัตถุดิบใหม่ 3.2 วิธีการพัฒนา การสร้างสรรค์ร่วมกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญและสมาชิกชุมชน 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ คู่มือการทำอาหาร วิดีโอ สื่อสังคมออนไลน์ งานประจำปี ของชุมชน งานเทศกาลอาหาร 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกชุมชน นักท่องเที่ยว ผู้สนใจทั่วไป 5. การจัดการกับความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึก

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	ดำเนินงาน		วัตถุประสงค์ที่มาจากชุมชนบ้านหนองหินเป็นหลัก โดยเน้นการใช้วัตถุดิบท้องถิ่นในการประกอบอาหาร เช่น ผักผลไม้ที่ปลูกในพื้นที่ใกล้เคียง และเนื้อสัตว์ที่เลี้ยงในพื้นที่ การใช้วัตถุดิบที่สดใหม่ และมีคุณภาพ แต่ช่วยให้ได้รับรสชาติอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ และยังสนับสนุนและส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นด้วย การกระจายรายได้ให้กับชุมชน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดของภาชนะที่ใช้ในการประกอบอาหารต้องสะอาด และเก็บใบไม้ที่แห้งเพื่อหลีกเลี่ยงความชื้นซึ่งเป็นแหล่งเพาะเชื้อรา และแบคทีเรีย การใช้ฝาครอบหรือผ้าสะอาดคลุมภาชนะช่วยป้องกันการปนเปื้อนจากฝุ่นและแมลง และการเก็บภาชนะในตู้ที่มีมิดชิดยัง	สูตรอาหารเป็นลายลักษณ์อักษร และวิธีโอ การจัดทำคู่มือ การเก็บรักษาเอกสารเก่า 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ฐานข้อมูลของโฮมสเตย์ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การสอนทำอาหารให้แก่นักท่องเที่ยว การจัดทำเมนูอาหารในโฮมสเตย์ การจำหน่ายอาหารในงานเทศกาล การจำหน่ายอาหารในงานเทศกาล การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ สูตรอาหารพื้นบ้าน เทคนิคการทำอาหาร การเลือกใช้วัตถุดิบท้องถิ่น การทำอาหารให้ถูกสุขลักษณะ วัฒนธรรมการกิน การปลูกผักสวน

มาตรฐานโสมเสด็จไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	ดำเนินงาน		ช่วยรักษาความสะอาดได้ดี การตรวจสอบความสะอาดของภาชนะอย่างสม่ำเสมอเป็นการดำเนินการที่จำเป็นเพื่อให้มั่นใจว่าไม่เกิดการปนเปื้อนก่อนนำมาใช้	ครัว 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การระบุสูตรอาหารดั้งเดิม การระบุเทคนิคการทำอาหารที่สืบทอดกันมา 2. การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหาร สมาชิกชุมชน สูตรอาหารโบราณ 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การจัดอบรม การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ การทดลอง ทำอาหาร การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การดัดแปลงสูตรอาหารให้ทันสมัย การคิดค้นเมนูใหม่ ๆ การทดลองใช้วัตถุดิบใหม่ 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การ

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				สร้างสรรค์ร่วมกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญและสมาชิกชุมชน การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การอบรม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สื่อออนไลน์ ศูนย์การเรียนรู้ การเรียนรู้ การจัดกิจกรรม 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกชุมชน นักท่องเที่ยว 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึกสูตรอาหาร การจัดทำเอกสาร การสร้างคลังความรู้ 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้ของโสมสเดย์ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การสอนทำอาหารให้แก่นักท่องเที่ยว การจัดทำเมนูอาหารในโสมสเดย์

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การปลูกผักสวนครัวเพื่อใช้ในครัวเรือน
3) ด้านความปลอดภัย คือ การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และมีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย	พบว่า ไทแดงน้อย โฮมสเตย์ ส่วนใหญ่จะมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นติดตั้งไว้ เพื่อรองรับเหตุฉุกเฉินเบื้องต้น และจะมีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัยในช่วงกลางคืน หรือมีการติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัย เช่น กล้องวงจรปิด	พบว่า ไทแดงน้อย โฮมสเตย์ อุปกรณ์ปฐมพยาบาลอาจไม่ครบถ้วน หรือหมดอายุการใช้งาน และเจ้าของบ้านอาจไม่มีความรู้เพียงพอในการให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นในกรณีฉุกเฉิน	พบว่า ไทแดงน้อย โฮมสเตย์ โฮมสเตย์ได้มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงผู้นำชุมชน ศึกษาศาสนสงฆ์หมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และสถานีตำรวจภูธรนาคนูน การติดต่อประสานงานกับกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นสิ่งสำคัญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามพักที่โฮมสเตย์ นอกจากนี้ยังมีการจัดเตรียมความช่วยเหลือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินหรือปัญหาด้านความปลอดภัย เพื่อการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อย่างมีประสิทธิภาพ โฮมสเตย์ได้ทำบันทึกและรายงานสถานการณ์ความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ	พบว่า ไทแดงน้อย โฮมสเตย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การแบ่งปันความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การจัดการเหตุฉุกเฉิน มาตรฐานความปลอดภัยของโฮมสเตย์ ขั้นตอนการปฏิบัติในกรณีฉุกเฉิน 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การระบุความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว 2. การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ กรมการท่องเที่ยว และ กฟผ ผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัย

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	สภาพปลอดภัย เช่น กล่องวงจร ปิดในจุดสำคัญ		รวมถึงการจัดอบรมให้กับพนักงานเกี่ยวกับความปลอดภัยและการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน และมีมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยของการผ่านสายเคเบิลเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้ทราบ ความตระหนักให้กับพนักงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ โสมสเดย์ยังได้จัดทำระบบการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นสำหรับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน และได้จัดทำแผนการป้องกันและระงับเหตุอย่างชัดเจน ตลอดจนเพื่อเพิ่มระดับความปลอดภัย โสมสเดย์ได้ติดตั้งกล่องวงจรปิดทั่วบริเวณเพื่อเฝ้าระวัง และมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำอยู่ตลอด 24	2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การจัดอบรม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติจริง การแก้ไขปัญหาสถานการณ์จำลอง การปรับปรุงกระบวนการทำงาน 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาประยุกต์ใช้ 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การอบรม การประชุม สื่อสังคมออนไลน์ รายงาน 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกโสมสเดย์

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	ดำเนินงาน		ชั่วโมง นอกจากนี้นี้ยังมีการจัดเวรยามเพื่อทำการตรวจตราความปลอดภัยรอบ ๆ โสมสเดย์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในด้านความปลอดภัยของทั้งนักท่องเที่ยวและชุมชน พบว่า บ้านหนองหิน โสมสเดย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ โสมสเดย์มีเบอร์ โทรศัพท์พยาบาลท้องถิ่นที่อยู่ในชุมชนและมีอนามัยส่วนตำบล ห่างจากที่พัก 3 กิโลเมตร มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดและระบบรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังมีการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่คอยตรวจตราบริเวณโดยรอบ และมีการจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพื่อดูแลความปลอดภัยในโสมสเดย์ และมีการฝึกอบรมบุคลากรให้รู้วิธีการตอบสนองต่อ	5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึกในสมุดบันทึกฐานข้อมูล รายงาน 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ห้องสมุดของโสมสเดย์ ฐานข้อมูลของชุมชน 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การปฏิบัติงานจริง การแก้ไขปัญหา การปรับปรุงมาตรฐานความปลอดภัย พบว่า บ้านหนองหิน โสมสเดย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ความรู้ด้านการจัดการความปลอดภัยในชุมชน การรับมือเหตุฉุกเฉิน มาตรฐานความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว การปฐมพยาบาลเบื้องต้น 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การระบุ

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	ดำเนินงาน		เหตุการณ์ฉุกเฉิน ตรวจสอบความปลอดภัยของบ้านพักเป็นระยะ รวมถึงการติดตั้งระบบเตือนที่ปลอดภัยและมีการตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้าให้พร้อมใช้งาน โดยมีการจัดทำบัญชีทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถติดตามได้ง่ายหากเกิดเหตุการณ์สูญหาย และมีการจัดเก็บทรัพย์สินที่มีค่าของนักท่องเที่ยวในทรัพย์สินที่มีค่าของนักท่องเที่ยวในที่พักอาศัย ตลอดจนการจัดเก็บข้อมูลของนักท่องเที่ยวอย่างละเอียดเพื่อให้สามารถติดตามได้ในกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน และมีการตรวจสอบประวัติของพนักงานเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น	ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและชุมชน 2. การจัดการความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชน กรมการท่องเที่ยวและกีฬาท้องถิ่น วิทยากรภายนอก 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การจัดอบรม การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติจริง การแก้ไขปัญหาสถานการณ์จำลอง การปรับปรุงกระบวนการทำงาน 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การนำ

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				ความรู้ที่ได้จากการอบรมมาประยุกต์ใช้ 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การอบรม การประชุม บันทึกข้อมูล คู่มือการปฏิบัติงาน 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกโสมสเดย์ 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึกข้อมูล การจัดทำคู่มือ การจัดทำเอกสาร การใช้ไฟล์ Excel 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ฐานข้อมูลของชุมชน ห้องสมุดของโสมสเดย์ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การปฏิบัติงานจริง การแก้ไขปัญหา การปรับปรุงมาตรฐานความปลอดภัย

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
4) ด้านอรรถยาศึกษาในครัวเรือน บ้านและสมาชิกในครัวเรือน คือ การต้อนรับและการสร้าง ความคุ้นเคย และการสร้าง กิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในวิถี ของชุมชน	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ต้อนรับที่อบอุ่นเป็นกันเอง สร้าง ความรู้สึกเหมือนอยู่บ้าน มีการ แบ่งปันวิถีชีวิตประจำวันของ ครอบครัว เช่น การทำอาหาร ร่วมกัน ทำกิจกรรมในชุมชน นึ่ง ข้าวเหนียวในชุมชน และ นำเสนอวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การแสดงดนตรีพื้นเมือง การ สาธิตหัตถกรรม หรือการสอน ทำอาหารพื้นเมือง	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ เจ้าของบ้านไม่สามารถสื่อสาร ภาษาอังกฤษได้ เป็นอุปสรรคใน การสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ หากมีนักท่องเที่ยว จำนวนมาก เจ้าบ้านอาจรู้สึก เหนื่อยล้าและไม่มีเวลาให้กับ นักท่องเที่ยวแต่ละคนอย่างทั่วถึง พบว่า บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ นักท่องเที่ยว บางคนอาจไม่คุ้นเคยกับวิถีชีวิต แบบชนบท ทำให้เกิดความไม่ สะดวก และการบริการอาจ แตกต่างกันไปในแต่ละครั้ง ขึ้นอยู่ กับปัจจัยภายนอก เช่น จำนวน นักท่องเที่ยว หรือภารกิจส่วนตัว ของเจ้าบ้าน	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ เจ้าของโฮมสเตย์มีความรู้เกี่ยวกับ สถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นอย่างดี และจัดกิจกรรมที่สะท้อนถึง วัฒนธรรม ธรรมชาติ และวิถีชีวิต ของชุมชนท้องถิ่น โดยกิจกรรมที่ จัดมีความหลากหลายและ เชื่อมโยงกับประสบการณ์ท้องถิ่น อย่างลึกซึ้ง เป็นกิจกรรมที่ทำ ร่วมกับเจ้าของที่พัก ซึ่งอาจรวมถึง การทำขนมนางเลิ้ง การทำน้ำ สมุนไพร การทำอาหารพื้นบ้าน การจัดพิธีบายศรีสู่ขวัญ, การ รับประทานอาหารพาสละร่วมกัน และกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ตารางกิจกรรมจะแบ่งออกเป็นช่วง เช้าและบ่าย โดยมี การแจ้ง กำหนดการกิจกรรมให้กับ นักท่องเที่ยวล่วงหน้า นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมนอกชุมชน เช่น การ	กระบวนการจัดการความรู้ พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตาม การจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การแบ่ง ความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ความรู้ ด้านการบริการลูกค้า การพัฒนา วิธีการอรรถยาศึกษาไม่ตรี การสร้าง ความคุ้นเคยกับนักท่องเที่ยว การ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การระบุ ความรู้ที่จำเป็นในการให้บริการ นักท่องเที่ยวอย่างมืออาชีพ 2. การจัดหาความรู้/การสร้างและ แสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ กรมการท่องเที่ยวและกีฬา สถาบันการศึกษาผู้เชี่ยวชาญ 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การอบรม การสัมมนา การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ การศึกษาค้นคว้า

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน ดำเนินงานตามแผนงานที่สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ		พนักงาห้องเที่ยวไปไหว้พระธาตุนา ดุน การชมเมืองนครจำปาศรี และ กิจกรรมอื่น ๆ ที่จัดเตรียมไว้ให้ ตามตารางกิจกรรม พบว่า บำเหนอนงหิน โสมสเดย์ วลเกษตรอินทรีย์ เจ้าของโสมส เดย์มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ ท่องเที่ยวในท้องถิ่นอย่างดีและจัด กิจกรรม มีการต้อนรับ ให้ความ เป็นกันเอง และมีการจัดการกิจกรรม ให้กับลูกค้า	เพิ่มเติม 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติจริง การแก้ไขปัญหา สถานการณ์จำลอง การปรับปรุง วิธีการให้บริการ 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง การนำ ความรู้ที่ได้จากการอบรมมา ประยุกต์ใช้ 4. การถ่ายทอดความรู้/การ เผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การอบรม การสัมมนา วิดีโอ สื่อ สังคมออนไลน์ เอกสาร 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิก โสมสเดย์ 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึก ข้อมูล การจัดทำเอกสาร การ

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				จัดเก็บในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ฐานข้อมูลของโสมสเดย์ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การให้บริการนักท่องเที่ยว การสร้างความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว พบว่า บ้านหนองหิน โสมสเดย์ วิสัยทัศน์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การแบ่งปันความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ความรู้ด้านการต้อนรับนักท่องเที่ยว การสร้างความสัมพันธ์อันดี การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การบริหารจัดการด้านอียาคีย์ไมตรี 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การระบุความรู้ที่จำเป็นในการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว 2. การจัดหาความรู้/การสร้างและ

มาตรฐานโสมเสด็จไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				แสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ การอบรม สัมมนา ประสบการณ์จริง 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การปรับปรุงวิธีการต้อนรับ การพัฒนากิจกรรมใหม่ ๆ การแก้ไขปัญหาสถานการณ์จริง 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาประยุกต์ใช้ 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การอบรม การสัมมนา การประชุม

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกโฮมสเตย์ 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึกข้อมูล การจัดทำเอกสาร การจัดเก็บในรูปแบบดิจิทัล 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ฐานข้อมูลของโฮมสเตย์ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การปฏิบัติงานจริง การบริหารจัดการ การกำหนดนโยบาย การประเมินผล
5) ด้านการนำเที่ยว คือ มีรายการนำเที่ยวชัดเจนซึ่งผ่านการยอมรับจากชุมชน ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว และเจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นและประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ประชานโฮมสเตย์และเด็กในชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเที่ยว ทำให้เกิดความเป็นกันเองและได้สัมผัสวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น โฮมสเตย์ได้จัดทำรายการนำเที่ยวที่หลากหลาย ครอบคลุม	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ เมื่อเด็กในชุมชนเป็นมัคคุเทศก์ อาจทำให้เกิดปัญหาเรื่องความต่อเนื่อง หากเด็กเติบโตขึ้นและต้องไปศึกษาต่อ และการประชาสัมพันธ์รายการนำเที่ยวอาจยังไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มเป้าหมายที่	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ประชานโฮมสเตย์เป็นผู้นำเที่ยว โดยร่วมกับมัคคุเทศก์น้อยที่เป็นเด็กอาศัยอยู่ในชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัด บ้านตงน้อย และดอนปู่ตา	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยว วิธีการ

มาตรฐานโหมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ทำให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้หลากหลายกลุ่ม พบว่า บ้านหนองหิน โหมสเดย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นภาคีเทศก์ ทำให้มีการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ สามารถปรับเปลี่ยนผู้นำเที่ยวได้ตามความเหมาะสม และยังมีคำวิจารณ์เทศก์ท้องถิ่นเป็น การสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชน	ต้องการ พบว่า บ้านหนองหิน โหมสเดย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ อาจมีความแตกต่างในเรื่องของความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของแต่ละคน ทำให้คุณภาพของการนำเที่ยวไม่สม่ำเสมอ หากมีภาคีเทศก์ท้องถิ่นไม่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้อาจเป็นอุปสรรคในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว และการจ้างมีภาคีเทศก์ท้องถิ่นเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโหมสเดย์ และอาจส่งผลกระทบต่อราคาของแพ็คเกจทัวร์	พบว่า บ้านหนองหิน โหมสเดย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ สมาชิกโหมสเดย์ต้องเป็นผู้นำเที่ยวเองแต่หากไม่จำเป็นต้องประสานงานให้ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นมาทำแทนและจ่ายค่าจ้างให้กับผู้นำเที่ยวนั้น ๆ	นำเที่ยว การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การระบุจุดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน 2. การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ กรมพัฒนาชุมชน ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ประสบการณ์ของชุมชน 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ การพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวที่นำเสนอ การปรับปรุงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การสร้างสรรค์ร่วมกันระหว่างสมาชิกชุมชน การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาประยุกต์ใช้ 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ โบรชัวร์ คู่มือท่องเที่ยว เว็บไซต์ฐานข้อมูลออนไลน์ 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การจัดทำเอกสาร การสร้างฐานข้อมูล 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ เว็บไซต์ฐานข้อมูลของโสมสเดย์ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การจัดทำ การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว

มาตรฐานโสมสเด็จไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				พบว่า บ้านหนองหิน โสมสเด็จ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เส้นทางท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยว การวางแผนและกำหนดท่องเที่ยว การวางการท่องเที่ยว การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวใหม่ ๆ 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การระบุจุดเด่นและเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน การสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยว 2. การจัดทำความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ (ททท., อบต.,

มาตรฐานโสมเสด็จไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				สำนักงานพัฒนาชุมชน) ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว สมาชิกในชุมชน 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การค้นคว้า ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การสร้างสรรค์เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว การปรับปรุงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การประชุมกลุ่ม การระดมสมอง การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาประยุกต์ใช้ 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่

มาตรฐานโหมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				การประชุม การอบรม การจัดทำเอกสาร การเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกในชุมชน มี ศุ เท ศ ก์ ท้องถิ่น นักท่องเที่ยว 5. การจัดการกับความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึกข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่นเอกสาร บันทึกผลการประชุมฐานข้อมูล 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ สำนักงานของโหมสเดย์ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การวางแผนการท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยว การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์
6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ มีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือ	พบว่า โทดงน้อย โหมสเดย์ มีการดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์อย่างจริงจังใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งชุมชน	พบว่า โทดงน้อย โหมสเดย์ แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัด		พบว่า โทดงน้อย โหมสเดย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การบ่งชี้

มาตรฐานโหมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
บริเวณใกล้เคียง มีการดูแลแหล่งท่องเที่ยว มีแผนงานหรือมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อลดผลกระทบการท่องเที่ยวและโลกร้อน และมีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว	ดอนปู่ตาศักดิ์สิทธิ์ที่บ้าน เติ่นชม เส้นทางธรรมชาติ อุโมงค์ยางนา อุโมงค์ไผ่ เป็นต้น รวมถึงมีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในอำเภอด้วย ได้แก่ กุสินรัตน์ พระบรมธาตุนาตุน อุบแด่มวัดป่าเลไลยก์ สิมโบริวนวัดโพธาราม ฯลฯ ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว เช่น การปลูกป่า การบวชป่า และชุมชนมีมาตรการในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ	อาจมีงบประมาณจำกัด จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน และปัญหาอีกอย่างหนึ่งคือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาจส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน	บ้านดงน้อย และดอนปู่ตา พบว่า บ้านหนองหิน โหมสเดย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อ่างเก็บน้ำโคกก่อง หนองคูสวนพริกอินทรีย์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดป่าบ้านหนองหิน ดอนปู่ตา และสภุญหลวง	ความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น วิธีการอนุรักษ์ป่าไม้และแหล่งน้ำ ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม วิธีการจัดการขยะ 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การระบุปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2. การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรน้ำ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม สมาชิกในชุมชน 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
	ดอนปู่ตาศักดิ์สิทธิ์ที่บ้าน เติ่นชม เส้นทางธรรมชาติ อุโมงค์ยางนา อุโมงค์ไผ่ เป็นต้น รวมถึงมีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในอำเภอด้วย ได้แก่ กุสินรัตน์ พระบรมธาตุนาตุน อุบแด่มวัดป่าเลไลยก์ สิมโบริวนวัดโพธาราม ฯลฯ ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว เช่น การปลูกป่า การบวชป่า และชุมชนมีมาตรการในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ	พบว่าการที่อาจเกิดขึ้นได้ ได้แก่ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอาจส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน และยังขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในวงกว้างในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	บ้านดงน้อย และดอนปู่ตา พบว่า บ้านหนองหิน โหมสเดย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อ่างเก็บน้ำโคกก่อง หนองคูสวนพริกอินทรีย์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดป่าบ้านหนองหิน ดอนปู่ตา และสภุญหลวง	ความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น วิธีการอนุรักษ์ป่าไม้และแหล่งน้ำ ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม วิธีการจัดการขยะ 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การระบุปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2. การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรน้ำ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม สมาชิกในชุมชน 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

มาตรฐานโสมสเด็จพระไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	การเชื่อมโยงที่สำคัญในอำเภอด้วย ได้แก่ กุสินตรรัตน์ พระบรมธาตุนาดูน โสมสเด็จพระอินทรีย์ ยังมีหิน วิถีเกษตรอินทรีย์ ยังมีนโยบายที่เข้มงวดในการรักษาส่งแวดล้อม เช่น การลดการใช้พลาสติก การใช้เชื้อเพลิง และการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว รวมถึงการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการรักษาธรรมชาติ			3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การทดลองวิธีการอนุรักษ์พืชใหม่ ๆ การปรับปรุงวิธีการจัดการขยะ 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาประยุกต์ใช้ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การอบรมสัมมนา การประชุม การจัดทำเอกสาร 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกในชุมชน 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึกข้อมูล การจัดทำเอกสาร 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ฐานข้อมูลของชุมชน

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์ การจัดการขยะ การปรับปรุงสภาพแวดล้อม พบว่า บ้านหนองหิน โสมสเดย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การแบ่งซึ่งความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น การอนุรักษ์ป่าไม้ การบริหารจัดการน้ำ การเกษตรยั่งยืน ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การสำรวจทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ การระบุปัญหาสิ่งแวดล้อม และความต้องการของชุมชน 2. การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้

มาตรฐานโสมเตยไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ (กรมป่าไม้, กรมทรัพยากรน้ำ, กรมส่งเสริมการเกษตร) ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม สมาชิกในชุมชน วิธีการจัดทำ ได้แก่ การอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในชุมชน การพัฒนากิจกรรมอนุรักษ์ใหม่ ๆ การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การวิจัย การทดลอง การสร้างสรรค์ร่วมกัน 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้

มาตรฐานโสมเสด็จไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การอบรมสัมมนา การประชุม การจัดทำเอกสาร การประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่าง ๆ 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกในชุมชน นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึกข้อมูล การจัดทำเอกสาร การใช้ระบบจัดเก็บเอกสารแบบดิจิทัล 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ฐานข้อมูลของชุมชน 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การวางแผนการอนุรักษ์ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์

มาตรฐานโหมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
7) ด้านวัฒนธรรม คือ การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และการรักษาวิถีชุมชนคงไว้เป็นกิจวัตรปกติ	พบว่า ไทตงน้อย โหมสเดย์ ชุมชนมีการสืบสาน ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น หลายหลาย ได้แก่ การร้องสรภัญญะ การแสดงดนตรีพื้นบ้าน การบายศรีสู่ขวัญ การแสดงละครหมอลำหุ่น “คณะเด็กบ้านดง” ชุมชนมีการวางแผน การออกแบบกิจกรรม การแสดงต่าง ๆ ร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้แสดงในแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและชุมชนมีการรักษา สืบทอดวิถีดั้งเดิมของชุมชนในหลายกิจกรรม ได้แก่ การไหว้ดอนปู่ตา ซึ่งนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชนต้องได้กราบสักการะดอนปู่ตา และการทำบุญตักบาตร ซึ่งจะกระทำในตอนเช้าของทุกวัน	พบว่า ไทตงน้อย โหมสเดย์ ปัญหาในการสืบทอดวัฒนธรรมไปยังคนรุ่นใหม่ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวิถีชีวิต อาจส่งผลกระทบต่อการรักษา วัฒนธรรมความสนใจในวัฒนธรรมพื้นบ้านลดลง และการนำเสนอ วัฒนธรรมอาจต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับ ยุคสมัย เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว	พบว่า ไทตงน้อย โหมสเดย์ เคารพวัฒนธรรมท้องถิ่น การปลูกป่าที่ดอนปู่ตา และอนุรักษ์วิถีดั้งเดิมของชุมชน เช่น เย็บด้วยจักร ปักด้วยมือ (ทอผ้าแบบทันสมัย แต่ยังอนุรักษ์การปัก สดสวยแบบดั้งเดิม)	พบว่า ไทตงน้อย โหมสเดย์ การจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การแบ่งปันความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ภูมิปัญญาชาวบ้าน ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น เรื่องราวและประวัติศาสตร์ของชุมชน 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การสำรวจและรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุในชุมชน การศึกษาเอกสารและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ 2. การจัดทำความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ ผู้สูงอายุในชุมชน หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน เอกสารทางประวัติศาสตร์ 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การสัมภาษณ์ การศึกษา ค้นคว้า การ

มาตรฐานโหมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	พบว่า บ้านหนองหิน โหมสเดย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ชุมชนมีการ สืบสาน ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นหลากหลาย ได้แก่ พิธีบายศรีสู่ขวัญ ชุมชนมี การวางแผน การออกแบบ กิจกรรม การแสดงต่าง ๆ ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ แสดงในแต่ละกิจกรรมอย่าง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอและ ชุมชนมีการรักษาสืบทอดวิถี ดั้งเดิมของชุมชนในหลาย กิจกรรม ได้แก่ ตักบาตรเทโว สวรรค์วันออกพรรษา ทำบุญ ตามประเพณีฮีต ๑๒ คอง ๑๔ และการทำบุญตักบาตร ซึ่งจะ กระทำในตอนเช้าของทุกวัน			แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การตีความและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ใหม่ ๆ เช่น วิดีโอ เว็บไซต์ 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การ ประชุมกลุ่ม การระดมสมอง การ นำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ 4. การถ่ายทอดความรู้/การ เผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การจัดอบรม การนำเสนอผ่านสื่อ ต่าง ๆ เช่น วิดีโอ เว็บไซต์ สื่อสังคม ออนไลน์ 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกใน ชุมชน นักท่องเที่ยว ผู้สนใจทั่วไป 5. การจัดการความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึก ข้อมูล การจัดทำเอกสาร การสร้าง

มาตรฐานโสมสเด็จไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				ฐานข้อมูล การจัดเก็บในรูปแบบดิจิทัล 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ฐานข้อมูลของโสมสเด็จ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การจัดการกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์ พบว่า บ้านหนองหิน โสมสเด็จวิถิเกษตรอินทรีย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ภูมิปัญญาชาวบ้าน ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น เรื่องราวและประวัติศาสตร์ของชุมชน 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การสำรวจและรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุในชุมชน การศึกษาเอกสารและ

มาตรฐานโสมเสด็จไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				หลักฐานทางประวัติศาสตร์ 2. การจัดการความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ ผู้สูงอายุในชุมชน หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดเวิร์กช็อป และการสัมมนา 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การตีความและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ การสร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การประชุมกลุ่ม การระดมสมอง การนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การจัดอบรม การนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิดีโอ เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น นิทรรศการ การแสดงวัฒนธรรม 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกในชุมชน นักท่องเที่ยว ผู้สนใจทั่วไป 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึกข้อมูล การจัดทำเอกสาร การสร้างฐานข้อมูล 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ฐานข้อมูลของโสมสเดย์ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
8) ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ คือ ผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว และมีผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ชุมชนมีการผลิต และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อจำหน่าย เป็นของฝาก ของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ ผ้าสไบซิด ผ้าขาวม้า ตู๊กตาไม้ สบู่ยางนา เป็นต้น และชุมชนมีการสืบสาน อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการจัดการกิจกรรมที่สร้าง การเรียนรู้ร่วมกันนักท่องเที่ยว และการทอผ้า การประดิษฐ์ ตู๊กตาไม้ เป็นต้น	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ออกแบบผลิตภัณฑ์อาจยังไม่ทันสมัยและไม่ตอบสนองความต้องการของการตลาด และการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ อาจยังไม่เพียงพอ ทำให้ผลิตภัณฑ์ ไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ผลิตภัณฑ์ของโฮมสเตย์ คือ ผ้าสไบซิด ผ้าขาวม้า สบู่ยางนา จุดเด่นคือ อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้วัสดุทำเองเพื่อลดต้นทุน ในการผลิต โดยมีการพัฒนาสินค้า เดิม ได้แก่ ปรับปรุงแพ็คเกจ เพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า และตั้งราคาสินค้าให้เหมาะสม การส่งเสริมการขาย ได้แก่ ขายสินค้าที่โฮมสเตย์ ขายสินค้าออนไลน์ และฝากขายสินค้าที่ร้านค้าในท้องถิ่น ทำโลโก้ของผลิตภัณฑ์ตัวเอง	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ผลิตภัณฑ์ โฮมสเตย์ คือ ข้าวอินทรีย์ พริกอินทรีย์ ผ้าฝ้ายเชนหอมมีมี จุดเด่นคือความเป็นเกษตรอินทรีย์ และปลอดภัยพิทักษ์ปลอดสารพิษ และสีย้อมผ้าฝ้ายได้มาจากสี

มาตรฐานโสมสเด็จไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	สำนักงาน ดำเนินงาน บ้านหนองหิน		ธรรมชาติในชุมชนบ้านหนองหิน เอง	จากหน่วยงานภาครัฐ และข้อมูล จากกรวิจัย 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การประชุม กลุ่ม การสัมภาษณ์ การศึกษา ค้นคว้า การฝึกอบรม 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การ ปรับปรุงกระบวนการผลิต การ สร้างแบรนด์ การพัฒนากลยุทธ์ ทางการตลาด 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การระดม สมอง การทดลอง และการ ปรับปรุงแก้ไข 4. การถ่ายทอดความรู้/การ เผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การประชุม การฝึกอบรม เอกสาร การนำเสนอ และสื่อสังคมออนไลน์ 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกใน

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	ดำเนินการ			ชุมชน ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึกข้อมูล การจัดทำเอกสาร การสร้างฐานข้อมูล การจัดเก็บในรูปแบบดิจิทัล 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ฐานข้อมูลของโฮมสเตย์ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด การบริหารจัดการ การตัดสินใจ
9) ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ คือ การรวมกลุ่มของชาวบ้านมีคณะกรรมการบริหารกลุ่มโฮมสเตย์ กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ มีการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม และมีระบบการจูงใจล่วงหน้า ลงทะเบียนและชำระเงินล่วงหน้า	พบว่า ไทแดงน้อย โฮมสเตย์ ซึ่งมีการรวมกลุ่มของชาวบ้านมีคณะกรรมการบริหารที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและดูแลการดำเนินงานของกลุ่มโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการบริหารจัดการ มีการที่ชัดเจนช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมี	พบว่า ไทแดงน้อย โฮมสเตย์ อาจเกิดความขัดแย้งภายในกลุ่มจากความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องการบริหารจัดการ การแบ่งปันผลประโยชน์ หรือความไม่พอใจในบทบาทของคณะกรรมการสมาชิกบางรายอาจไม่ปฏิบัติตาม กฎ กติกาที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกลุ่ม และสมาชิก	พบว่า ไทแดงน้อย โฮมสเตย์ โฮมสเตย์ได้หักรายได้ 10% เข้ากองทุนชุมชน โดยนักท่องเที่ยวสามารถโทรสอบถามข้อมูลหรือจองที่พักได้โดยตรง เป็นช่องทาง การติดต่อที่สะดวก รวดเร็ว	พบว่า ไทแดงน้อย โฮมสเตย์ และบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้
				1. การกำหนดความรู้/การแบ่งความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มโฮมสเตย์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	ระบบระเบียบและเกิดความเป็นธรรมในกลุ่ม และมีกำหนัดแนวทางปฏิบัติในการหมุนเวียนการให้บริการในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การกระจายรายได้ได้แก่บ้านพัก มัคคุเทศก์ เป็นต้น พบว่า บ้านหนองหิน โสมสเดย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ซึ่งมีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน มีคณะกรรมการบริหารที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและดูแลการดำเนินงานของกลุ่มโสมสเดย์ มีกฎ กติกาที่ชัดเจนช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบและเกิดความโปร่งใสเป็นธรรม กระจ่ายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมช่วยสร้างความเท่าเทียมและเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกในกลุ่มร่วมมือกัน และเน้นวิถีเกษตร	บางรายอาจขาดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจโสมสเดย์ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ไม่ครอบคลุมเพียงพอ อาจทำให้นักท่องเที่ยวไม่รู้จักรั้วโสมสเดย์ พบว่า บ้านหนองหิน โสมสเดย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ อาจเกิดความขัดแย้งภายในกลุ่มจากความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องการบริหารจัดการ การแบ่งปันผลประโยชน์ หรือความไม่พอใจในบทบาทของคณะกรรมการ สมาชิกบางรายอาจไม่ปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจส่งผลต่อภาพลักษณ์ของกลุ่ม และสมาชิกบางรายอาจขาดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจโสมสเดย์ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	เพื่อนำไปบริหารและให้ชุมชนสนับสนุนด้านต่าง ๆ มีเบอร์โทรศัพท์ติดต่อ ช่องทางเฟซบุ๊ก เพจบ้านหนองหินโสมสเดย์ และ จันทรรพนมฟาร์ม	การตลาด การเงิน การบริการ ลูกค้า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกลุ่ม 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การประชุมกลุ่ม การสัมภาษณ์สมาชิก การวิเคราะห์ SWOT 2. การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 แหล่งที่มาของความรู้ ได้แก่ สมาชิกในกลุ่ม โสมสเดย์ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน 2.2 วิธีการจัดหา ได้แก่ การประชุม การสัมมนา การอบรม การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ การวิเคราะห์ SWOT 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ การปรับปรุงกระบวนการทำงาน การ

มาตรฐานโหมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน อินทรีเป็นจุดขายที่น่าสนใจ และแตกต่าง ทำให้โหมสเดย์มีความเป็นเอกลักษณ์			วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การระดมสมอง การทดลองปฏิบัติ การปรับปรุงแก้ไข 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ การประชุม การสัมมนา การอบรม เอกสารรายงาน การนำเสนอ 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกในกลุ่มโหมสเดย์ 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึกข้อมูล การจัดทำเอกสาร การจัดทำรายงาน การจัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์ 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ฐานข้อมูลของกลุ่มโหมสเดย์ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การ

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				วางแผนการดำเนินงาน การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา การปรับปรุงกระบวนการทำงาน
10) ด้านประชาสัมพันธ์ คือ มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวของชุมชน และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ มีการจัดทำเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชนในรูปแบบของแผ่นพับ และมีการวางแผนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชนทั้งก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างแรงกระตุ้นและดึงดูดความสนใจกลุ่มลูกค้าต่างๆ และมีช่องทางสื่อสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่าน facebook บ้านตงน้อย ต.พระธาตุ อ.นาขูน จ.มหาสารคาม	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ ใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพียงชนิดเดียว อาจไม่เพียงพอที่จะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย และการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเฉพาะอาจยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ พบว่า บ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ในปัจจุบันมีการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวสูงมาก การจะดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมที่น่าสนใจอยู่เสมอ และแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นสิ่งสำคัญ	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ มีการโปรโมทผ่านโซเชียลมีเดีย ได้แก่ เฟสบุ๊กส่วนตัว เฟสบุ๊กไทตงน้อย โฮมสเตย์ เพจกรมการท่องเที่ยว และเพจฟ้าจึงหวัดมหาสารคาม เพจเพชบุรีโฮมสเตย์ไทตงน้อย เพชบุรีคส์ส่วนตัว เว็บไซต์การท่องเที่ยวผ่านพัน และงานแสดงสินค้าการท่องเที่ยว และออกบูธนิทรรศการจังหวัดเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์ เข้าร่วมงานแสดงสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ และบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้/การแบ่งปันความรู้ 1.1 ความรู้ที่ระบุ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์, กิจกรรมท่องเที่ยว วัฒนธรรมชุมชน ช่องทางการประชาสัมพันธ์ กลุ่มเป้าหมาย ผลการประชาสัมพันธ์ 1.2 วิธีการระบุ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์สมาชิก การวิเคราะห์ผลการประชาสัมพันธ์ 2. การจัดทำความรู้/การสร้างและ

มาตรฐานโสมสเดย์ไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
	ดำเนินการ ต่อเนื่องเพื่อเพิ่มการเข้าถึงและสร้าง ความสนใจจากนักท่องเที่ยว ช่องทางโซเชียลมีเดียที่เราใช้มีหมู่บ้านหนองหินโสมสเดย์ ชุมชนบ้านหนองหิน OTOP นวัตกรรมวิถีจังหวัดมหาสารคาม และใช้การโฆษณาแบบเป้าหมายที่เน้นกลุ่มลูกค้าเฉพาะเจาะจง เช่น นักท่องเที่ยวต่างชาติ นักท่องเที่ยวในประเทศ หรือกลุ่มครอบครัว		ช่องทางโซเชียลมีเดียที่เราใช้ มีหมู่บ้านหนองหินโสมสเดย์ ชุมชนบ้านหนองหิน OTOP นวัตกรรมวิถีจังหวัดมหาสารคาม และใช้การโฆษณาแบบเป้าหมายที่เน้นกลุ่มลูกค้าเฉพาะเจาะจง เช่น นักท่องเที่ยวต่างชาติ นักท่องเที่ยวในประเทศ หรือกลุ่มครอบครัว	แสวงหาความรู้ แหล่งที่มาของความรู้: สมาชิกในกลุ่มโสมสเดย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด ข้อมูลจากการวิจัย ข้อมูลจากการประชาสัมพันธ์ครั้งก่อน 2.2 วิธีการจัดทำ ได้แก่ การประชุม การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 3.1 กิจกรรมพัฒนาความรู้ ได้แก่ การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ใหม่ ๆ การปรับปรุงเนื้อหา การประชาสัมพันธ์ การวิเคราะห์ผลการประชาสัมพันธ์เพื่อหาแนวทางปรับปรุง 3.2 วิธีการพัฒนา ได้แก่ การระดมสมอง การทดลองปฏิบัติ การปรับปรุงแก้ไข

มาตรฐานโสมสเด็จพระไทย	สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน	ปัญหาของการดำเนินงาน	การจัดการความรู้	กระบวนการจัดการความรู้
				4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4.1 ช่องทางการเผยแพร่ ได้แก่ เอกสาร จดหมายข่าว สื่อออนไลน์ การประชุม การสัมมนา 4.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักท่องเที่ยว สื่อมวลชน องค์กรพันธมิตร 5. การจัดเก็บความรู้ 5.1 วิธีการจัดเก็บ ได้แก่ การบันทึกข้อมูล การจัดทำเอกสาร การจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ 5.2 สถานที่จัดเก็บ ได้แก่ ฐานข้อมูลของกลุ่มโสมสเด็จพระ 6. การนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ การวางแผนการประชาสัมพันธ์ การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ การประเมินผลการประชาสัมพันธ์

สรุปตารางเกี่ยวกับการสังเคราะห์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน ปัญหาของการดำเนินงาน เพื่อศึกษากระบวนการจัดการความรู้ของที่พักแบบผสมวัฒนธรรมชนบทเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ได้ดังนี้

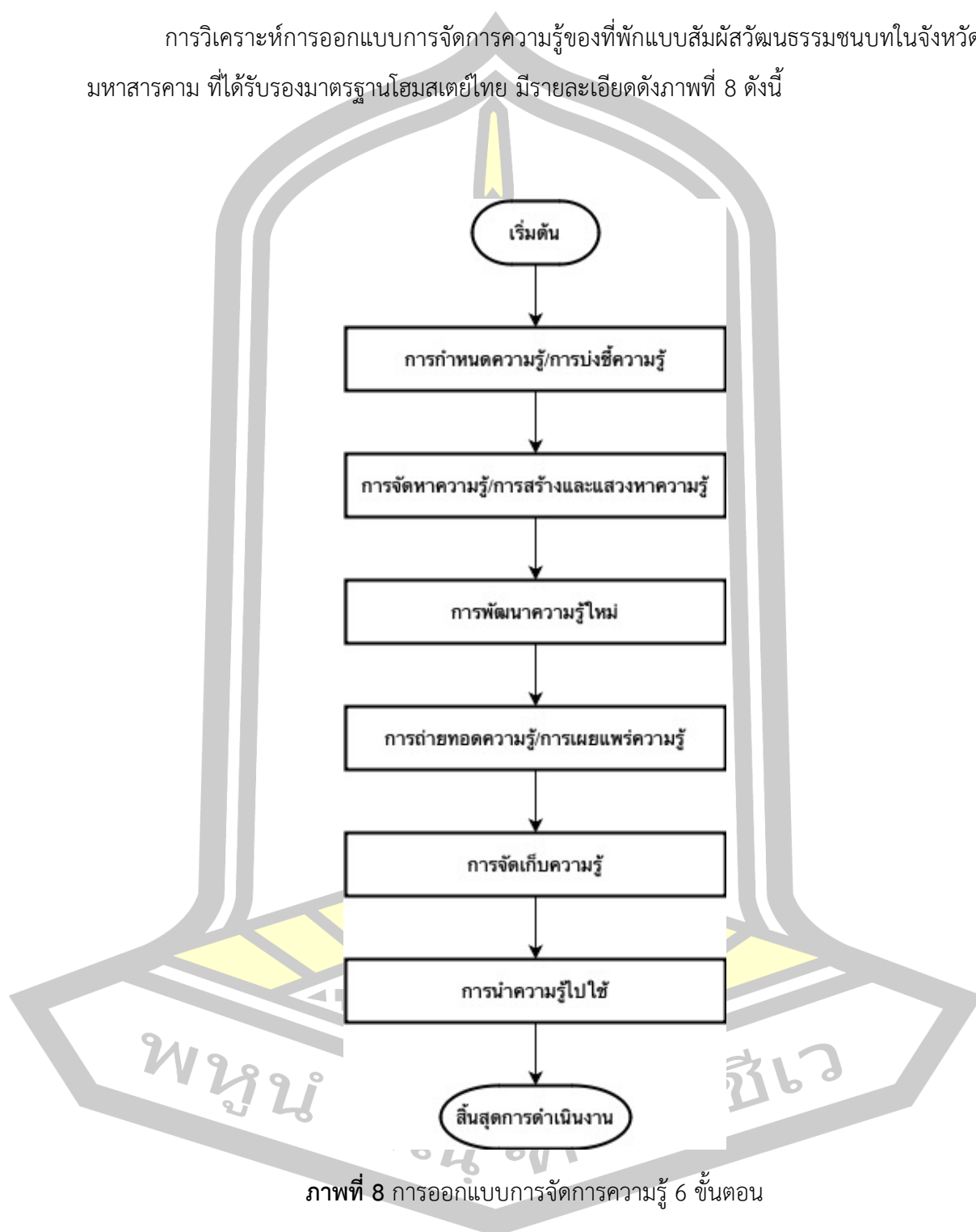
1. ด้านที่พัก โฮมสเตย์ต้องมีที่พักสะอาดและปลอดภัย โดยทั่วไปมีปัญหาด้านการรักษาความสะอาดและมาตรฐานที่ไม่สม่ำเสมอระหว่างห้องพัก
2. ด้านอาหาร โฮมสเตย์ต้องใช้วัตถุดิบท้องถิ่นและเน้นสุขภาพ มีปัญหาด้านความพึงพอใจต่อรสชาติของอาหารที่เปลี่ยนไปตามวัตถุดิบในแต่ละฤดูกาล
3. ด้านความปลอดภัย มีการเตรียมความพร้อมเบื้องต้น เช่น ชุดปฐมพยาบาลและการจัดเวรยาม แต่บางแห่งยังขาดการฝึกอบรมเรื่องการปฐมพยาบาลที่เพียงพอ
4. ด้านอสังหาริมทรัพย์ เจ้าบ้านต้องให้การต้อนรับเป็นกันเอง แต่มีปัญหาด้านการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ
5. ด้านรายการนำเที่ยว โฮมสเตย์จัดให้ไม่กี่ท้องถิ่น แต่ยังขาดการสื่อสารภาษาอังกฤษในการนำเที่ยว ทำให้ประสบการณ์อาจไม่ครบถ้วน
6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โฮมสเตย์มีการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง แต่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์
7. ด้านวัฒนธรรม ชุมชนยังคงรักษาประเพณีท้องถิ่น แต่วัฒนธรรมพื้นบ้านเริ่มถูกลดความสนใจจากคนรุ่นใหม่
8. ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ โฮมสเตย์มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น แต่บางแห่งยังไม่มีความแข็งแกร่งหรือกลยุทธ์ทางการตลาดที่เพียงพอ

9. ด้านการบริหารกลุ่ม มีการจัดตั้งคณะกรรมการและการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม แต่ยังมีปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่มและการขาดความรู้ในการบริหารจัดการ

10. ด้านประชาสัมพันธ์ โฮมสเตย์ใช้การประชาสัมพันธ์ผ่านชุมชนและหน่วยงานการท่องเที่ยวท้องถิ่นเป็นหลัก และมีการใช้โซเชียลมีเดียบ้าง แต่ขาดการเข้าถึงทรัพยากรในด้านการสร้างแบรนด์และการโปรโมตที่สม่ำเสมอ รวมถึงการขาดทักษะด้านการตลาดดิจิทัลในบางชุมชน ทำให้โฮมสเตย์อาจไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง

ผลการวิเคราะห์การออกแบบการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน

การวิเคราะห์การออกแบบการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย มีรายละเอียดดังภาพที่ 8 ดังนี้

ภาพที่ 8 การออกแบบการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้ของที่พักแบบผสมผสานวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้ของที่พักแบบผสมผสานวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยรายละเอียดของกระบวนการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (ST)	ไทจงน้อย โฮมเตย์						บ้านหนองหินโฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์					
	การจัดการความรู้ (KM)						การจัดการความรู้ (KM)					
	KM 1	KM 2	KM 3	KM 4	KM 5	KM 6	KM 1	KM 2	KM 3	KM 4	KM 5	KM 6
ST.1 ด้านที่พัก มี 4 ดัชนีชี้วัด 1.1 ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน 1.2 ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย 1.3 ห้องอาบน้ำและห้องส้วมสะอาดมีคิซิด 1.4 มีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
ST.2 ด้านอาหาร มี 4 ดัชนีชี้วัด 2.1 ชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร 2.2 มีน้ำดื่มที่สะอาด 2.3 มีภาชนะบรรจุที่สะอาด 2.4 มีห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวถูกสุขลักษณะ	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
ST.3 ด้านความปลอดภัย มี 2 ดัชนีชี้วัด 3.1 มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น 3.2 มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (ST)	ไทตงน้อย โฮมเตย์						บ้านหนองหินโฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์					
	การจัดการความรู้ (KM)						การจัดการความรู้ (KM)					
	KM 1	KM 2	KM 3	KM 4	KM 5	KM 6	KM 1	KM 2	KM 3	KM 4	KM 5	KM 6
9.6 รายละเอียดของค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ ที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน												
ST-10 ด้านการประชาสัมพันธ์ มี 2 ดัชนีชี้วัด												
10.1 มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวของชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10.2 มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์												

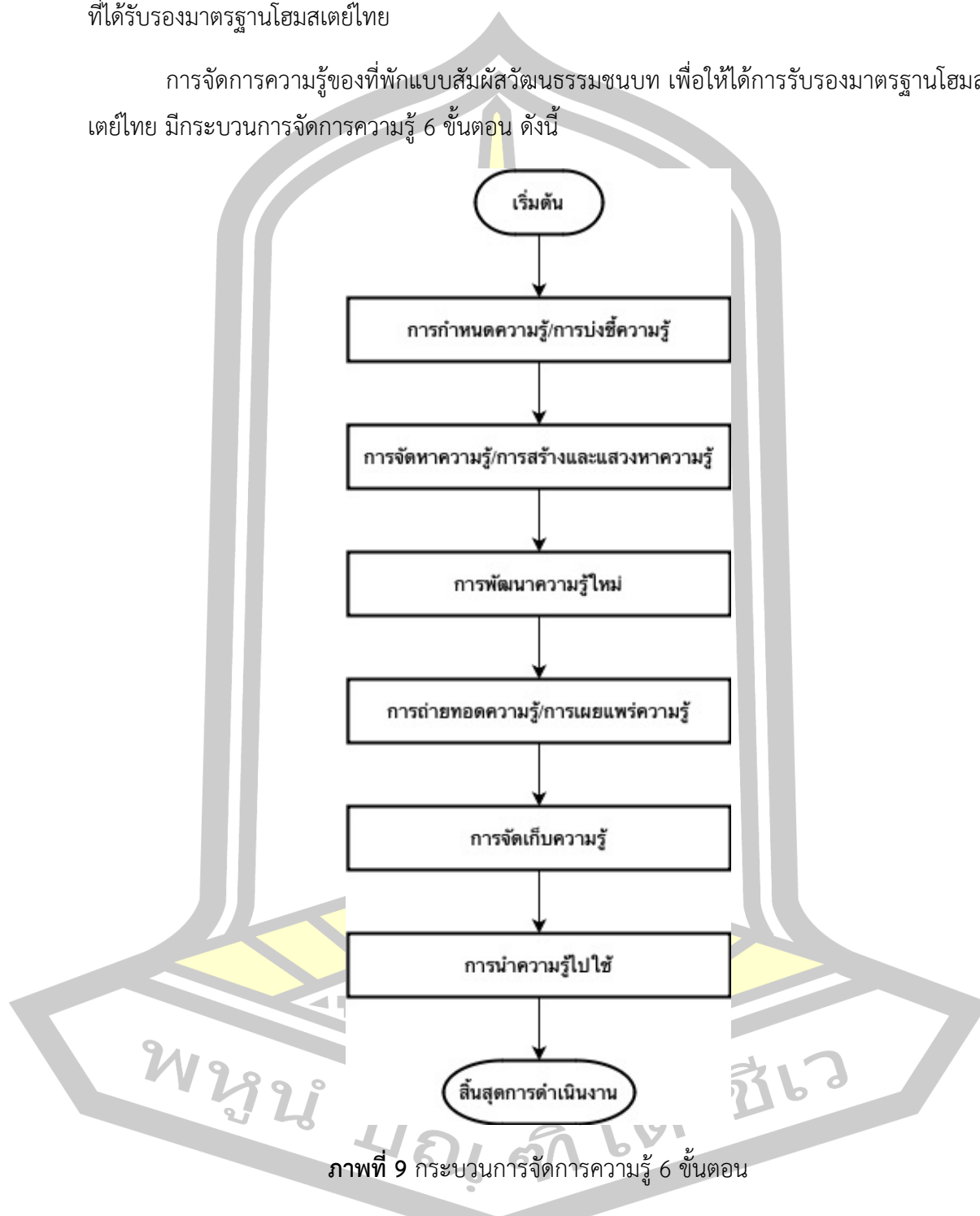
*ST คือ มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

*KM คือ กระบวนการจัดการความรู้

สรุปผลวิเคราะห์การจัดการความรู้ของที่พักแบบส่ววัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยตามการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน พบว่า ไทตงน้อย โฮมสเตย์ และบ้านหนองหินโฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ มีกระบวนการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การกำหนดความรู้/การป่งชี้ความรู้ 2. การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 3. การพัฒนาความรู้ใหม่ 4. การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 5. การจัดเก็บความรู้ และ 6. การนำความรู้ไปใช้

ตอนที่ 5 กระบวนการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคาม
ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย มีกระบวนการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 9 กระบวนการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน

จากดังภาพที่ 9 พบว่า การที่โฮมสเตย์จะผ่านการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยนั้น สามารถใช้กระบวนการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังตารางนี้

ตารางที่ 6 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดความรู้/การแบ่งปันความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชุมชน เพื่อให้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

Flow Chart	ความรู้/สารสนเทศ	แหล่งข้อมูลที่มา	ผู้รับผิดชอบ	เครื่องมือ/เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง
การกำหนดความรู้/การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Identification) <pre> graph TD Start([เริ่มต้น]) --> Gather[ระดมความรู้ที่จำเป็น] Gather --> Analyze[วิเคราะห์ข้อบกพร่องความรู้] Analyze --> Decision{พบข้อบกพร่องหรือไม่} Decision -- พบ --> Gather Decision -- ไม่พบ --> Plan[จัดทำแผนความรู้] Plan --> End([สิ้นสุดการดำเนินงาน]) </pre>	1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ได้แก่ เกณฑ์และตัวชี้วัดในแต่ละด้าน วิธีการประเมินและการให้คะแนน และขั้นตอนการยื่นขอรับรองมาตรฐาน 2. ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ภาษา อาหาร ศิลปะการแสดง และประเพณี และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในชุมชน 3. ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ลัตว์ป่า พืชพันธุ์ 4. ความรู้ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ได้แก่ การรักษาความสะอาดของที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการขยะมูลฝอย และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น 5. ความรู้เกี่ยวกับการบริการนักท่องเที่ยว ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร การต้อนรับ และการแก้ไขปัญหา 6. ความรู้ด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การสร้างแบรนด์ และการใช้ช่องทางออนไลน์	หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงประเทศไทย (ททท.) และสำนักงานพัฒนาชุมชน องค์กรภาคเอกชน ได้แก่ สมาคมผู้ประกอบการโฮมสเตย์ และบริษัทที่ปรึกษาด้านการท่องเที่ยว แหล่งข้อมูลออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เอกสารวิชาการ คู่มือต่าง ๆ และ ชุมชนออนไลน์ สำหรับผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ชุมชนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้สูงอายุในชุมชน กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม และได้ท้องถิ่น	1. ประธานโฮมสเตย์ 2. กรรมการโฮมสเตย์ 3. สมาชิกโฮมสเตย์ 4. ผู้เชี่ยวชาญภายนอก	1. เอกสารมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 2. แบบประเมินตนเอง 3. เว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์

ขั้นตอนที่ 1 คำอธิบาย Flow Chart การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ของที่พักแบบสัมผัสนวัตกรรมชนบท เพื่อให้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ดังนี้

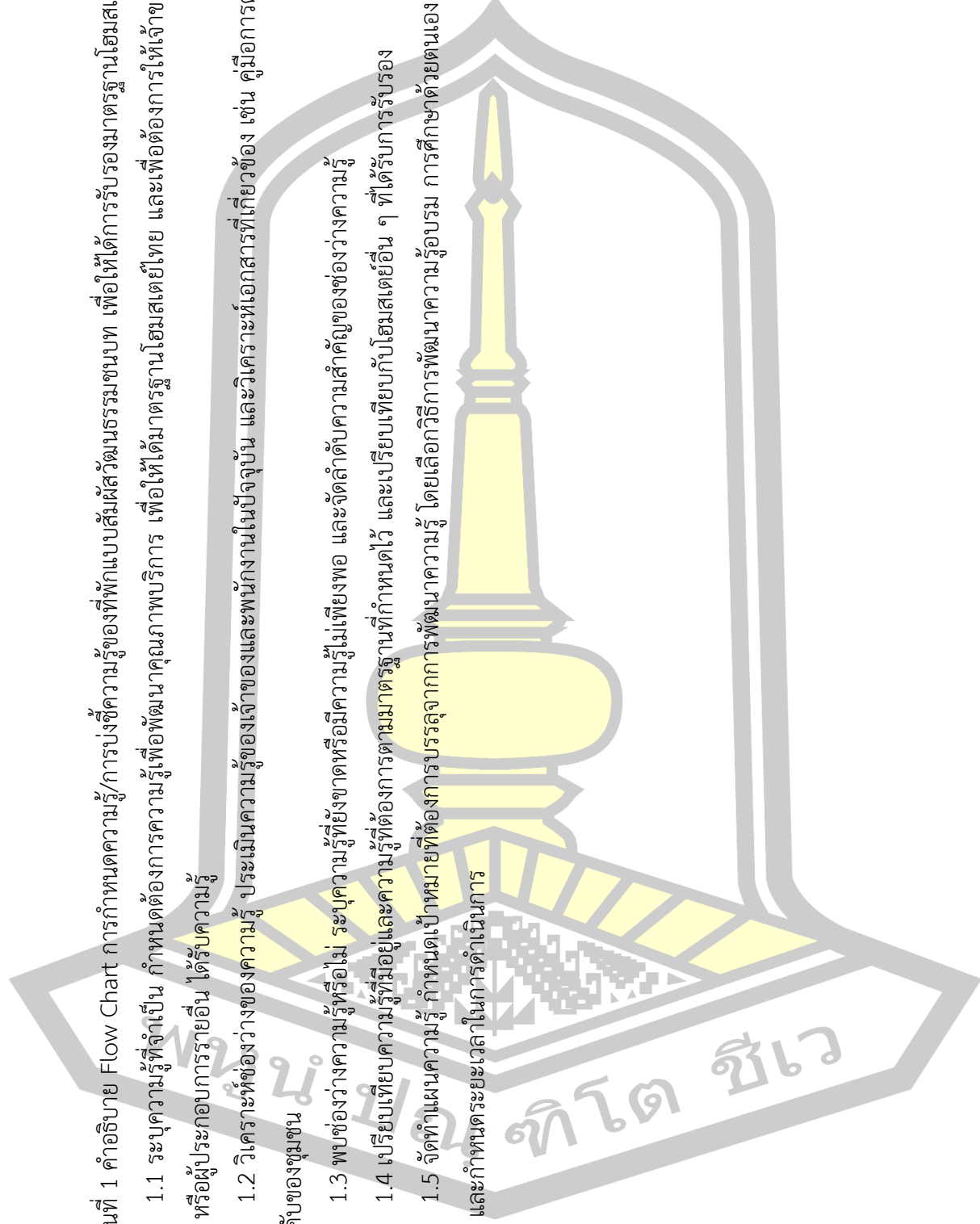
1.1 ระบุความรู้ที่จำเป็น กำหนดต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพบริการ เพื่อให้ได้มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และเพื่อต้องการให้เจ้าของและพนักงาน ชุมชน หรือผู้ประกอบการรายอื่น ได้รับความรู้

1.2 วิเคราะห์ช่องว่างของความรู้ ประเมินความรู้ของเจ้าของและพนักงานในปัจจุบัน และวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น คู่มือการดำเนินงาน และ ข้อบังคับของชุมชน

1.3 พบช่องว่างความรู้หรือไม่ ระบุความรู้ที่ยังขาดหรือมีความรู้ไม่เพียงพอ และจัดลำดับความสำคัญของช่องว่างความรู้

1.4 เปรียบเทียบความรู้ที่มีอยู่และความรู้ที่ต้องการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และเปรียบเทียบกับโฮมสเตย์อื่น ๆ ที่ได้รับการรับรอง

1.5 จัดทำแผนความรู้ กำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุจากการพัฒนาความรู้ โดยเลือกวิธีการพัฒนาความรู้เอง การศึกษาด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ

ตารางที่ 7 ขั้นตอนที่ 2 การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ของที่พักแบบสัมพันธ์ชุมชนบท เพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

Flow Chart	ความรู้/สารสนเทศ	แหล่งข้อมูลที่มา	ผู้รับผิดชอบ	เครื่องมือ/เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง
การจัดหาความรู้การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition) <pre> graph TD Start([เริ่มต้น]) --> Collect[รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้เชี่ยวชาญ และการสำรวจ] Collect --> Decision{ข้อมูลที่รวบรวมเพียงพอหรือไม่} Decision -- ไม่เพียงพอ --> Collect Decision -- เพียงพอ --> Maintain[รักษาข้อมูลเดิม] Maintain --> Develop[นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาบริการ] Develop --> End([สิ้นสุดการดำเนินงาน]) </pre>	1. ความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับมาตรฐานแต่ละด้าน หลังจากได้ทราบถึงมาตรฐานโดยรวมแล้ว จำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดของแต่ละด้าน เช่น ด้านที่พัก อาหาร กิจกรรม บริการ เพื่อนำไปปรับปรุงให้สอดคล้อง 2. ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว การสร้างกิจกรรม หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เพื่อดึงดูดเอกลักษณ์ของชุมชน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว 3. ความรู้ด้านการตลาด การนำเสนอโฮมสเตย์ให้เป็นที่รู้จัก การสร้างแบรนด์ และการใช้ช่องทางออนไลน์ในการโปรโมท 4. ความรู้ด้านการจัดการ การวางแผน การบริหารงบประมาณ และการจัดการบุคลากร	1. การอบรมสัมมนา เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยหน่วยงาน หรือภาครัฐ ภาคเอกชน หรือสมาคมต่าง ๆ และเพื่อเรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ 2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เยี่ยมชมโฮมสเตย์อื่น ๆ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงาน 3. การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ขอคำแนะนำจากนักวิชาการที่ปรึกษา หรือผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว 4. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศึกษาจากหนังสือวารสาร หรือแหล่งข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ	1. ประธานโฮมสเตย์ 2. คณะกรรมการโฮมสเตย์ 3. ชุมชนท้องถิ่น 4. คณะกรรมการโฮมสเตย์	1. แพลตฟอร์มออนไลน์ 2. แบบประเมินตนเอง 3. ซอฟต์แวร์จัดการข้อมูล 4. สื่อสังคมออนไลน์

ขั้นตอนที่ 2 คำอธิบาย Flow Chart การจัดหาความรู้/การสร้างความรู้ของที่พักแบบผสมวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ดังนี้

2.1 รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญ และการสำรวจ จากเอกสารมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโฮมสเตย์ ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ที่มีประสบการณ์ นักวิชาการ และสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว เจ้าของโฮมสเตย์ และชุมชน

2.2 ข้อมูลที่รวบรวมเพียงพอหรือไม่ ข้อมูลที่ได้ครอบคลุมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานข้อมูลมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบันหรือไม่ และข้อมูลต่าง ๆ เชื่อมโยงกัน

2.3 รักษาข้อมูลเดิม สร้างฐานข้อมูลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จัดหมวดหมู่ข้อมูลให้เป็นระบบ และดูแลรักษาข้อมูลให้ปลอดภัยจากการสูญหายหรือถูกทำลาย

2.4 นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาบริการของโฮมสเตย์ ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับความรู้ใหม่ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมให้ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 8 ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้ใหม่ของที่พักแบบสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

Flow Chart	ความรู้/สารสนเทศ	แหล่งข้อมูลที่มา	ผู้รับผิดชอบ	เครื่องมือ/เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง
การพัฒนาความรู้ใหม่ (Knowledge Development) <pre> graph TD A([เริ่มต้น]) --> B[การประเมินความต้องการ] B --> C{พบความต้องการใหม่} C --> D[ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้] D --> E[พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม] E --> F[คิดตามและประเมินผลการเรียนรู้] F --> G[ใช้ได้] F --> H[ใช้ไม่ได้] --> C G --> I[นำความรู้ไปใช้ประโยชน์] I --> J([สิ้นสุดการดำเนินงาน]) </pre>	1. ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการท่องเที่ยว เช่น การติดตามแนวโน้มของนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 2. ความรู้เกี่ยวกับการตลาดดิจิทัล ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการโปรโมท การทำ SEO การสร้างคอนเทนต์ที่น่าสนใจ 3. ความรู้เกี่ยวกับการสร้างประสบการณ์ การออกแบบกิจกรรมที่น่าสนใจและแตกต่าง เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว 4. ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน การสร้างผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เพื่อสร้างรายได้เสริมและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน	1. การเข้าร่วมอบรมสัมมนา เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การอบรมด้านการตลาด การอบรมด้านการบริการ 2. การศึกษาค้นคว้า ศึกษาจากหนังสือ วารสาร บทความทางวิชาการ หรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมชมโฮมสเตย์อื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จ หรือเข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ 4. การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ขอคำปรึกษาจากนักวิชาการ นักท่องเที่ยว หรือผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว	1. ประธานโฮมสเตย์ 2. สมาชิกโฮมสเตย์ 3. คณะกรรมการโฮมสเตย์	1. สื่อสิ่งพิมพ์ 2. สื่อออนไลน์

ขั้นตอนที่ 3 คำอธิบาย Flow Chart การพัฒนาความรู้ใหม่ของที่พักแบบผสมวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ดังนี้

3.1 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาความรู้ ระบุความต้องการและการเฉพาะ เช่น การบริการนักท่องเที่ยว การตลาด การจัดการด้านอาหาร การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเชื่อมโยงกับมาตรฐาน ตรวจสอบให้แน่ใจว่าความรู้ที่พัฒนานั้นสอดคล้องกับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

3.2 วิเคราะห์ช่องว่างของความรู้ เปรียบเทียบความรู้ที่มีอยู่กับมาตรฐานที่กำหนดไว้ สำรวจความคิดเห็นของเจ้าของและพนักงาน นักท่องเที่ยว และผู้เชี่ยวชาญ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเพื่อหาจุดที่ยังขาดความรู้

3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม การอบรม การสัมมนา การศึกษาด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาโครงสร้างสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น พาวเวอร์พอยต์ วิดีโอ และเอกสารประกอบ เลือกผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์

3.4 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และให้การสนับสนุนผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

3.5 ประเมินผลการเรียนรู้ วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนกลับจากผู้เรียนเพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

3.6 นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ สร้างแผนปฏิบัติการเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประโยชน์ ติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ และปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับความรู้ใหม่

ตารางที่ 9 ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ของที่พัฒนาระบบส่งเสริมวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

Flow Chart	ความรู้/สารสนเทศ	แหล่งข้อมูลที่มา	ผู้รับผิดชอบ	เครื่องมือ/เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง
การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Distribution) <pre> graph TD Start([เริ่มต้น]) --> Transfer[การถ่ายทอดความรู้] Transfer --> Decision{เลือกแนวทางการถ่ายทอด} Decision -- ไม่เหมาะสม --> Transfer Decision -- เหมาะสม --> Dissemination[เผยแพร่ความรู้] Dissemination --> End([สิ้นสุดการดำเนินงาน]) </pre>	- ประสบการณ์ในการพัฒนาโฮมสเตย์ รวมถึงอุปสรรคที่พบเจอ และวิธีการแก้ปัญหา - ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย เน้นย้ำถึงความสำคัญของ การปฏิบัติตามมาตรฐาน - ความรู้เกี่ยวกับการตลาดและการประชาสัมพันธ์ วิธีการสร้างแบรนด์ และการใช้ช่องทางออนไลน์ในการโปรโมท - ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครือข่าย การร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และโฮมสเตย์อื่น ๆ	- โฮมสเตย์ เป็น แหล่งข้อมูลที่สำคัญที่สุด เนื่องจาก เป็น ผู้ที่มีประสบการณ์ตรง - สื่อต่าง ๆ บทความ บล็อก วิดีโอ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาโฮมสเตย์ - การสัมมนาและการอบรม การนำเสนอผลงานในงานสัมมนา หรือการอบรมให้ความรู้แก่ผู้สนใจ - สื่อสังคมออนไลน์ แชร์ประสบการณ์ ผ่านช่องทางต่าง ๆ	- ประธานโฮมสเตย์ - สมาชิกโฮมสเตย์ - คณะกรรมการโฮมสเตย์ - หน่วยงานภาครัฐ	- สื่อสิ่งพิมพ์ - สื่อออนไลน์

ขั้นตอนที่ 4 คำอธิบาย Flow Chart การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ของที่พักแบบผสมวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ดังนี้

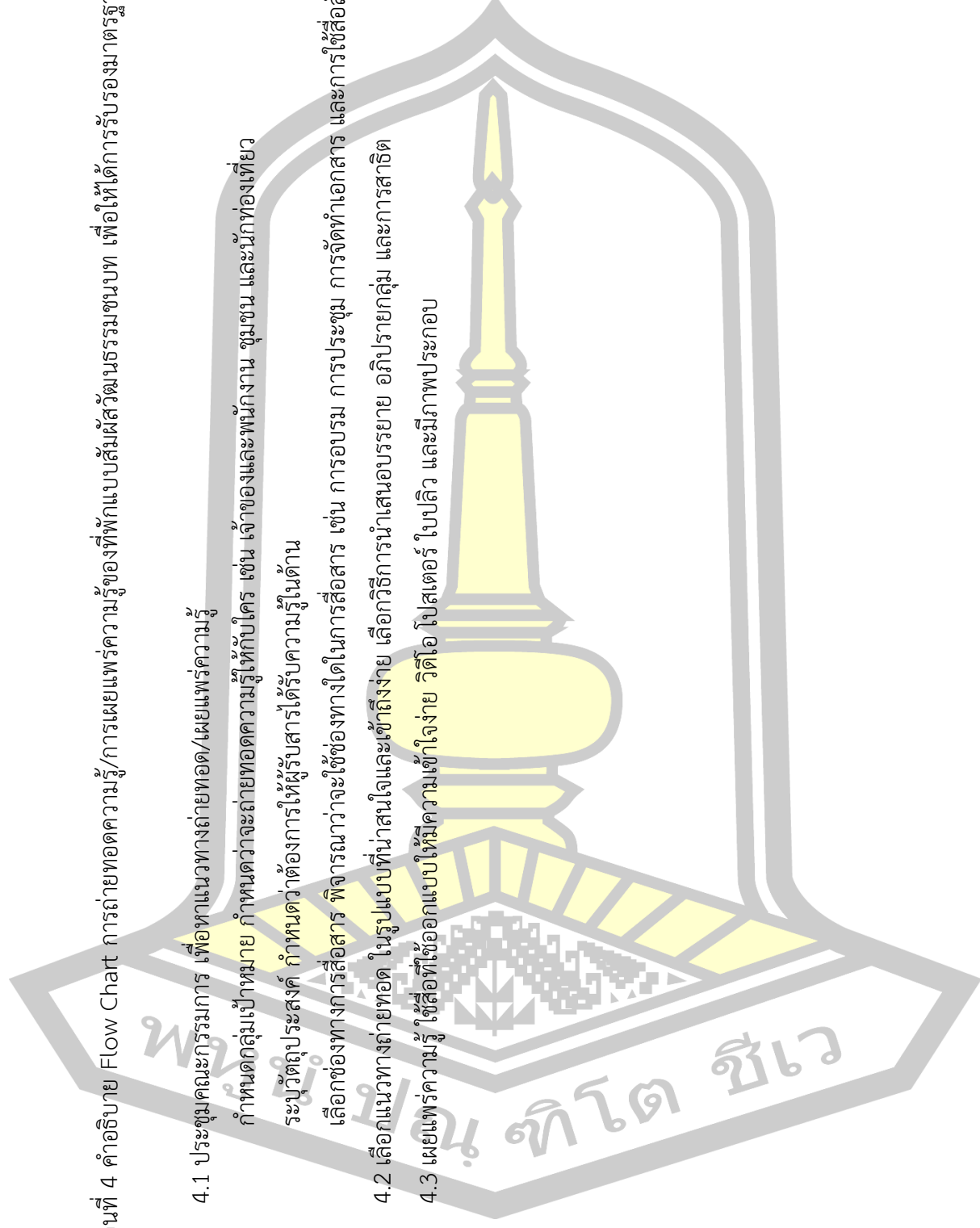
4.1 ประชุมคณะกรรมการ เพื่อหาแนวทางถ่ายทอด/เผยแพร่ความรู้

กำหนดกลุ่มเป้าหมาย กำหนดว่าจะถ่ายทอดความรู้ให้กับใคร เช่น เจ้าของและพนักงาน ชุมชน และนักท่องเที่ยว ระบุวัตถุประสงค์ กำหนดว่าต้องการให้ผู้รับสารได้รับความรู้ในด้าน

เลือกช่องทางการสื่อสาร พิจารณาวางจะใช้ช่องทางใดในการสื่อสาร เช่น การอบรม การประชุม การจัดทำเอกสาร และการใช้สื่อสังคมออนไลน์

4.2 เลือกแนวทางถ่ายทอด ในรูปแบบที่น่าสนใจและเข้าใจง่าย เลือกวิธีการนำเสนอบรรยาย อภิปรายกลุ่ม และการสาธิต

4.3 เผยแพร่ความรู้ สื่อที่ใช้ออกแบบให้มีความเข้าใจง่าย วิดีโอ โปสเตอร์ ใบปลิว และมีภาพประกอบ

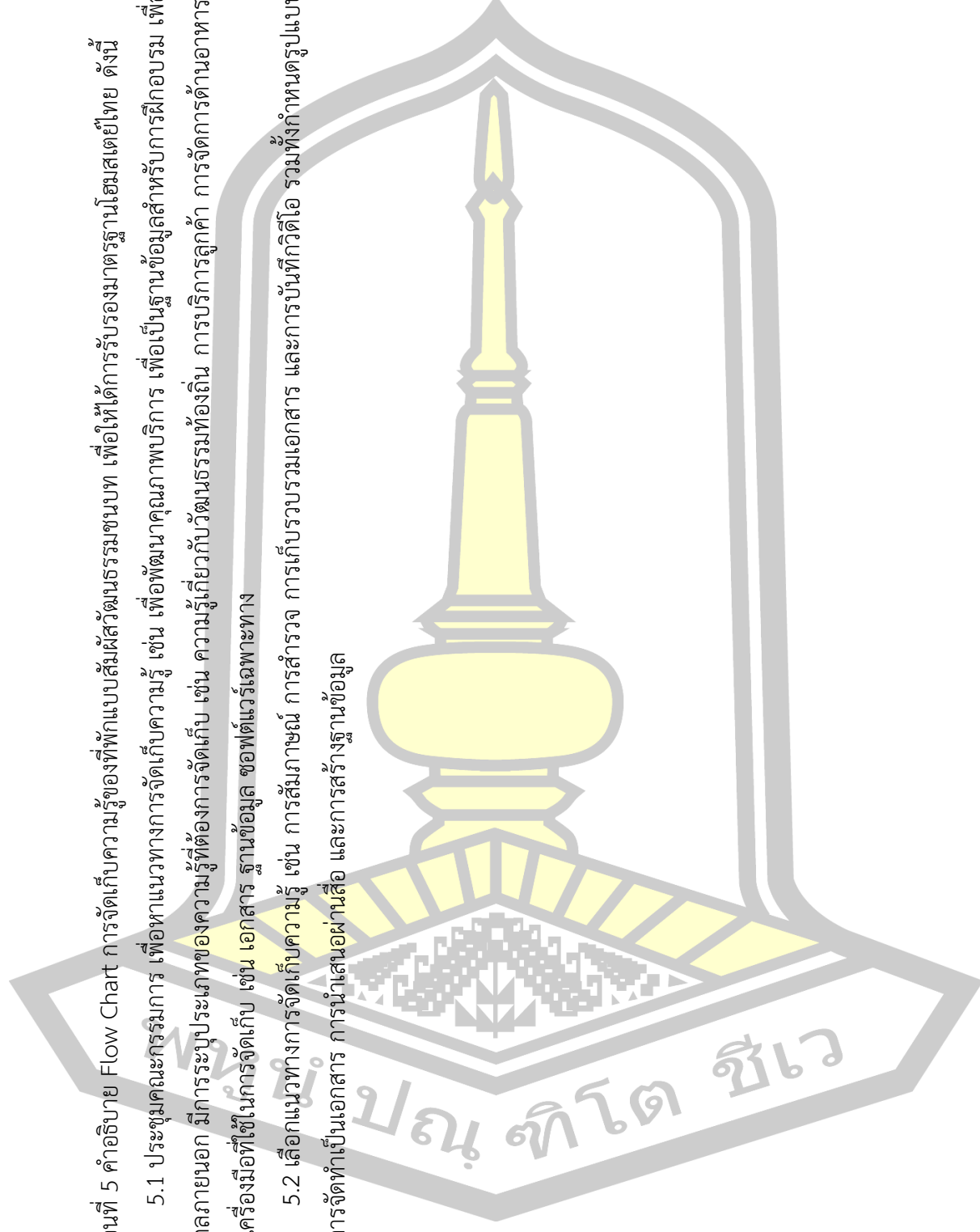
ตารางที่ 10 ขั้นตอนที่ 5 การจัดเก็บความรู้ของทั้งที่พัฒนากับแบบมีส่วนร่วมชนบท เพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

Flow Chart	ความรู้/สารสนเทศ	แหล่งข้อมูลที่มา	ผู้รับผิดชอบ	เครื่องมือ/เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง
การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storing) <pre> graph TD A([เริ่มต้น]) --> B[ประชุมคณะกรรมการ] B --> C{เลือกแนวทางการจัดเก็บ} C -- "ไม่เหมาะสม" --> B C --> D[เก็บ] D --> E[จัดเก็บความรู้] E --> F([สิ้นสุดการดำเนินงาน]) </pre>	- ข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์ ประวัติความเป็นมา การพัฒนา และการเปลี่ยนแปลง - ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว ความพึงพอใจ ข้อเสนอแนะ และระบบจัดการความรู้ - ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน รายรับ รายจ่าย และกิจกรรมดำเนินการ - ข้อมูลเกี่ยวกับการตลาด ช่องทางการตลาด และผลตอบรับจากการตลาด และการตลาด - ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐาน การปฏิบัติตามมาตรฐาน และผลการประเมิน	- เอกสาร แบบประเมินตนเอง รายงานการประเมินผล และแผนพัฒนา - บันทึกการประชุม บันทึกการประชุมของคณะทำงาน - ข้อมูลจากลูกค้า แบบสอบถามความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์ - ฐานข้อมูลลูกค้า ข้อมูลการจองห้องพัก และประวัติการเข้าพัก - ภาพถ่ายและวิดีโอ บันทึกภาพและวิดีโอของโฮมสเตย์ กิจกรรมต่าง ๆ	- ประธานโฮมสเตย์ - สมาชิกโฮมสเตย์ - คณะกรรมการโฮมสเตย์	- แฟ้มเอกสาร - ซอฟต์แวร์จัดการฐานข้อมูล - เว็บไซต์และแอปพลิเคชัน - สื่อเก็บข้อมูล

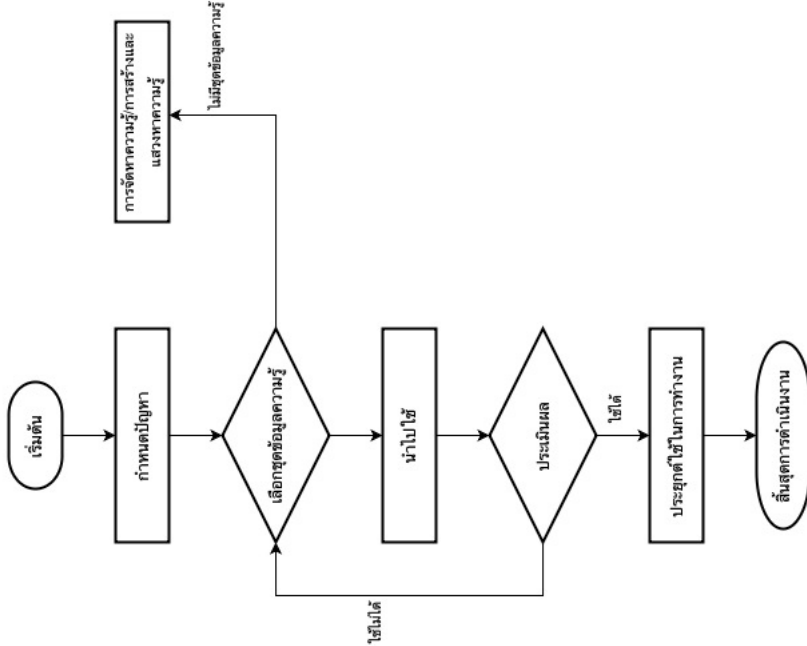
ขั้นตอนที่ 5 คำอธิบาย Flow Chart การจัดเก็บความรู้ของที่พักแบบผสมวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ดังนี้

5.1 ประชุมคณะกรรมการ เพื่อหาแนวทางการจัดเก็บความรู้ เช่น เพื่อพัฒนาคุณภาพบริการ เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการฝึกอบรม เพื่อเผยแพร่ความรู้สู่บุคคลภายนอก มีการระบุประเภทของความรู้ที่ต้องการจัดเก็บ เช่น ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น การบริการลูกค้า การจัดการด้านอาหาร การตลาด และเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บ เช่น เอกสาร ฐานข้อมูล ซอฟต์แวร์เฉพาะทาง

5.2 เลือกแนวทางการจัดเก็บความรู้ เช่น การสัมภาษณ์ การสำรวจ การเก็บรวบรวมเอกสาร และการบันทึกวิดีโอ รวมทั้งกำหนดรูปแบบของการจัดเก็บ เช่น การจัดทำเป็นเอกสาร การนำเสนอผ่านสื่อ และการสร้างฐานข้อมูล

ตารางที่ 11 ขั้นตอนที่ 6 การนำความรู้ไปใช้ของที่พักแบบสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท เพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

Flow Chart	ความรู้/สารสนเทศ	แหล่งข้อมูลที่มา	ผู้รับผิดชอบ	เครื่องมือ/เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง
การนำความรู้ไปใช้ (Knowledge Utilization) <pre>graph TD Start([เริ่มต้น]) --> Define[กำหนดปัญหา] Define --> Select{เลือกชุดข้อมูลความรู้} Select -- "ใช่ไม่ได้" --> Select Select -- "ไม่มีชุดข้อมูลความรู้" --> KM[การจัดการความรู้การสร้างและแสวงหาความรู้] Select --> Use[นำไปใช้] Use --> Eval{ประเมินผล} Eval -- "ใช่ได้" --> Apply[ประยุกต์ใช้ในการทำงาน] Eval -- "ใช่ไม่ได้" --> Select Apply --> End([สิ้นสุดการดำเนินงาน])</pre>	1. ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย นำมาเปรียบเทียบกับสถานะปัจจุบันของโฮมสเตย์ เพื่อระบุจุดที่ต้องปรับปรุง 2. ข้อมูลผลการประเมินตนเอง นำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อวางแผนการพัฒนา 3. ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว นำมาปรับปรุงบริการให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า 4. แนวทางการพัฒนาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปปฏิบัติจริง	1. ฐานข้อมูลที่ดีจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมในขั้นตอนที่ 4 2. แผนพัฒนาที่ได้วางไว้แผนที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนก่อนหน้าความรู้และประสบการณ์ของเจ้าของ 3. บุคลากร ประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานจริง	1. ประธานโฮมสเตย์ 2. สมาชิกโฮมสเตย์ 3. คณะกรรมการโฮมสเตย์	1. แผนการดำเนินงาน 2. ปฏิทิน 3. สื่อการสื่อสาร

ขั้นตอนที่ 6 คำอธิบาย Flow Chart การนำความรู้ไปใช้ของที่พักกับแบบผสมวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้การรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ดังนี้

- 6.1 กำหนดปัญหาหรือโจทย์ที่ต้องการแก้ไข เช่น ปัญหาในการให้บริการลูกค้า ปัญหาในการจัดการขยะ หรือปัญหาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และตรวจสอบปัญหานั้นสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาโฮมสเตย์
- 6.2 วิเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้จากประสบการณ์ และความรู้อื่นๆ จากคนในชุมชนที่รู้เกี่ยวกับความรู้ที่มีอยู่นั้นเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาหรือไม่
- 6.3 เลือกชุดข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ต้องการแก้ไข และจัดระบบข้อมูลให้สอดคล้องและใช้งานได้
- 6.4 พัฒนาแผนปฏิบัติการกำหนดวิธีการนำความรู้ไปใช้ เช่น การปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ และการจัดกิจกรรม พร้อมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน
- 6.5 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ และติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงาน
- 6.6 ประเมินผลวัดผลลัพธ์ที่ได้จากการนำความรู้ไปใช้เปรียบเทียบกับผลลัพธ์ที่ได้กับเป้าหมายที่ตั้งไว้ และนำมาปรับปรุงแผนปฏิบัติการหากจำเป็น
- 6.7 นำไปสู่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในองค์กร ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินระดับความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้
มีรายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ระดับความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้

กระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้			
1.1 ระบุความรู้ที่จำเป็น	4.67	0.58	มากที่สุด
1.2 วิเคราะห์ช่องว่างของความรู้	4.33	0.58	มาก
1.3 ความรู้ที่ขาดหายไปหรือไม่เพียงพอ	4.33	0.58	มาก
1.4 จัดทำแผนความรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
1.5 เปรียบเทียบความรู้ที่มีอยู่และความรู้ที่ต้องการ	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.50	0.58	มาก
ขั้นตอนที่ 2 การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้			
2.1 รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้เชี่ยวชาญ และการสำรวจ	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ข้อมูลที่รวบรวมเพียงพอหรือไม่	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 รักษาข้อมูลเดิม	4.67	0.47	มากที่สุด
2.4 นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาบริการ	4.67	0.47	มากที่สุด
รวม	4.83	0.27	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้ใหม่			
3.1 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาความรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
3.2 วิเคราะห์ช่องว่างของความรู้	4.33	0.58	มาก
3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.33	0.58	มาก
3.4 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
3.5 ประเมินผลการเรียนรู้	4.33	0.58	มาก
3.6 นำความรู้ไปประยุกต์ใช้	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.58	0.29	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้			
4.1 ประชุมคณะกรรมการ	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 เลือกแนวทางถ่ายทอด	4.33	0.58	มาก
4.3 เผยแพร่ความรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.71	0.19	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 5 การจัดเก็บความรู้			
5.1 ประชุมคณะกรรมการ เพื่อหาแนวทางการจัดเก็บความรู้	5.00	0.00	มากที่สุด

กระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5.2 เลือกแนวทางการจัดเก็บความรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 6 การนำความรู้ไปใช้			
6.1 กำหนดปัญหาหรือโจทย์ที่ต้องการแก้ไข	5.00	0.00	มากที่สุด
6.2 วิเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่	5.00	0.00	มากที่สุด
6.3 เลือกชุดข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้อง	5.00	0.00	มากที่สุด
6.4 พัฒนาแผนปฏิบัติการกำหนดวิธีการนำความรู้ไปใช้	4.67	0.58	มากที่สุด
6.5 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดวางไว้	4.33	0.58	มาก
6.6 ประเมินผลวัดผลลัพธ์ที่ได้จากการนำความรู้ไปใช้	4.67	0.58	มากที่สุด
6.7 นำไปสู่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในองค์กร	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.76	0.33	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.74	0.24	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า แบบประเมินระดับความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) โดยจำแนกเป็นรายขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่ 5 การจัดเก็บความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ขั้นตอนที่ 2 การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) ขั้นตอนที่ 6 การนำความรู้ไปใช้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้ใหม่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.58$) และขั้นตอนที่ 1 การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ พบว่า มีความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ ในประเด็นการระบุความรู้ที่จำเป็น จัดทำแผนความรู้ และเปรียบเทียบความรู้ที่มีอยู่ และความรู้ที่ต้องการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือ วิเคราะห์ช่องว่างของความรู้ และความรู้ที่ขาดหายไปหรือไม่เพียงพอ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.33$)

ขั้นตอนที่ 2 การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ พบว่า มีความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ ในประเด็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้เชี่ยวชาญ และการสำรวจ

และข้อมูลที่รวบรวมเพียงพอหรือไม่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาคือ การรักษาข้อมูลเดิม และการนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาบริการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้ใหม่ พบว่า มีความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ ในประเด็นนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาคือ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาความรู้ และดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) น้อยสุดคือ วิเคราะห์ช่องว่างของความรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และ ประเมินผลการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ พบว่า มีความเหมาะสมของ กระบวนการจัดการความรู้ ในประเด็นการประชุมคณะกรรมการ และเผยแพร่ความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาคือ การเลือกแนวทางถ่ายทอด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

ขั้นตอนที่ 5 การจัดเก็บความรู้ พบว่า มีความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ ใน ประเด็นประชุมคณะกรรมการ เพื่อหาแนวทางการจัดเก็บความรู้ และเลือกแนวทางการจัดเก็บความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$)

ขั้นตอนที่ 6 การนำความรู้ไปใช้ พบว่า มีความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ ใน ประเด็นกำหนดปัญหาหรือโจทย์ที่ต้องการแก้ไข วิเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่ และเลือกชุดข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้อง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาคือ พัฒนาแผนปฏิบัติการ กำหนดวิธีการนำความรู้ไปใช้ ประเมินผลวัดผลลัพธ์ที่ได้จากการนำความรู้ไปใช้ และนำไปสู่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในองค์กร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) น้อยสุดคือ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดวางไว้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

พหุ ประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 2. เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม ที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย สามารถสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผล

สรุปสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

การพัฒนาที่ยั่งยืนของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามเป็นการดำเนินการที่มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ในการวิจัยนี้ สภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ทั้งสองแห่ง สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านที่พัก พบว่า โฮมสเตย์ทั้งสองแห่งมีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างดีเยี่ยม โดยมีการจัดสรรห้องพักเป็นสัดส่วนชัดเจน รวมถึงการแบ่งโซนระหว่างห้องน้ำและห้องส้วมที่ช่วยเพิ่มความสะอาดสบายและความเป็นส่วนตัวให้กับผู้เข้าพัก ทั้งนี้ยังมุ่งมั่นในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและรักษาสีเขียวอย่างยั่งยืน การจัดการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและเป็นการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น

2. ด้านอาหาร พบว่า โฮมสเตย์ทั้งสองแห่งมีการเลือกใช้วัตถุดิบที่มาจากชุมชน ซึ่งช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่นและลดต้นทุนการจัดซื้อวัตถุดิบ นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครือข่ายกับผู้ผลิตในท้องถิ่นและจัดหาวัตถุดิบตามฤดูกาล การรักษาความสะอาดของภาชนะในการประกอบอาหารเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญในการสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยด้านอาหาร การดำเนินการดังกล่าวมีผลดีต่อการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

3. ด้านความปลอดภัย พบว่า โฮมสเตย์ทั้งสองแห่งให้ความสำคัญกับความปลอดภัยโดยการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและจัดอบรมให้พนักงานเกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำบัญชีทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวเพื่อการติดตามในกรณีที่เกิดเหตุการณ์สูญหาย การจัดเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวอย่างละเอียดและการตรวจสอบประวัติพนักงานเป็นมาตรการที่ช่วยป้องกันปัญหาด้านความปลอดภัยและเพิ่มความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว

4. ด้านอธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน พบว่า เจ้าของโฮมสเตย์มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นและจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งเชื่อมโยงกับประสบการณ์ท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง การทำกิจกรรมร่วมกับเจ้าของที่พักสร้างประสบการณ์ที่มีค่าและเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว

5. ด้านรายการนำเที่ยว พบว่า การนำเที่ยวโดยประธานและสมาชิกของโฮมสเตย์เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับบริการของโฮมสเตย์ หากไม่วางจะมีการประสานงานให้ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นมาทำแทน ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้การท่องเที่ยวมีความหลากหลายและมีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่น

6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า โฮมสเตย์ทั้งสองแห่งมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและเชิงวัฒนธรรมที่หลากหลาย การดูแลและรักษาทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและน่าสนใจ

7. ด้านวัฒนธรรม พบว่า การเคารพและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นหลักการที่สำคัญสำหรับโฮมสเตย์ทั้งสองแห่ง การรักษาวินัยดั้งเดิมของชุมชนช่วยเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์และความน่าสนใจในการท่องเที่ยว

8. ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของโฮมสเตย์และผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีคุณค่าและมูลค่าที่เพิ่มขึ้นเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น การปรับปรุงแพ็คเกจและการตั้งราคาสินค้าให้เหมาะสมช่วยเพิ่มความน่าสนใจและความสะดวกในการซื้อขาย

9. ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ พบว่า โฮมสเตย์ทั้งสองแห่งมีการหัก 10% จากรายได้เพื่อการบริหารและสนับสนุนชุมชนเป็นการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การติดต่อผ่านเพจโซเชียลมีเดียช่วยเพิ่มความสะดวกในการติดต่อและการบริหารจัดการ

10. ด้านประชาสัมพันธ์ พบว่า โฮมสเตย์ทั้งสองแห่งมีการประชาสัมพันธ์ผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ก เป็นการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเฉพาะเจาะจงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้การโฆษณาแบบเป้าหมายช่วยเพิ่มการเข้าถึงนักท่องเที่ยวที่สนใจและเพิ่มความนิยมของโฮมสเตย์

สรุปการจัดการความรู้ของสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านที่พัก พบว่า การดำเนินงานของไทดงน้อย โฮมสเตย์ เน้นการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการที่พักอย่างต่อเนื่อง จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการและการอบรม โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความต้องการและความคาดหวังของสมาชิก และใช้ระบบจัดเก็บเอกสารออนไลน์และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนการดำเนินงานของบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ใช้การจัดเก็บข้อมูลเป็นแฟ้มข้อมูลหลัก

2. ด้านอาหาร พบว่า การดำเนินงานของไทตงน้อย โฮมสเตย์ ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบท้องถิ่น และจัดทำคู่มือสูตรอาหาร และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับอาหารพื้นบ้านในรูปแบบเอกสาร ส่วนการดำเนินงานของบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ รวบรวมข้อมูลและสูตรอาหารในคลังความรู้

3. ด้านความปลอดภัย พบว่า การดำเนินงานของไทตงน้อย โฮมสเตย์ จัดการอบรมเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว โดยมีเก็บเอกสารการอบรมในห้องสมุดของโฮมสเตย์ ส่วนการดำเนินงานของบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ใช้การประเมินผลในรูปแบบของบันทึกเอกสารและไฟล์ Excel

4. ด้านอรรถาธิบายไม่ตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน พบว่า การดำเนินงานของทั้งสองโฮมสเตย์ ได้รับการสนับสนุนจากกรมการท่องเที่ยวและกีฬาในการพัฒนาการบริการลูกค้า มีการอบรมและให้คำแนะนำเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักท่องเที่ยวและเจ้าของที่พัก และมีการข้อมูลการติดต่อและประชาสัมพันธ์ถูกจัดเก็บในรูปแบบดิจิทัล

5. ด้านรายการนำเที่ยว พบว่า การดำเนินงานของทั้งสองโฮมสเตย์ ได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการและส่งเสริมการท่องเที่ยว จัดทำโบรชัวร์ คู่มือท่องเที่ยว และฐานข้อมูลออนไลน์ รวมถึงการอบรมครอบคลุมการจัดการการท่องเที่ยวและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า การดำเนินงานของทั้งสองโฮมสเตย์ ได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการและส่งเสริมการท่องเที่ยว จัดทำโบรชัวร์ คู่มือท่องเที่ยว และฐานข้อมูลออนไลน์ รวมถึงการอบรมครอบคลุมการจัดการการท่องเที่ยวและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

7. ด้านวัฒนธรรม พบว่า การดำเนินงานของทั้งสองโฮมสเตย์ โดยการจัดให้มีการประชุมและบันทึกข้อมูลร่วมกับหน่วยงานด้านวัฒนธรรม ใช้เทคโนโลยีในการถ่ายทอดความรู้ เช่น วิดีทัศน์ เว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์ จัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้และสัมผัสวัฒนธรรมท้องถิ่น

8. ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ พบว่า การดำเนินงานของทั้งสองโฮมสเตย์ การประชุมประจำเดือนเพื่อเสนอความคิดเห็นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน การประชาสัมพันธ์และการจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบดิจิทัลและคลาวด์

9. ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ พบว่า การดำเนินงานของไทตงน้อย โฮมสเตย์ ใช้ SWOT Analysis และจัดประชุมประจำปี ส่วนการดำเนินงานของบ้านหนองหิน โฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์ ใช้การประชุมประจำปีเพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและจัดเก็บข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์

10. ด้านประชาสัมพันธ์ พบว่า การดำเนินงานของทั้งสองโฮมสเตย์ ใช้ช่องทางหลายช่องทาง ในการประชาสัมพันธ์ เช่น การประชุม จัดหมายข่าว สื่อออนไลน์ จัดทำรายงานประจำปี แผ่นพับ และโปสเตอร์ และใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและคลาวด์ในการจัดเก็บข้อมูลและความรู้

ดังนั้นสามารถสรุปการจัดการความรู้ของสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พบว่า โดยภาพรวมมีการนำกระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน มาใช้ร่วมกับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ 2) การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ 3) การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ 4) การจัดเก็บความรู้ และ 5) การนำความรู้มาใช้

อภิปรายผล

สรุปสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย สามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามเผยให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการรักษามาตรฐานและการพัฒนาอย่างยั่งยืน การจัดการที่ดีในด้านต่าง ๆ เช่น ที่พัก อาหาร ความปลอดภัย และการประชาสัมพันธ์ ส่งผลดีต่อการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ปัญหาที่พบในกระบวนการดำเนินงานมีความหลากหลาย ตั้งแต่การจัดการความปลอดภัย, การรักษาความสะอาด การสร้างและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ ไปจนถึงการประชาสัมพันธ์ การปรับปรุงและพัฒนาบริการในด้านเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้โฮมสเตย์สามารถรักษาความสามารถในการแข่งขันและสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง และในการศึกษานี้เสนอแนะให้มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงในทุกด้าน รวมถึงการพัฒนาความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน และการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการประชาสัมพันธ์และการจัดการข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปการจัดการความรู้ของสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคามที่ได้รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคามได้ถูกนำมาใช้ในทุกกระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและรักษามาตรฐานการบริการที่สูง ความสามารถในการระบุและจัดการความรู้ที่สำคัญช่วยให้โฮมสเตย์สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การจัดหาความรู้จากแหล่งท้องถิ่นและการสร้างเครือข่ายความรู้ช่วย

เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการดำเนินงานอย่างไรก็ตาม ยังมีความท้าทายที่ต้องเผชิญในการจัดการความรู้ เช่น การเข้าถึงแหล่งข้อมูลใหม่ ๆ การถ่ายทอดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และการนำความรู้ไปใช้ในทางปฏิบัติ การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการความรู้ในด้านเหล่านี้จะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความยั่งยืนและความสำเร็จของโสมสเตย์ในระยะยาว ดังนั้นการศึกษานี้เสนอให้มีการดำเนินการต่อไปในด้านการพัฒนาและปรับปรุงระบบการจัดการความรู้ ซึ่งจะช่วยให้โสมสเตย์สามารถรับมือกับความท้าทายและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาสกนธ์ บุญนำ และคณะ (2565) ได้ศึกษา นวัตกรรมจัดการความรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่อการพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ องค์ประกอบการจัดการความรู้วัฒนธรรม ประกอบด้วย การจัดการความรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นทางวัตถุที่จับต้องได้ และการจัดการความรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ไม่ใช่วัตถุจับต้องไม่ได้ และการพัฒนานวัตกรรมกระบวนการจัดการความรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรอง การแลกเปลี่ยนความรู้และการเรียนรู้ โดยมีค่าผลรวมอิทธิพล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ García-Álvarez, M. T. (2015) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ผลของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการความรู้และนวัตกรรม: กรณีศึกษาของกลุ่ม Zara ผลการวิจัย พบว่า บริษัทที่ใช้เครื่องมือประเภทต่าง ๆ เช่น ระบบการจัดการที่ใช้สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์หรือกระบวนการอัตโนมัติ การนำไปใช้ของกรณีศึกษาของกลุ่มผ้า Zara แสดงให้เห็นว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชื่อมโยงร่วมกันนี้มีผลเชิงบวกต่อกระบวนการจัดการความรู้ที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์ การนำออกมา การผสมผสาน และการย่อยออกของความรู้ นอกจากนี้เรายังระบุว่า เทคโนโลยีและกระบวนการจัดการความรู้ได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การเรียนรู้ร่วมกันจากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสนับสนุนในการพัฒนา "แพชชั่นสตอรี่" ซึ่งเกี่ยวข้องกับการออกแบบไลน์ผลิตภัณฑ์ใหม่ในเวลาสองสัปดาห์ (นวัตกรรมผลิตภัณฑ์) และนโยบายการผลิตไลน์สั้น และการคลังสินค้าศูนย์ศูนย์ (นวัตกรรมกระบวนการ) ในบริษัท

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

1. การสร้างความเข้าใจในมาตรฐานโสมสเตย์ไทยควรให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนที่ดำเนินการโสมสเตย์เกี่ยวกับเกณฑ์และมาตรฐานของโสมสเตย์ไทย ซึ่งอาจทำได้ผ่านการจัดฝึกอบรมหรือเวิร์คช็อปที่เจาะจงเกี่ยวกับมาตรฐานในแต่ละด้าน เพื่อให้ชุมชนมีความรู้และสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงโสมสเตย์ให้ผ่านการประเมินและได้รับมาตรฐานอย่างยั่งยืน

2. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาโฮมสเตย์ให้ได้รับมาตรฐานควรเน้นที่การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน รวมถึงการทำความเข้าใจกับเจ้าของโฮมสเตย์และผู้ที่เกี่ยวข้องถึงความสำคัญของการพัฒนาให้ยั่งยืนและสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น การมีส่วนร่วมนี้ช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ และกระตุ้นให้ชุมชนรักษามาตรฐานและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3. การนำระบบบริหารจัดการความรู้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโฮมสเตย์ ควรมีระบบการจัดการความรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและเหมาะสมกับบริบทของชุมชน เช่น การบันทึกประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนที่มีโฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอยู่แล้วกับชุมชนที่กำลังพัฒนาโฮมสเตย์ การจัดการความรู้จะช่วยให้ชุมชนสามารถพัฒนาและปรับปรุงได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

4. การประเมินและติดตามผลการดำเนินงานของโฮมสเตย์ หลังจากได้รับมาตรฐานถือเป็นเรื่องสำคัญ การประเมินนี้ควรมีการวัดผลเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบว่าโฮมสเตย์ยังคงรักษามาตรฐานได้อย่างครบถ้วน หรือมีปัจจัยใดที่ควรได้รับการปรับปรุง นอกจากนี้การประเมินผลจะช่วยให้ชุมชนเห็นภาพรวมของการพัฒนาและช่วยให้สามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงได้อย่างยั่งยืน

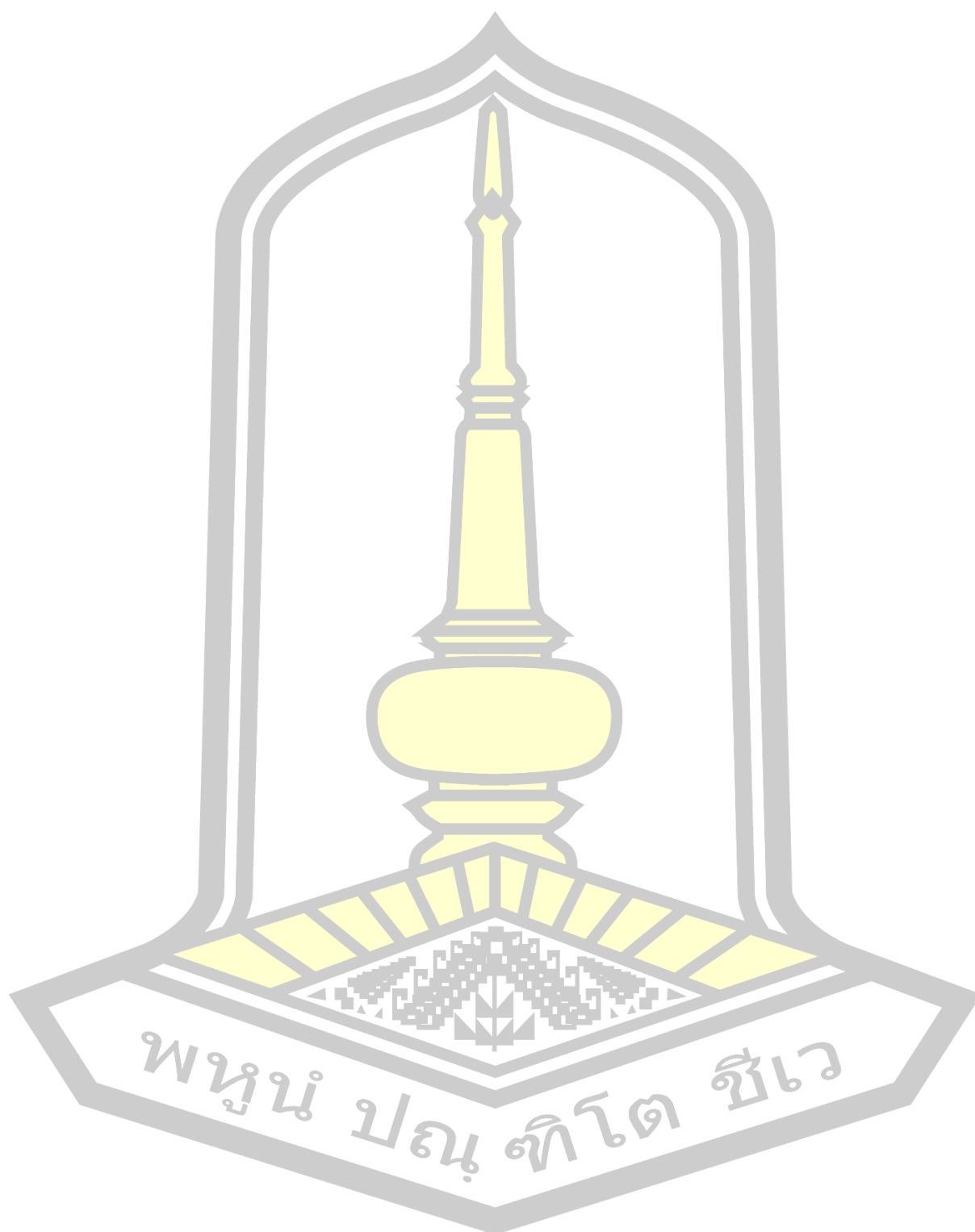
5. การพัฒนานวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ควรมีการศึกษาและส่งเสริมนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นในบริการโฮมสเตย์ การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว หรือการสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เพิ่มคุณค่าและความหลากหลายให้กับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาผลกระทบของการจัดการความรู้ต่อผลลัพธ์ของโฮมสเตย์ เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า ความยั่งยืนทางการเงิน และการพัฒนาท้องถิ่น ควรมีการใช้วิธีการวิจัยที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเชิงลึก

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการที่ชุมชนสามารถพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานบริการในโฮมสเตย์ โดยเฉพาะด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม รวมถึงวิธีการวัดผลลัพธ์จากการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาโฮมสเตย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารจัดการโฮมสเตย์ให้ได้มาตรฐานและมีความยั่งยืน

บรรณานุกรม

- กนกพร ฉิมพลี. (2565). การพัฒนานวัตกรรมการจัดการความรู้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ: กรณีศึกษาบ้านสายออ หมู่ 1 ตำบลสายออ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 17(1), 99-110.
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดมหาสารคาม. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://mahasarakham.mots.go.th>
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2566. *เทศบาลตำบลแม่ยาว*. จาก <https://www.maeyao.go.th/filesAttach/news/290/1648088735.pdf>
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://www.mots.go.th/news/category/479>
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://www.mots.go.th>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). การประชุมเพื่อหาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งชาติ 20-21 เมษายน 2544.
- กิตติวัช บุญทวี, ปิยนันท์ ไขติวณิช, และเอกสิทธิ์ อ่อนสอาด. (2564). ความเป็นผู้ประกอบการการจัดการความรู้ กลยุทธ์การตลาดความสามารถทางนวัตกรรมและผลการดำเนินงานของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ ในประเทศไทย. *วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร*, 38(1), 108-125.
- เกวลี แก่นจันดา. (2564). แบบจำลองเชิงสาเหตุของการจัดการความรู้ นวัตกรรมโมเดลธุรกิจและ ความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 15(2), 210-224.
- จรินทร์ อาสาทรงธรรม. (2548). การจัดการความรู้ (Knowledge Management) ในมุมมองนักบริหารรุ่นใหม่. นักบริหาร.
- จิระพงศ์ เรืองกุล, ธัชกร วงษ์คำชัย, พิชาพัทธ์ งามสิน, และปกรณ์ โอภาสวิทยารักษ์. (2565). การจัดการความรู้กับการเสริมสร้างนวัตกรรมในองค์กร. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์*, 10(3), 1-18.
- จุฑาสกนก บัญนำ. (2565). นวัตกรรมการจัดการความรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*.
- ชนมณี ศิลาณกิจ. (2560). การจัดการความรู้ของบุคลากรในโรงเรียนสาธิต. *Ph. D. in Social Sciences Journal*, 7(2), 17-26.
- ชยันต์ วรธนะภูติ. (2546). คู่มือ การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา. ใน อุทัย ดุลยเกษม (บรรณาธิการ). ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

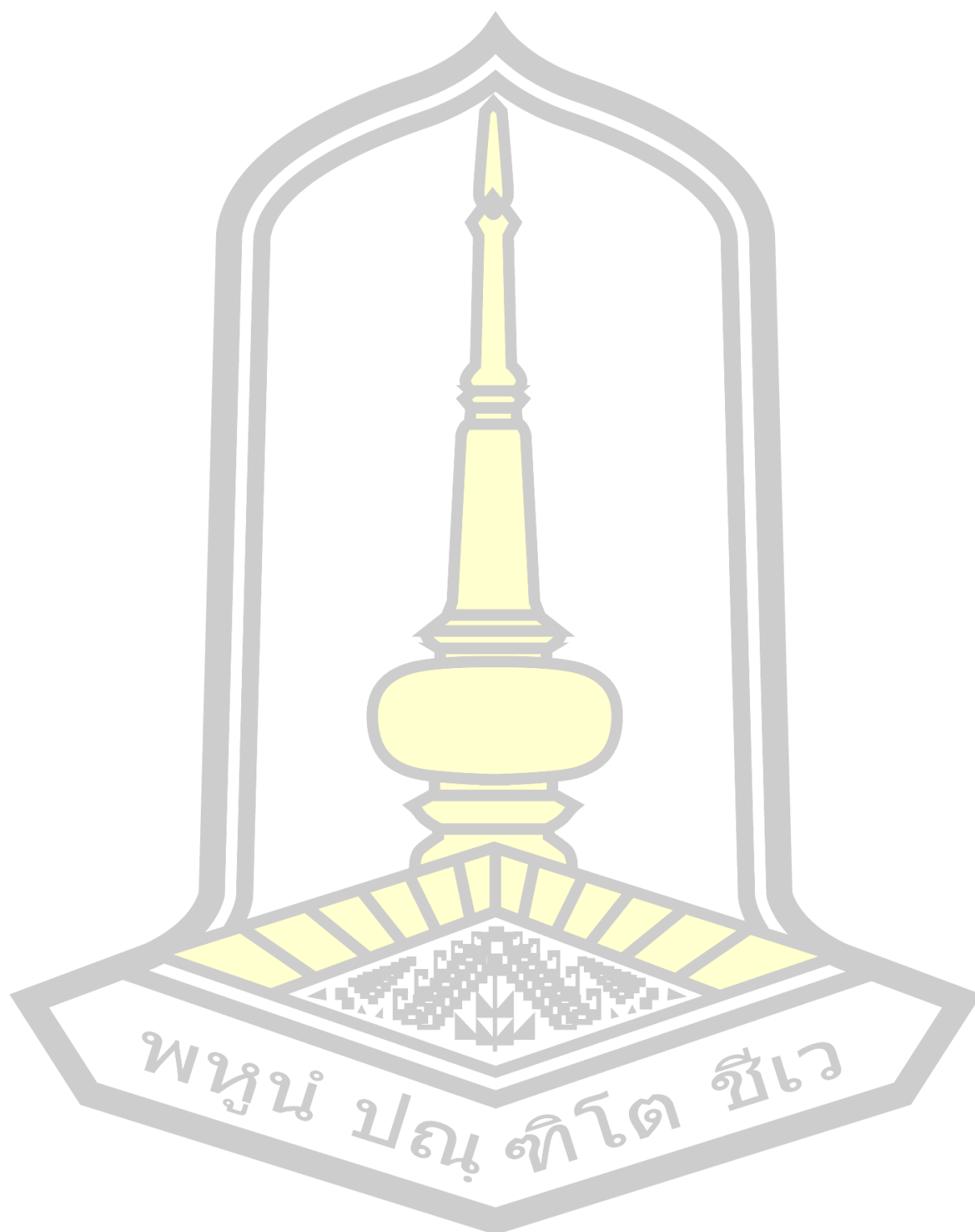
- ชวิศา โต๊ะทอง และวิภาดา ประสารทรัพย์. (2566). การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน *รายงานการประชุม Graduate School Conference*, 5(1), 800-807.
- ชลิต เญียบพิมาย และทัศนีย์ สิริวิทยกุล. (2564). แนวทางการพัฒนาคุณภาพบริการธุรกิจที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาบ้านปราสาทโฮมสเตย์ จังหวัดนครราชสีมา. *RMUTI JOURNAL Humanities and Social Sciences*, 8(1), 82-94.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน
- บุญดี บุญญากิจ และคณะ. (2547). การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- เบญจพร เชื้อผึ้ง, ฐาปกรณ์ ทองคำนุช, พิมพ์พร พิมพ์สุวรรณ และธาริดา สกุลรัตน์. (2565). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริการที่พักสัมผัสวัฒนธรรม (โฮมสเตย์) ชุมชนบางแม่หม้าย จังหวัดสุพรรณบุรี. *RMUTK Journal of Liberal Arts*, 4(1), 43-58.
- ประพนธ์ ฝาสุกยัด. (2549). การจัดการความรู้ฉบับมือใหม่หัดขับ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไยไหม.
- ปริญญา นาคปทุม, กฤษฎิพัทธ์ พิษณะเดชนันต์, รชฏ จันทรน้อย และวรรณวิภา หุสสกุล. (2565). การวิเคราะห์ผลประเมินมาตรฐานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพโฮมสเตย์ตามเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University*, 16(1), 87-99.
- พงศ์วัชร ฟองกันทา, พิสิส วัฒนบัวกนก, สุวรรณิ เครือฟุ้ง และธิดารัตน์ ผมงาม. (2567). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผลิตภัณฑ์ข้าวแคบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของตำบลหัวเสือ จังหวัดลำปาง: บทเรียนจากชุมชน. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*, 12(1), 20-29.
- พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). การจัดการความรู้: พื้นฐานและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- พัชนี กาสुरีย์. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 15(71), 23-29.
- พัชนี อรุณพนม. (18 กรกฎาคม 2566). บ้านหนองหินโฮมสเตย์ วิถีเกษตรอินทรีย์. (ฐาปกรณ์ รัตนะวัน, ผู้สัมภาษณ์)
- มนตรี วงษ์สะพาน. (2563). พื้นฐานการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- แรนโซ ชาญวีร์ รีสอร์ท แอนด์ คันทรี่คลับ เขาใหญ่. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2566. จาก <https://www.charnveeresortkhaoyai.com/th/blog/homestay-vs-resort/>

- สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน). สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2566. จาก <https://www.nia.or.th/frontend/bookshelf/zWf7zwTMcEWhl/62d3a82b0f129.pdf>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2567. จาก https://secretary.mots.go.th/strategy/news_view.php?nid=128
- สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Thailand Homestay Standard).
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2566. จาก https://www.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/02/plansoc_2018.pdf
- สมชาย นำประเสริฐชัย. (2549). เทคโนโลยีกับการจัดการความรู้. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2566, จาก http://www.kmi.or.th/document/Tech_KM.pdf
- สุชาติ ไตรภพสกุล. (2563). การจัดการนวัตกรรม Innovation Managment. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาดา สุรงค์กุล. (2561). การจัดการความรู้ Knowledge Managment. คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- สุธาสนี สุพิชญากูร, สมอาจ วงษ์ชมทอง, และบุญยง เกี่ยวการค้า. (2557). องค์ประกอบของการจัดการความรู้ในการบริหารโรงพยาบาลชุมชน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. *วารสารบริหารธุรกิจเศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 9(2), 98107-98107.
- สุวัฒน์ ศักดิ์สมฤทธิ์ และจักรพงษ์ เพิ่มเมตตา. (2561). ความสัมพันธ์ของการจัดการความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสมรรถนะพนักงาน บมจ. วิริยะประกันภัยในยุคล์ไทยแลนด์ 4.0. *Journal of Arts Management*, 2(3), 179-188.
- วอนชนก ไชยสุนทร. (2559). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ Managment Information Systems. หจก.มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- วิจารณ์ พานิช. (2548). การจัดการความรู้กับการบริหารราชการไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- วิรัตน์ ทรงทวีสิน. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของกลุ่มอาชีพผ้าทอมือจังหวัดเลย. *Journal of Education Naresuan University*.
- อัญญาณีย์ เกตุพันธุ์. (2566). ปัจจัยการจัดการความรู้กับทุนทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเลี้ยงผึ้งไก่อ้น ดอยมะค่า จังหวัดเชียงราย.

- Alavi, M., & Leidner, D. (1999). Knowledge management systems: issues, challenges, and benefits. *Communications of the Association for Information systems*, 1(1), 7.
- Ali, L., & Avdic, A. (2015). A Knowledge Management Framework for Sustainable Rural Development: The case of Gilgit-Baltistan, Pakistan. *Electronic Journal of Knowledge Management*, 13(2), pp104-117.
- Antunes, H. D. J. G., & Pinheiro, P. G. (2020). Linking knowledge management, organizational learning and memory. *Journal of Innovation & Knowledge*, 5(2), 140-149.
- Becerra-Fernandez, I. R. M. A., & Sabherwal, R. (2008). Individual, group, and organizational learning. *Knowledge management, an evolutionary view*, 13.
- Bessant, J., & Tidd, J. (2007). *Innovation and entrepreneurship*. John Wiley & Sons.
- Bloom, S. W. (1965). The sociology of medical education: some comments on the state of a field. *The Milbank Memorial Fund Quarterly*, 43(2), 143-184.
- Dalkir, K. (2005). The knowledge management cycle. *Knowledge management in theory and practice*. Oxford: Elsevier, 25-46.
- Davenport, T. M. (1994). Saving IT's soul: Human-centered information management. *Harvard business review*, 72(2), 119-131.
- Davenport, T. H., De Long, D. W., & Beers, M. C. (1998). Successful knowledge management projects. *MIT Sloan management review*, 39(2), 43.
- Ferreira, J., Mueller, J., & Papa, A. (2018). Strategic knowledge management: theory, practice and future challenges. *Journal of knowledge management*, 24(2), 121-126.
- Galindo-Rueda, F. (2019). Oslo Manual 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation. In *National Bureau of Statistics of China, OECD-NBS International Training Workshop on Innovation Statistics*. Xi'an, China (pp.16-18).
- García-Álvarez, M. T. (2015). Analysis of the effects of ICTs in knowledge management and innovation: The case of Zara Group. *Computers in Human Behavior*, 51, 994-1002.

- Ghaziri, H., & Awad, E. (2005). Is there a future for knowledge management. *Journal of Information Technology Management*, 16(1), 31-38.
- Ishikawa, A., & Naka, I. (2007). *Knowledge management and risk strategies*. World Scientific.
- Janjua, Z. U. A., Krishnapillai, G., & Rahman, M. (2021). A systematic literature review of rural homestays and sustainability in tourism. *Sage Open*, 11(2), 21582440211007117.
- Laudon, K. C., & Laudon, J. P. (2004). *Management information systems: Managing the digital firm*. Pearson Educación.
- Lawson, A. (2003). The nature and development of hypothetico-predictive argumentation with implications for science teaching. *International journal of science education*, 25(11), 1387-1408.
- Lemon, M., & Sahota, P. S. (2004). Organizational culture as a knowledge repository for increased innovative capacity. *Technovation*, 24(6), 483-498.
- Little, S., & Ray, T. (Eds.). (2005). *Managing knowledge: an essential reader*. Sage.
- Marina, O. A., Pederson, L. R., Williams, M. C., Coffey, G. W., Meinhardt, K. D., Nguyen, C. D., & Thomsen, E. C. (2007). Electrode performance in reversible solid oxide fuel cells. *Journal of the Electrochemical Society*, 154(5), B452.
- Murat Ar, I., & Baki, B. (2011). Antecedents and performance impacts of product versus process innovation: Empirical evidence from SMEs located in Turkish science and technology parks. *European journal of innovation management*, 14(2), 172-206.
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (2001). Organizational knowledge creation. *Creative management*, 64-82.
- Okour, M. K., Chong, C. W., & Abdel Fattah, F. A. M. (2021). Knowledge management systems usage: application of diffusion of innovation theory. *Global Knowledge, Memory and Communication*, 70(8/9), 756-776.
- Probst, G., Raub, S., & Romhardt, K. (2000). Managing knowledge: Building blocks for success. (No Title).
- Rogers, E. M. (1995). Lessons for guidelines from the diffusion of innovations. *The Joint Commission journal on quality improvement*, 21(7), 324-328.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม
เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

แบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรสารสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่องการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยข้อมูลที่ท่านได้ตอบแบบสอบถามจะถือเป็นความลับ ไม่นำมาเปิดเผยให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลคือใคร และจะไม่มีผลใด ๆ ต่อท่าน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ด้วย และขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

นายฐาปกรณ์ รัตนวัน

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาสารสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามการสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 : บันทึกการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 : ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant)

ตอนที่ 3 : คำถามแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานที่ใช้ในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ในจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 4 : คำถามแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโฮมสเตย์ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ในจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 1 : บันทึกการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อที่พักโฮมสเตย์

เริ่มสัมภาษณ์ ถึง จบการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 : ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

1. ประวัติการศึกษา

- () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย
 () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. ตำแหน่งงาน/ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์

- () ประธานกลุ่มโฮมสเตย์ ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์
 () รองประธานกลุ่มโฮมสเตย์ ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์
 () เลขา/เหรัญญิก ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์
 () กรรมการฝ่ายต้อนรับ ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์
 () กรรมการฝ่ายอาหาร ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์
 () กรรมการฝ่ายบ้านพัก ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์
 () กรรมการฝ่ายการตลาด ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์

3. ประสบการณ์ทำงานก่อนที่จะมาทำโฮมสเตย์ทำอะไรมาก่อนกี่ปี

- () น้อยกว่า 5 ปี () 5 - 10 ปี () 11 - 15 ปี
 () 15 - 20 ปี () 21 ปีขึ้นไป

4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ สถานที่โฮมสเตย์

- () 1 - 5 ปี () 5 - 10 ปี
 () 11 - 15 ปี () 16 ปีขึ้นไป

5. จำนวนบ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์

- () 1 หลัง () 2 หลัง
 () 3 หลัง () มากกว่า 3 หลังขึ้นไป

6. มีประสบการณ์ในการได้รับการอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- () มี ด้านใด
 () ไม่มี

7. บริบททั่วไปของโฮมสเตย์

- 7.1 ประวัติชุมชน
 7.2 ประชากรและชนเผ่า (ชาติพันธุ์)
 7.3 ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน
 7.4 วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาหาร
 7.5 ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์
 7.6 โบราณสถานและพิพิธภัณฑ

7.7 ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น

7.8 กลุ่มทางสังคม (กลุ่มองค์กรและเครือข่าย กลุ่มผู้นำ)

7.9 สถานที่สำคัญของชุมชน

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานที่ใช้ในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ในจังหวัดมหาสารคาม

1.1 โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดการที่พักให้นักท่องเที่ยวด้านใดบ้างหรือไม่ อย่างไร (การประชาสัมพันธ์ ราคา การให้บริการ ช่องทางสื่อสารบริการ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์ เส้นทางแผนที่การเดินทาง)

1.2 ที่พักมีการแบ่งห้องนอนและห้องน้ำอย่างเป็นสัดส่วนหรือไม่ อย่างไร

1.3 ที่พักมีมุมพักผ่อนที่สงบ สบาย ภายในบ้านหรือบริเวณโดยรอบที่สามารถนั่ง นอนและมีบรรยากาศ ผ่อนคลาย (เช่น ลานบ้าน ใต้ต้นไม้ และศาลาหน้าบ้าน) หรือไม่ อย่างไร

1.4 ท่านมีการประกอบเมนูอาหารโดยใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นของท่านหรือไม่ อย่างไร

1.5 โฮมสเตย์ของท่านมีบริการอาหารให้กับนักท่องเที่ยวมือใดบ้าง

1.6 มีวัตถุดิบในท้องถิ่นสำหรับทำอาหารในปริมาณที่เพียงพอ และสดใหม่อยู่เสมอหรือไม่ อย่างไร

1.7 ภาชนะที่ใส่อาหาร (เช่น ช้อน ทัพพี จาน ส้อม ฯ) มีความสะอาดหรือไม่ อย่างไร

1.8 มีอาสาสมัครประจำบ้านอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานหรือไม่ อย่างไร

1.9 โฮมสเตย์ของท่านมีการเตรียมความพร้อมสำหรับปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร

1.10 โฮมสเตย์ของท่านมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในการดูแลความปลอดภัยหรือไม่ อย่างไร

1.11 โฮมสเตย์ของท่านมีการดูแลรักษาความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและทรัพย์สินหรือไม่ อย่างไร

1.12 เจ้าของโฮมสเตย์มีส่วนร่วมในการนำเที่ยวหรือกิจกรรมร่วมกับนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

1.13 โฮมสเตย์ของท่านมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นหรือไม่ มีอะไรบ้างและสถานที่ตั้งอยู่ที่ใด

1.14 โฮมสเตย์ของท่านมีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือไม่ มีอะไรบ้าง และมีการกำหนดการตารางของกิจกรรมอย่างไร

1.15 โฮมสเตย์ของท่านมีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายนอกชุมชนหรือไม่ มีอะไรบ้าง และมีการกำหนดการตารางของกิจกรรมอย่างไร

1.16 รายการนำเที่ยวหรือกิจกรรมของโฮมสเตย์ มีการกำหนดขึ้นโดยผู้ใด สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างไร

1.17 สมาชิกโฮมสเตย์เป็นผู้นำเที่ยวเองหรือไม่หรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว

1.18 โฮมสเตย์ของท่านมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ หรือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (เช่น วัด โบราณสถาน) หรือไม่ อย่างไร

1.19 โฮมสเตย์ของท่านมีแนวคิดหรือนโยบายในการดูแลรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและท่องเที่ยวของชุมชนหรือไม่ อย่างไร

1.20 โฮมสเตย์ของท่านมีประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนอะไรบ้าง

1.21 โฮมสเตย์ของท่านมีการกำหนดขีดความสามารถในการรับนักท่องเที่ยวหรือไม่ หากมีจำนวนนักท่องเที่ยวเกินความสามารถรับได้จะมีวิธีการรับมืออย่างไร

1.22 โฮมสเตย์ของท่านมีแหล่งงบประมาณจากแหล่งใดบ้าง

1.23 โฮมสเตย์ของท่านมีรายรับที่ได้จ่ายโฮมสเตย์หรือไม่

1.24 โฮมสเตย์ของท่านมีค่าใช้จ่ายโฮมสเตย์หรือไม่

1.25 โฮมสเตย์ของท่านมีการหักรายได้หักเข้ากองทุนชุมชนหรือไม่

1.26 โฮมสเตย์ของท่านมีความสะดวกในการติดต่อเพื่อเข้าพักโดยตรงกับที่พักหรือไม่ อย่างไร

1.27 โฮมสเตย์ของท่านมีการโปรโมทในช่องทางโซเชียลมีเดียหรือไม่ อย่างไร

1.28 โฮมสเตย์ของท่านมีการโฆษณาเพื่อผ่านสื่อต่าง ๆ หรือไม่ เพื่อโปรโมทโฮมสเตย์ของท่านหรือไม่ อย่างไร

1.29 โฮมสเตย์ของท่านมีการออกบูธการตลาด เพื่อโปรโมทโฮมสเตย์ของท่านหรือไม่ อย่างไร

1.30 ผลิตภัณฑ์ของโฮมสเตย์ มีอะไรบ้าง และมีจุดเด่นหรือไม่ อย่างไร

1.31 โฮมสเตย์ของท่านมีแผนงานพัฒนาหรือส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ของโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร

1.32 โฮมสเตย์ของท่านสามารถสำรองที่พักและมีข้อมูลยืนยันการเข้าพักได้โดยตรงหรือผ่านสื่อออนไลน์อย่างเป็นระบบหรือไม่ อย่างไร

1.33 ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญทางกายภาพและการบริหารจัดการของโฮมสเตย์ คืออะไร แล้วมีวิธีการแก้ปัญหาหรือไม่ อย่างไร

1.34 รูปแบบการจัดการโฮมสเตย์ของท่านเป็นลักษณะใด อย่างไร (ธุรกิจส่วนตัว/กลุ่ม/สหกรณ์)

1.35 โฮมสเตย์ของท่านมีการบริหารจัดการองค์กรอย่างไร มีการประสานงานกับภาครัฐในพื้นที่หรือไม่ อย่างไร

1.36 โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดตั้งคณะกรรมการและการคัดเลือกคุณสมบัติของคณะกรรมการ อย่างไร สมาชิกโฮมสเตย์มีส่วนร่วมในการตั้งคณะกรรมการอย่างไร

1.37 โฮมสเตย์ของท่านมีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการอย่างไร และ มีค่าตอบแทนในการทำงานหรือไม่

1.38 โฮมสเตย์ของท่านมีกติกา กฎระเบียบข้อบังคับอย่างไรบ้างและสมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือไม่อย่างไร

1.39 โฮมสเตย์ของท่านมีการบริหารจัดการด้านการเงินอย่างไร และมีการจัดสรรรายได้ให้กับสมาชิกหรือไม่ อย่างไร

1.40 โฮมสเตย์ของท่านมีสวัสดิการให้สำหรับสมาชิกโฮมสเตย์หรือไม่ อะไรบ้าง

1.41 อะไรคือปัจจัยที่สำคัญทำให้โฮมสเตย์ ได้รับมาตรฐาน Thailand Homestay Standard

1.42 โฮมสเตย์ของท่านมีการจ่ายภาษีหรือไม่

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโฮมสเตย์ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ในจังหวัดมหาสารคาม

คำนิยาม ความหมายของกระบวนการจัดการความรู้

1. การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) หมายถึง การรวบรวมความรู้ที่มีค่าและเป็นประโยชน์ในองค์กร โดยมุ่งเน้นความรู้ที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์และยุทธศาสตร์ขององค์กร เป็นการพิจารณาว่าองค์กรมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายคืออะไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ต้องใช้อะไร ปัจจุบันมีความรู้อะไรบ้าง อยู่ในรูปแบบใด และอยู่ที่ใคร

2. การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition) หมายถึง การสร้างความรู้ใหม่หรือได้รับความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าและเสริมสร้างความรู้ในองค์กร โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ที่มีค่าและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการ และเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานขององค์กร เป็นการสร้าง แสวงหา รวบรวมความรู้ทั้งภายในหรือภายนอก รักษาความรู้เดิม แยกความรู้ที่ไม่ได้ใช้ออกไป

3. การพัฒนาความรู้ใหม่ (Knowledge Development) หมายถึง การสร้างความรู้ที่มีความหลากหลาย เน้นการนำความรู้ที่มีอยู่มาผสมผสานหรือปรับปรุงให้เกิดความรู้ใหม่ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการหรือความเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรได้ดียิ่งขึ้น

4. การถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer) หมายถึง กระบวนการที่นำความรู้ที่รวบรวมไว้มาถ่ายทอดส่งต่อ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจ และเข้าถึงง่าย

5. การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storing) หมายถึง กระบวนการที่เน้นไปที่การเก็บรักษาความรู้ที่สำคัญในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้และนำความรู้นั้นมาใช้งานในอนาคต ซึ่งรวมถึงการจัดเก็บและรักษาข้อมูลที่มีความสำคัญต่อองค์กร เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการดำเนินงานประจำวัน

6. การนำความรู้มาใช้ (Knowledge Utilization) หมายถึง กระบวนการที่องค์กรหรือบุคคลนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมหรือการทำงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด และเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา หรือการทำงานในทางที่เป็นประโยชน์ นำความรู้ไปต่อยอดขยายผล เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

4.1 การจัดการความรู้ด้านที่פק

1) โหมสเตย์ของท่านมีการประชุมแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านที่פקจากหน่วยงานใดบ้าง

2) โหมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านที่פקอย่างไร

3) โหมสเตย์ของท่านมีการปรับปรุงความรู้ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกโดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านที่פקอย่างไร

4) สมาชิกโหมสเตย์ของท่านถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่น โดยการสอนงานซึ่งกันและกันในด้านที่פקอย่างไร

5) โหมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บความรู้ด้านที่פקเป็นเอกสารหรือแฟ้ม หรือไม่ อย่างไร

6) โหมสเตย์ของท่านประยุกต์ใช้ความรู้เก่าและความรู้ใหม่ โดยการวางแผนและจัดการเพื่อให้การใช้ความรู้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริการด้านที่פקอย่างไร

4.2 การจัดการความรู้ด้านอาหาร

1) โหมสเตย์ของท่านมีการอบรมให้ความรู้กับสมาชิกโหมสเตย์ในด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร

2) โหมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร

3) โหมสเตย์ของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร

4) โหมสเตย์ของท่านมีการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านอาหารของชุมชนหรือไม่ อย่างไร

5) โหมสเตย์ของท่านมีการจัดแหล่งเรียนรู้ในกลุ่มด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร

6) สมาชิกโหมสเตย์เกิดการเรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ให้ประสบความสำเร็จด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร

4.3 การจัดการความรู้ด้านความปลอดภัย

1) สมาชิกโหมสเตย์ร่วมอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยจากหน่วยงานใดบ้าง

2) โหมสเตย์ของท่านได้เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิก เพื่อพัฒนางานด้านความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพโดยมีความร่วมมือจากหน่วยงานใดบ้าง

3) สมาชิกโหมสเตย์การเก็บรวบรวมข้อมูลการเรียนรู้และทักษะจากประสบการณ์ด้านความปลอดภัยหรือไม่ อย่างไร

4) โหมสเตย์ของท่านมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องหรือไม่ อย่างไร

5) โหมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านความปลอดภัยเป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร

6) สมาชิกโหมสเตย์สามารถนำความรู้ด้านความปลอดภัยไปใช้ในการปฏิบัติงานได้หรือไม่ อย่างไร

4.4 การจัดการความรู้ด้านอัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก

1) โหมสเตย์ของท่านได้รับความร่วมมือเกี่ยวกับความรู้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านอัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกจากหน่วยงานใดบ้าง

2) โหมสเตย์ของท่านมีแนวทางในการส่งเสริมสมาชิกในแสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกอย่างไรบ้าง

3) โหมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสมาชิก ด้านอัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกหรือไม่ อย่างไร

4) โหมสเตย์ของท่านมีการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิตของชุมชนหรือไม่ อย่างไร

5) โหมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานด้านอัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกเป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร

6) สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านอภัยภัยไม่ตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกหรือไม่ อย่างไร

4.5 การจัดการความรู้ด้านรายการนำเที่ยว

1) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดการอบรมให้ความรู้กับสมาชิกโฮมสเตย์ด้านรายการนำเที่ยวหรือไม่ และมีหน่วยงานใดบ้าง

2) โฮมสเตย์ของท่านมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิกเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพด้านรายการนำเที่ยวจากหน่วยงานใดบ้าง

3) สมาชิกโฮมสเตย์ร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบรายการนำเที่ยว เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานของโฮมสเตย์จากหน่วยงานอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร

4) โฮมสเตย์ของท่านมีการเผยแพร่ความรู้ด้านรายการนำเที่ยวสู่ภายนอกโดยผ่านสื่อต่าง ๆ (เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต)หรือไม่ อย่างไร

5) สมาชิกโฮมสเตย์มีการสื่อสาร ให้ความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ด้านรายการนำเที่ยวในโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร

6) สมาชิกโฮมสเตย์เกิดการเรียนรู้พร้อมนำประโยชน์ไปใช้เพื่อความสำเร็จด้านรายการนำเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

4.6 การจัดการความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) สมาชิกโฮมสเตย์มีการจัดอบรมให้กับสมาชิกเกี่ยวกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และมีหน่วยใดบ้าง

2) สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้ใหม่และนำมาต่อยอดความรู้ใหม่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่

3) โฮมสเตย์ของท่านได้นำความรู้จากการปฏิบัติงานของสมาชิกมาประมวลผลความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร

4) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมให้สมาชิกเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเพื่อพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และในกรณีไม่มีการจัดทำคู่มือ โฮมสเตย์คู่มือจากหน่วยงานอื่นมาใช้หรือไม่ อย่างไร

6) สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร

4.7 การจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรม

- 1) โฮมสเตย์ของท่านมีการร่วมประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมจากหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร
- 2) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร
- 3) โฮมสเตย์ของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร
- 4) สมาชิกโฮมสเตย์ของท่าน ถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่นในด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร
- 5) สมาชิกโฮมสเตย์มีการสื่อสาร ให้ความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ด้านวัฒนธรรมในโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร
- 6) โฮมสเตย์ของท่านมีการสร้างบรรยากาศให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ใหม่ด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร

4.8 การจัดการความรู้ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน

- 1) โฮมสเตย์ของท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการสร้างภาพลักษณ์ของโฮมสเตย์ และสามารถพัฒนาการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร
- 2) โฮมสเตย์ของท่านให้สมาชิกได้เรียนรู้การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร
- 3) โฮมสเตย์ของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร
- 4) สมาชิกในโฮมสเตย์ร่วมคิด ร่วมทำ และช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร
- 5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร
- 6) โฮมสเตย์ของท่านมีเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สมาชิกเข้าถึงความรู้การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร

4.9 การจัดการความรู้ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์

- 1) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดให้มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร

2) โหมสเตย์ของท่านมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิกเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพด้านการบริหารของกลุ่มโหมสเตย์จากหน่วยงานใดบ้าง

3) โหมสเตย์ของท่านมีการนำความรู้จากการปฏิบัติงานของสมาชิกมาประมวลผลความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านการบริหารของกลุ่มโหมสเตย์หรือไม่ อย่างไร

4) โหมสเตย์ของท่านมีการให้ส่งเสริมสมาชิกเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเพื่อพัฒนาการบริหารของกลุ่มโหมสเตย์ จากหน่วยงานหรือไม่ อย่างไร

5) โหมสเตย์ของท่านมีการสร้างความตระหนักให้สมาชิกเห็นคุณค่าการจัดเก็บและสรุปผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารของกลุ่มโหมสเตย์หรือไม่ อย่างไร

6) โหมสเตย์ของท่านมีการปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้การบริหารของกลุ่มโหมสเตย์หรือไม่ อย่างไร

4.10 การจัดการความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์

1) โหมสเตย์ของท่านมีการประชาสัมพันธ์ถึงเป้าหมายความสำเร็จของโหมสเตย์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึงหรือไม่ อย่างไร

2) สมาชิกโหมสเตย์มีการจัดทำข้อมูลเอกสาร คู่มือประชาสัมพันธ์หรือไม่ อย่างไร

3) สมาชิกโหมสเตย์ร่วมกันเรียบเรียงและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยหรือไม่ อย่างไร

4) โหมสเตย์ของท่านมีการเผยแพร่ความรู้สู่ภายนอกโดยผ่านสื่อต่าง ๆ (เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต)หรือไม่ อย่างไร

5) โหมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโหมสเตย์ รูปแบบเอกสารหรือฐานข้อมูลหรือไม่ อย่างไร

6) โหมสเตย์ของท่านมีการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ใหม่ให้สมาชิกได้รับรู้หรือไม่ อย่างไร

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ธำพรณ์ รัตนวัน

พูน ปณ จิต ชีเว

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC)
เรื่อง การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม
เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยแบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าแบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือวิจัย เรื่อง การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยแบบสอบถามสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้งหมดข้อคำถามวิจัย มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บันทึกการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant)

ตอนที่ 3 คำถามแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานที่ใช้ในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ในจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 4 คำถามแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโฮมสเตย์ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ในจังหวัดมหาสารคาม

2. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้ชำนาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ โปรดพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นข้อคำถามเพื่อใช้ในแบบสอบถามสัมภาษณ์เพื่อการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย แต่ละข้อว่ามีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็น โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

-1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายฐาปกรณ์ รัตนะวัน

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาสารสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต

คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 บันทึกการสัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	1	1	1	
ชื่อที่พักโฮมสเตย์	1	1	1	
วันเดือนปี ที่สัมภาษณ์	1	1	1	
เริ่มสัมภาษณ์/จบการสัมภาษณ์	1	1	1	

ตอนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1. ประวัติการศึกษา () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก () อื่นๆ.....	1	1	1	
2. ตำแหน่งงาน/ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ () ประธานกลุ่มโฮมสเตย์ ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
() รองประธานกลุ่มโฮมสเตย์ ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ () เลขา/เหรัญญิก ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ () กรรมการฝ่ายต้อนรับ ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ () กรรมการฝ่ายอาหาร ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ () กรรมการฝ่ายบ้านพัก ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์ () กรรมการฝ่ายการตลาด ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์				
3. ประสบการณ์ทำงานก่อนที่จะมาทำโฮมสเตย์ทำอะไรมาก่อนกี่ปี () น้อยกว่า 5 ปี () 5 - 10 ปี () 11 - 15 ปี () 15 - 20 ปี () 21 ปีขึ้นไป	1	1	-1	
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ สถานที่โฮมสเตย์ () 1 - 5 ปี () 5 - 10 ปี () 11 - 15 ปี () 16 ปีขึ้นไป	1	1	1	
5. จำนวนบ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์ () 1 หลัง () 2 หลัง () 3 หลัง () มากกว่า 3 หลังขึ้นไป	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
7. บริบททั่วไปของโฮมสเตย์				
7.1 ประวัติชุมชน	1	1	1	
7.2 ประชากรและชนเผ่า (ชาติพันธุ์)	1	1	1	
7.3 ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน	1	1	1	
7.4 วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาหาร	1	1	1	
7.5 ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์	1	1	1	
7.6 โบราณสถานและพิพิธภัณฑ	1	1	1	
7.7 ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น	1	1	1	
7.8 กลุ่มทางสังคม (กลุ่มองค์กรและเครือข่าย กลุ่มผู้นำ)	1	1	1	
7.9 สถานที่สำคัญของชุมชน	1	1	1	

ตอนที่ 3 คำถามแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานที่ใช้ในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ในจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1.1 โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดการที่พึงให้แก่นักเที่ยวด้านใดบ้าง หรืออย่างไร	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
(การประชาสัมพันธ์ ราคา การให้บริการ ช่องทางสื่อสารบริการ การให้ข้อมูล เกี่ยวกับโฮมสเตย์ เส้นทางแผนที่การ เดินทาง)				
1.2 ที่พักมีการแบ่งห้องนอนและห้องน้ำ อย่างเป็นสัดส่วนหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
1.3 ที่พักมีมุมพักผ่อนที่สงบ สบาย ภายในบ้านหรือบริเวณโดยรอบที่สามารถ นั่ง นอนและมีบรรยากาศผ่อนคลาย (เช่น ลานบ้าน ใต้ต้นไม้ และศาลาหน้า บ้าน) หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
1.4 ท่านมีการประกอบเมนูอาหารโดยใช้ วัตถุดิบจากท้องถิ่นของท่านหรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	
1.5 โฮมสเตย์ของท่านมีบริการอาหาร ให้กับนักท่องเที่ยวมือใหม่หรือไม่	1	1	1	
1.6 มีวัตถุดิบในท้องถิ่นสำหรับอาหารใน ปริมาณที่เพียงพอ และสดใหม่อยู่เสมอ หรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	
1.7 ภาชนะที่ใส่อาหาร (เช่น ช้อน ทัพพี จาน ส้อม) มีความสะอาดหรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	
1.8 มีอาสาสมัครประจำบ้านอยู่ในสภาพ พร้อมใช้งานหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
1.9 โฮมสเตย์ของท่านมีการเตรียมความ พร้อมสำหรับปฐมพยาบาลเบื้องต้น อย่างไร	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1.10 โหมสเตย์ของท่านมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในการดูแลความปลอดภัยหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
1.11 โหมสเตย์ของท่านมีการดูแลรักษาความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและทรัพย์สินอย่างไร	1	1	1	
1.12 เจ้าของโหมสเตย์มีส่วนร่วมในการนำเที่ยวหรือกิจกรรมร่วมกับนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
1.13 โหมสเตย์ของท่านมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นหรือไม่ มีอะไรบ้างและสถานที่ตั้งอยู่ที่ใด	1	1	1	
1.14 โหมสเตย์ของท่านมีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือไม่ มีอะไรบ้าง และมีการกำหนดการตารางของกิจกรรมอย่างไร	1	1	1	
1.15 โหมสเตย์ของท่านมีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายนอกชุมชนหรือไม่ มีอะไรบ้าง และมีการกำหนดการตารางของกิจกรรมอย่างไร	1	1	1	
1.16 รายการนำเที่ยวหรือกิจกรรมของโหมสเตย์ มีการกำหนดขึ้นโดยผู้ใด สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างไร	1	1	1	
1.17 สมาชิกโหมสเตย์เป็นผู้นำเที่ยวเองหรือไม่หรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1.18 โสมสเด็จของท่านมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ หรือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (เช่น วัด โบราณสถาน) หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
1.19 โสมสเด็จของท่านมีแนวคิดหรือนโยบายในการดูแลรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และท่องเที่ยวของชุมชน อย่างไร	1	1	1	
1.20 โสมสเด็จของท่านมีประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนอะไรบ้าง	1	1	1	
1.21 โสมสเด็จของท่านมีการกำหนดขีดความสามารถในการรับนักท่องเที่ยวหรือไม่ หากมีจำนวนนักท่องเที่ยวเกินความสามารถรับได้จะมีวิธีการรับมืออย่างไร	1	1	1	
1.22 โสมสเด็จของท่านมีแหล่งงบประมาณจากแหล่งใดบ้าง	1	1	1	
1.23 โสมสเด็จของท่านมีรายรับที่ได้จ่ายโสมสเด็จหรือไม่	1	1	1	
1.24 โสมสเด็จของท่านมีค่าใช้จ่ายโสมสเด็จหรือไม่	1	1	-1	
1.25 โสมสเด็จของท่านมีการหักรายได้หักเข้ากองทุนชุมชนหรือไม่	1	1	1	
1.26 โสมสเด็จของท่านมีความสะดวกในการติดต่อเพื่อเข้าพักโดยตรงกับที่พักหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1.27 โหมสเตย์ของท่านมีการโปรโมทในช่องทางโซเชียลมีเดียหรือไม่	1	1	1	
1.28 โหมสเตย์ของท่านมีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ หรือไม่ เพื่อโปรโมทโหมสเตย์ของท่าน	1	1	1	
1.29 โหมสเตย์ของท่านมีการออกบูทการตลาดเพื่อโปรโมทโหมสเตย์ของท่านหรือไม่	1	1	-1	
1.30 ผลิตภัณฑ์ของโหมสเตย์ มีอะไรบ้าง และมีจุดเด่นอย่างไร	1	1	1	
1.31 โหมสเตย์ของท่านมีแผนงานพัฒนาหรือส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ของโหมสเตย์ หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
1.32 โหมสเตย์ของท่านสามารถสำรองที่พักและมีข้อมูลยืนยันการเข้าพักได้โดยตรงหรือผ่านสื่อออนไลน์อย่างเป็นระบบหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
1.33 ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญทางกายภาพและการบริหารจัดการของโหมสเตย์ คืออะไร แล้วมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร	1	1	1	
1.34 รูปแบบการจัดการโหมสเตย์ของท่านเป็นลักษณะใด อย่างไร (ธุรกิจส่วนตัว/กลุ่ม/สหกรณ์)	1	1	1	
1.35 โหมสเตย์ของท่านมีการบริหารจัดการองค์กรอย่าง มีการประสานงานกับภาครัฐในพื้นที่หรือไม่อย่างไร	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1.36 โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดตั้งคณะกรรมการและการคัดเลือกคุณสมบัติของคณะกรรมการ อย่างไร สมาชิกโฮมสเตย์มีส่วนร่วมในการตั้งคณะกรรมการอย่างไร	1	1	1	
1.37 โฮมสเตย์ของท่านมีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการอย่างไร และมีค่าตอบแทนในการทำงานหรือไม่	1	1	1	
1.38 โฮมสเตย์ของท่านมีกติกากฎระเบียบข้อบังคับอย่างไรบ้างและสมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือไม่อย่างไร	1	1	1	
1.39 โฮมสเตย์ของท่านมีการบริหารจัดการด้านการเงินอย่างไร และมีการจัดสรรรายได้ให้กับสมาชิกอย่างไร	1	1	1	
1.40 โฮมสเตย์ของท่านมีสวัสดิการให้สำหรับสมาชิกโฮมสเตย์หรือไม่ อะไรบ้าง	1	1	1	
1.41 อะไรคือปัจจัยที่สำคัญทำให้โฮมสเตย์ ได้รับมาตรฐาน Thailand Homestay Standard	1	1	1	
1.42 โฮมสเตย์ของท่านมีการจ่ายภาษีหรือไม่	0	1	1	

ตอนที่ 4 คำถามแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโฮมสเตย์ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ใน
จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับ
ความเป็นจริงมากที่สุด ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
	(+1)	(0)	(-1)	
2.1 การจัดการความรู้ด้านที่พัก				
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการประชุมแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านที่พักจากหน่วยงานใดบ้าง	1	1	-1	
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านที่พักอย่างไร	1	1	-1	
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการปรับปรุงความรู้ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกโดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านที่พักอย่างไร	1	1	-1	
4) สมาชิกโฮมสเตย์ของท่านถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่น โดยการสอนงานซึ่งกันและกันในด้านที่พักอย่างไร	1	1	-1	
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บความรู้ด้านที่พักเป็นเอกสารหรือแฟ้ม หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
6) โฮมสเตย์ของท่านประยุกต์ใช้ความรู้เก่าและความรู้ใหม่ โดยการวางแผนและจัดการเพื่อให้การใช้ความรู้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริการด้านที่พักอย่างไร	1	1	-1	
2.2 การจัดการความรู้ด้านอาหาร				
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการอบรมให้ความรู้กับสมาชิกโฮมสเตย์ในด้านอาหารหรือไม่	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
2) โสมสเด็จของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
3) โสมสเด็จของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
4) โสมสเด็จของท่านมีการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านอาหารของชุมชนหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
5) โสมสเด็จของท่านมีการจัดแหล่งเรียนรู้ในกลุ่มด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
6) สมาชิกโสมสเด็จเกิดการเรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ให้ประสบความสำเร็จด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
2.3 การจัดการความรู้ด้านความปลอดภัย				
1) สมาชิกโสมสเด็จร่วมอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยจากหน่วยงานใดบ้าง	1	1	1	
2) โสมสเด็จของท่านได้เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิก เพื่อพัฒนางานด้านความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพโดยมีความร่วมมือจากหน่วยงานใดบ้าง	1	1	1	
3) สมาชิกโสมสเด็จมีการเก็บรวบรวมข้อมูลการเรียนรู้และทักษะจากประสบการณ์ด้านความปลอดภัยหรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
4) โสมสเด็จพระของท่านมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องหรือไม่ อย่างไร	0	1	1	
5) โสมสเด็จพระของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านความปลอดภัยเป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
6) สมาชิกโสมสเด็จพระสามารถนำความรู้ด้านความปลอดภัยไปใช้ในการปฏิบัติงานได้หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
2.4 การจัดการความรู้ด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก				
1) โสมสเด็จพระของท่านได้รับความร่วมมือเกี่ยวกับความรู้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกจากหน่วยงานใดบ้าง	1	1	-1	
2) โสมสเด็จพระของท่านมีแนวทางในการส่งเสริมสมาชิกในแสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกอย่างไรบ้าง	1	1	-1	
3) โสมสเด็จพระของท่านมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสมาชิก ด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกหรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	
4) โสมสเด็จพระของท่านมีการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิตของชุมชนหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
5) โหมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานด้านอรรถาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกเป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	
6) สมาชิกโหมสเตย์นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านอรรถาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
2.5 การจัดการความรู้ด้านรายการนำเที่ยว				
1) โหมสเตย์ของท่านมีการจัดการอบรมให้ความรู้กับสมาชิกโหมสเตย์ด้านรายการนำเที่ยวหรือไม่ และมีหน่วยงานใดบ้าง	1	1	1	
2) โหมสเตย์ของท่านมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิกเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพด้านรายการนำเที่ยวจากหน่วยงานใดบ้าง	1	1	1	
3) สมาชิกโหมสเตย์ร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบรายการนำเที่ยว เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานของโหมสเตย์จากหน่วยงานอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
4) โหมสเตย์ของท่านมีการเผยแพร่ความรู้ด้านรายการนำเที่ยวสู่ภายนอกโดยผ่านสื่อต่าง ๆ (เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต)หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
5) สมาชิกโหมสเตย์มีการสื่อสาร ให้ความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ด้านรายการนำเที่ยวในโหมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	

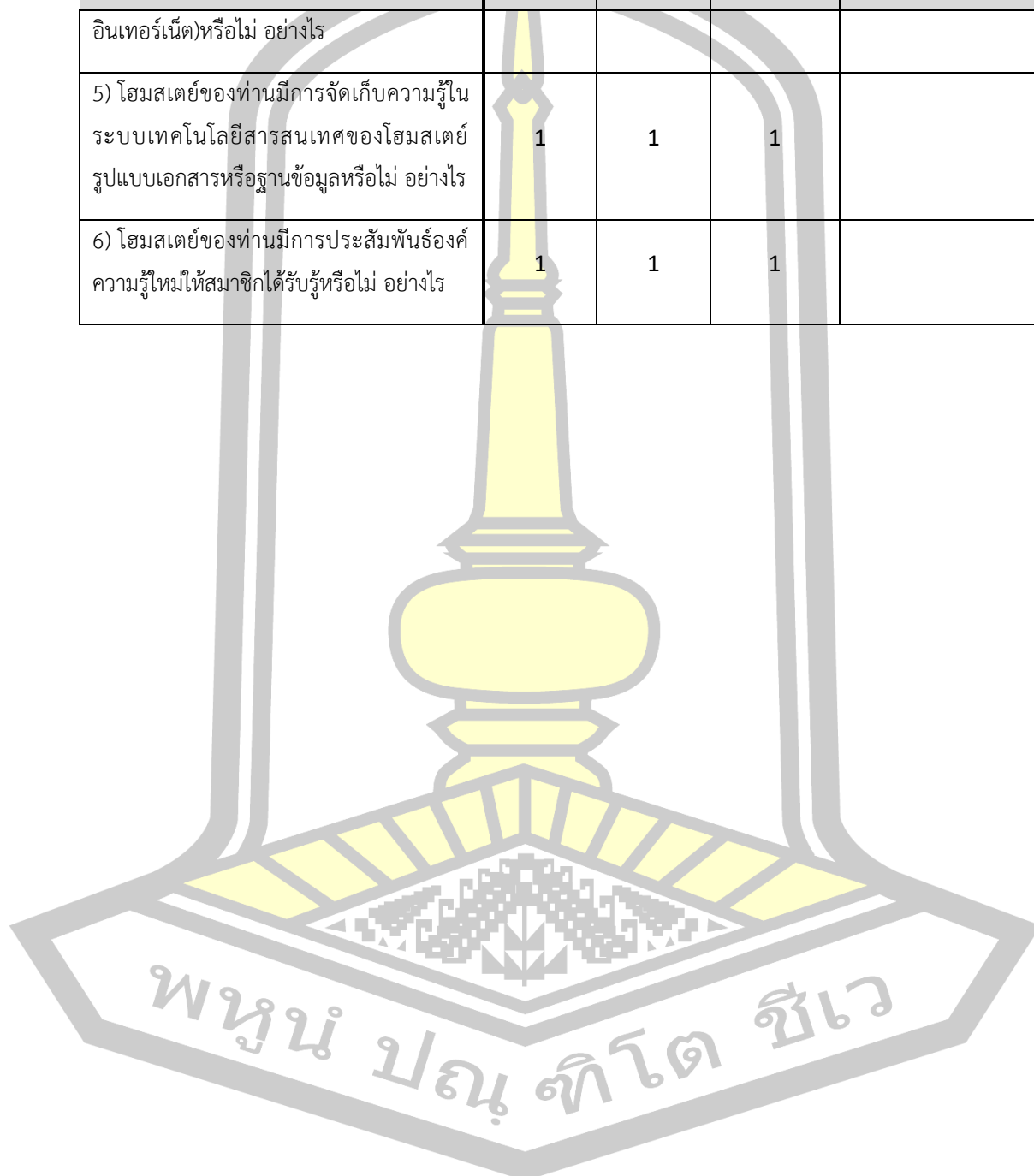
ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
6) สมาชิกโฮมสเตย์เกิดการเรียนรู้พร้อมนำประโยชน์ไปใช้เพื่อความสำเร็จด้านรายการนำเที่ยวหรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	
2.6 การจัดการความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
1) สมาชิกโฮมสเตย์มีการจัดอบรมให้กับสมาชิกเกี่ยวกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และมีหน่วยใดบ้าง	1	1	-1	
2) สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้เดิมและนำมาต่อยอดความรู้ใหม่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่	1	1	-1	
3) โฮมสเตย์ของท่านได้นำความรู้จากการปฏิบัติงานของสมาชิมาประมวลผลความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมให้สมาชิกเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเพื่อพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และในกรณีไม่มีการจัดทำคู่มือ โฮมสเตย์คู่มือจากหน่วยงานอื่นมาใช้หรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	
6) สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
	(+1)	(0)	(-1)	
2.7 การจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรม				
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการร่วมประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมจากหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมอย่างไร	1	1	-1	
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
4) สมาชิกโฮมสเตย์ของท่าน ถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่นในด้านวัฒนธรรมอย่างไร	1	1	1	
5) สมาชิกโฮมสเตย์มีการสื่อสาร ให้ความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ด้านวัฒนธรรมในโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
6) โฮมสเตย์ของท่านมีการสร้างบรรยากาศให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ใหม่ด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
2.8 การจัดการความรู้ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน				
1) โฮมสเตย์ของท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการสร้างภาพลักษณ์ของโฮมสเตย์ และสามารถพัฒนาการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	
2) โฮมสเตย์ของท่านให้สมาชิกได้เรียนรู้การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร				
3) โหมสเตย์ของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
4) สมาชิกในโหมสเตย์ร่วมคิด ร่วมทำ และช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
5) โหมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
6) โหมสเตย์ของท่านมีเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สมาชิกเข้าถึงความรู้การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
2.9 การจัดการความรู้ด้านการบริหารของกลุ่มโหมสเตย์				
1) โหมสเตย์ของท่านมีการจัดให้มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการบริการของกลุ่มโหมสเตย์อย่างไร	1	1	1	
2) โหมสเตย์ของท่านมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิกเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพด้านการบริการของกลุ่มโหมสเตย์จากหน่วยงานใดบ้าง	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
3) โหมสเตย์ของท่านมีการนำความรู้จากการปฏิบัติงานของสมาชิกมาประมวลผลความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านการบริการของกลุ่มโหมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
4) โหมสเตย์ของท่านมีการให้ส่งเสริมสมาชิกเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเพื่อพัฒนาการบริการของกลุ่มโหมสเตย์ จากหน่วยงานหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
5) โหมสเตย์ของท่านมีการสร้างความตระหนักให้สมาชิกเห็นคุณค่าการจัดเก็บและสรุปผลการปฏิบัติงานการบริการของกลุ่มโหมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
6) โหมสเตย์ของท่านมีการปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้การบริการของกลุ่มโหมสเตย์อย่างไร	1	1	-1	
2.10 การจัดการความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์				
1) โหมสเตย์ของท่านมีการประชาสัมพันธ์ถึงเป้าหมายความสำเร็จของโหมสเตย์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึงหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
2) สมาชิกโหมสเตย์มีการจัดทำข้อมูลเอกสารคู่มือประชาสัมพันธ์หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
3) สมาชิกโหมสเตย์ร่วมกันเรียบเรียงและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยหรือไม่ อย่างไร	1	1	-1	
4) โหมสเตย์ของท่านมีการเผยแพร่ความรู้สู่ภายนอกโดยผ่านสื่อต่าง ๆ (เช่น สื่อสิ่งพิมพ์	1	1	1	

ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
อินเทอร์เน็ต)หรือไม่ อย่างไร				
5) โหมดสแตย์ของท่านมีการจัดเก็บความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโหมดสแตย์รูปแบบเอกสารหรือฐานข้อมูลหรือไม่ อย่างไร	1	1	1	
6) โหมดสแตย์ของท่านมีการประสมพันองค์ความรู้ใหม่ให้สมาชิกได้รับรู้หรือไม่ อย่างไร	1	1	1	

**แบบประเมินระดับความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้
เรื่อง การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม
เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษา
การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรอง
มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย แบบประเมินฉบับนี้มุ่งตรวจสอบเพื่อหาระดับความเหมาะสม โดยมี
กระบวนการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้
- ขั้นตอนที่ 2 การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้
- ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้ใหม่
- ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้
- ขั้นตอนที่ 5 การจัดเก็บความรู้
- ขั้นตอนที่ 6 การนำความรู้ไปใช้

2. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้ท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามี
ความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ โปรดพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นข้อ
คำถามเพื่อใช้ในแบบสอบถามสัมภาษณ์เพื่อการจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทใน
จังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย แต่ละข้อว่ามีความถูกต้องเหมาะสม
หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็น โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาระดับ
ความเหมาะสม ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเหมาะสมควรปรับปรุง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายฐาปกรณ์ รัตนะวัน

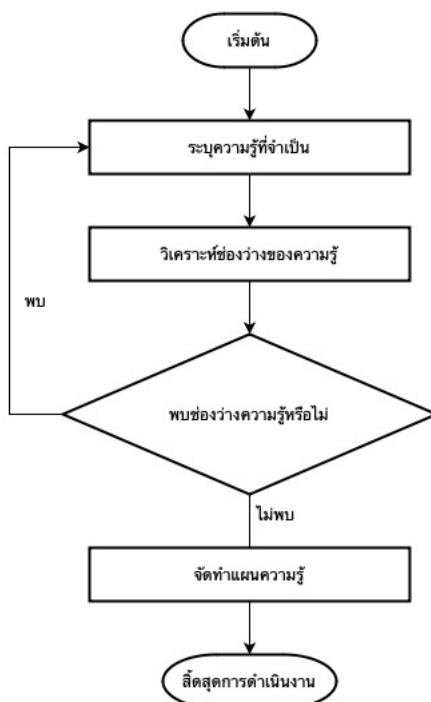
นิสิตระดับปริญญาโท สาขาสารสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต

คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความ
เป็นจริงมากที่สุด ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification)

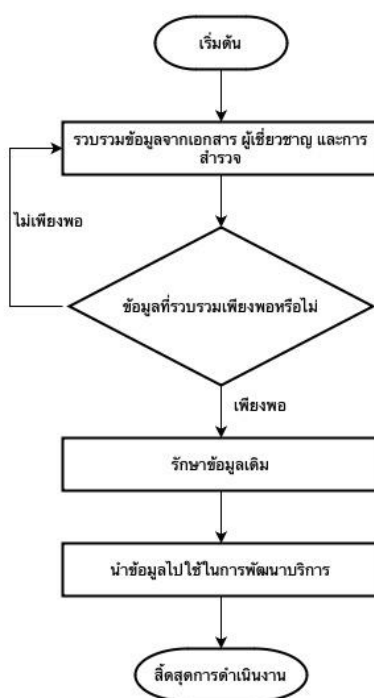

การกำหนดความรู้/การบ่งชี้ความรู้	ระดับความเหมาะสม				
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)
1.1 ระบุความรู้ที่จำเป็น					
1.2 วิเคราะห์ช่องว่างของความรู้					
1.3 ความรู้ที่ขาดหายไปหรือไม่เพียงพอ					
1.4 จัดทำแผนความรู้					
1.5 เปรียบเทียบความรู้ที่มีอยู่และ ความรู้ที่ต้องการ					

ขั้นตอนที่ 2 การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความ
เป็นจริงมากที่สุด ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

การจัดหาความรู้/การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition)

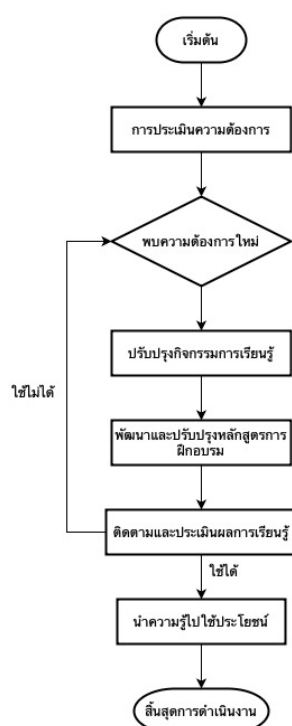

การจัดหาความรู้/ การสร้างและแสวงหาความรู้	ระดับความเหมาะสม				
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)
2.1 รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้เชี่ยวชาญ และการสำรวจ					
2.2 ข้อมูลที่รวบรวมเพียงพอหรือไม่					
2.3 รักษาข้อมูลเดิม					
2.4 นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาบริการ					

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาความรู้ใหม่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

การพัฒนาความรู้ใหม่ (Knowledge Development)

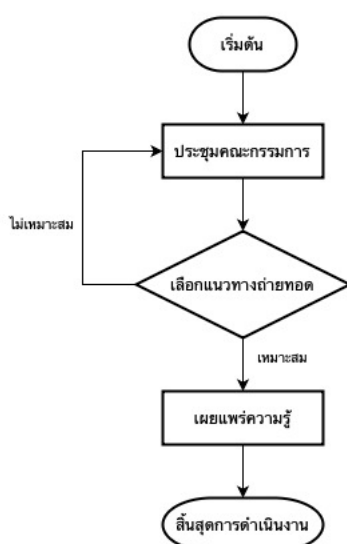

การพัฒนาความรู้ใหม่	ระดับความคิดเห็น				
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)
3.1 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาความรู้					
3.2 วิเคราะห์ช่องว่างของความรู้					
3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้					
3.4 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้					
3.5 ประเมินผลการเรียนรู้					
3.6 นำความรู้ไปประยุกต์ใช้					

ขั้นตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Distribution)

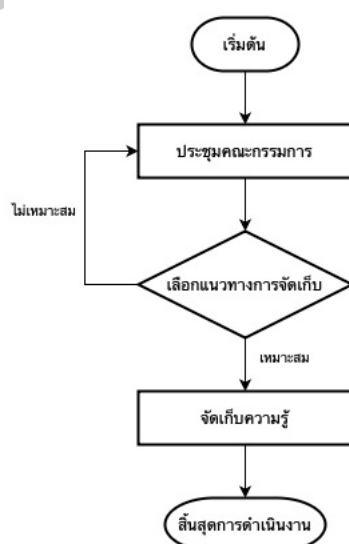
การถ่ายทอดความรู้/การเผยแพร่ความรู้	ระดับความคิดเห็น				
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)
4.1 ประชุมคณะกรรมการ					
4.2 เลือกแนวทางถ่ายทอด					
4.3 เผยแพร่ความรู้					

พูน ปณ จิต ชีเว

ขั้นตอนที่ 5 การจัดเก็บความรู้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storing)

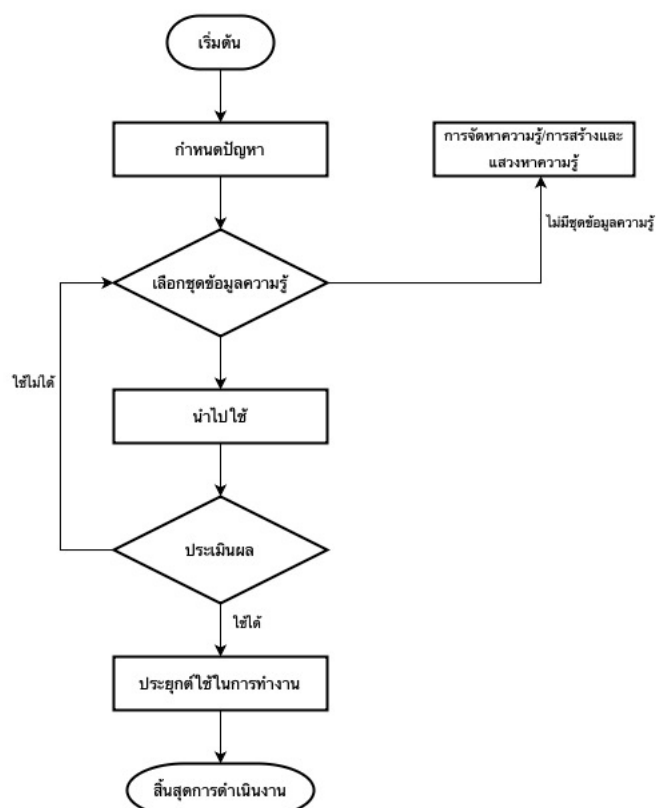
การจัดเก็บความรู้	ระดับความคิดเห็น				
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)
5.1 ประชุมคณะกรรมการ เพื่อหาแนวทางการจัดเก็บความรู้					
5.2 เลือกแนวทางการจัดเก็บความรู้					

พูน ปณ จิต ชีเว

ขั้นตอนที่ 6 การนำความรู้ไปใช้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

การนำความรู้ไปใช้ (Knowledge Utilization)

การนำความรู้ไปใช้	ระดับความคิดเห็น				
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)
6.1 กำหนดปัญหาหรือโจทย์ที่ต้องการแก้ไข					
6.2 วิเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่					
6.3 เลือกชุดข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้อง					
6.4 พัฒนาแผนปฏิบัติการกำหนด					

การนำความรู้ไปใช้	ระดับความคิดเห็น				
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)
วิธีการนำความรู้ไปใช้					
6.5 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดวางไว้					
6.6 ประเมินผลวัดผลลัพธ์ที่ได้จากการนำความรู้ไปใช้					
6.7 นำไปสู่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในองค์กร					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย โฮมสเตย์บ้านไทรงน้อย

ตอนที่ 1 : บันทึกการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์	ชื่อโฮมสเตย์	วันเดือนปี ที่สัมภาษณ์	เริ่มการสัมภาษณ์-จบการสัมภาษณ์
คุณรพีพรรณ ยอดบุญมา	โฮมสเตย์ไทรงน้อย	13 ธ.ค. 2566	11.40 น. – 12.45 น.
คุณสัมฤทธิ์ ดาราซ	โฮมสเตย์ไทรงน้อย	13 ธ.ค. 2566	13.40 น. – 14.55 น.
คุณวิชัย เพ็งจันทร์ดา	โฮมสเตย์ไทรงน้อย	13 ธ.ค. 2566	15.10 น. – 16.00 น.
คุณฉวีวรรณ วรรณเดช	โฮมสเตย์ไทรงน้อย	14 ธ.ค. 2566	09.00 น. – 10.15 น.
คุณสุวรรณ สีเถื่อน	โฮมสเตย์ไทรงน้อย	14 ธ.ค. 2566	10.30 น. – 11.40 น.
คุณรำไพ แก้วมณีวงษ์	โฮมสเตย์ไทรงน้อย	14 ธ.ค. 2566	13.00 น. – 14.10 น.
คุณใบ ฤทธิ์ราช	โฮมสเตย์ไทรงน้อย	14 ธ.ค. 2566	14.20 น. – 15.30 น.
คุณอาทิตย์ หล้าสุขตา	โฮมสเตย์ไทรงน้อย	19 ธ.ค. 2566	13.00 น. – 14.15 น.
คุณสมศรี ภูกิ่งขา	โฮมสเตย์ไทรงน้อย	19 ธ.ค. 2566	14.30 น. – 15.40 น.
คุณจิตาภา สอนกันดา	โฮมสเตย์ไทรงน้อย	19 ธ.ค. 2566	16.00 น. – 16.40 น.

ตอนที่ 2 : ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

ข้อความคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
1. ประวัติการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: คุณรพีพรรณ ยอดบุญมา จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.) คุณสัมฤทธิ์ ดาราซ จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (กศน.) คุณวิชัย เพ็งจันทร์ดา จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.) คุณฉวีวรรณ วรรณเดช จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (กศน.) คุณสุวรรณ สีเถื่อน จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คุณรำไพ แก้วมณีวงษ์ จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.) คุณใบ ฤทธิ์ราช จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.) คุณอาทิตย์ หล้าสุขตา จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (กศน.) คุณสมศรี ภูกิ่งขา จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.) คุณจิตาภา สอนกันดา จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.)
2. ตำแหน่งงาน/ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: กรรมการற்றுณิก คุณรพีพรรณ ยอดบุญมา / ดูแลนักท่องเที่ยวและดูแลเงินของกลุ่มสมาชิกโฮมสเตย์ กรรมการโฮมสเตย์ คุณสัมฤทธิ์ ดาราซ / ดูแลนักท่องเที่ยว

ข้อความการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
	ประธานกลุ่มโฮมสเตย์ คุณวิชัย เพ็งจันทร์ตา / ดูแลสมาชิกโฮมสเตย์ กรรมการโฮมสเตย์ คุณฉวีวรรณ วรรณเดช / ดูแลนักท่องเที่ยว รองประธานกลุ่มโฮมสเตย์ คุณสุวรรณ สีเลื่อน / ช่วยดูแลสมาชิกโฮมสเตย์ กรรมการเลขา คุณรำไพ แก้วมณีวงศ์ กรรมการโฮมสเตย์ คุณอาทิตย์า หล้าสุขตา / ดูแลนักท่องเที่ยว กรรมการโฮมสเตย์ คุณใบ ฤทธิ์ราช / ดูแลนักท่องเที่ยว กรรมการโฮมสเตย์ คุณสมศรี ภูกิ่งชา / ดูแลนักท่องเที่ยว กรรมการโฮมสเตย์ คุณจิตาภา สอนกันดา / ดูแลนักท่องเที่ยว
3. ประสบการณ์ทำงานก่อนที่จะมาทำโฮมสเตย์ทำอะไรมาก่อนกี่ปี	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: คุณรพีพรรณ ยอดบุญมา และคุณรำไพ แก้วมณีวงศ์ อาชีพทำขนมขาย 5 – 10 ปี คุณสมฤทธิ์ ดาราข คุณวิชัย เพ็งจันทร์ตา คุณฉวีวรรณ วรรณเดช คุณสุวรรณ สีเลื่อน คุณอาทิตย์า หล้าสุขตา คุณใบ ฤทธิ์ราช และคุณจิตาภา สอนกันดา อาชีพทำนา 21 ปีขึ้น คุณสมศรี ภูกิ่งชา 4 ปีลูกจ้างพนักงาน อบจ.
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ สถานที่โฮมสเตย์	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: 1 - 5 ปี
5. จำนวนบ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: 1 หลัง
6. มีประสบการณ์ในการได้รับการอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีประสบการณ์ในการได้รับการอบรมในประเทศ “ด้านมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย”
7. บริบททั่วไปของโฮมสเตย์	
7.1 ประวัติชุมชน	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ตามที่ผู้เฒ่าผู้แก่ได้เล่าสู่กันฟัง จากปากต่อปากจนเป็นตำนานเล่าสู่กันมาว่าบรรพบุรุษของเรานั้นสืบเชื้อสายมาจากเมืองศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทน์ ล้านช้าง) หลังจากเกิดสงครามจึงได้อพยพจากเมืองเวียงจันทน์ น้ำป่าสัด-ปากเซ เพื่อแสวงหาทำเลที่จะทำมาหากิน และตั้งหมู่บ้าน โดยอพยพมาหลายกลุ่มบางกลุ่มก็ ตั้งรกรากที่ดอนมดแดง (อุบล) บางกลุ่มก็มาตั้งรกรากแถวจังหวัดหนองบัวลำภู ส่วนบรรพบุรุษของเราได้อพยพมาตั้งรกรากแถวอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และอพยพมาเรื่อยจนมาตั้งหมู่บ้านที่บ้านดงบัง-บ้านโกทาบ้านนาหาด โดยตั้งหมู่บ้านแต่ละแห่งจะเน้นอยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น บ้านนาหาดอยู่ใกล้หนองหาด ห้วย วังน้ำเค็ม บ้านโกทาจะตั้งอยู่ริมลำห้วยหลังจากบ้านโกทา ได้ขยายครอบครัวจนเป็นชุมชนขนาดใหญ่แล้วจึง

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
	แยกมาเป็นบ้านโต้น ซึ่งทุกหมู่บ้านอยู่ในเขตการปกครองของตำบลถาวร อำเภอพยุหะคีรี จ.พยุหะคีรี ต่อมาพ่อใหญ่หลอด พ่อใหญ่พัว สอนจันดา ได้แยกจากบ้านโกทา มาตั้งหมู่บ้านดงน้อย ซึ่งอยู่ใกล้หนองแดง หนองเลีย และหนองบัว ซึ่งพ่อใหญ่แสง บุตรสืบทอด พ่อใหญ่มิ่ง หล้าสุดตา ได้อพยพมาสมทบและมีอีกหลายครอบครัวย้ายมาร่วมสมทบตั้งเป็นหมู่บ้านดงน้อยในปัจจุบัน
7.2 ประชากรและชนเผ่า (ชาติพันธุ์)	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: อีสาน - ลาวเวียงจันทน์
7.3 ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ฮีต 12 คอง 14
7.4 วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาหาร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ทำนา ทำไร่ และค้าขาย การแต่งกายตามบริบทของหมู่บ้านที่สืบทอดกันมา อาหารพื้นบ้านอีสานตามฤดูกาล
7.5 ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ดอนปู่ตา นครจำปาศรี (ภูสันตรัตน์) มีกระดูกคนโบราณ
7.6 โบราณสถานและพิพิธภัณฑสถาน	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: พระธาตุนาดูน อยู่บ้านดงน้อยมีโบราณวัตถุ เช่น กำไร หม้อ ไห เป็นต้น
7.7 ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: การทอผ้าสไบขิด และ ชินไหมมัดหมี่ลายดอกหมาก ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของที่นี่
7.8 กลุ่มทางสังคม (กลุ่มองค์กรและเครือข่าย กลุ่มผู้นำ)	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: องค์กรธนาคารออมสิน / ธกส. / มหาวิทยาลัยมหาสารคาม / มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
7.9 สถานที่สำคัญของชุมชน	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: พระธาตุนาดูน

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานที่ใช้ในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ในจังหวัดมหาสารคาม

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
1.1 โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดการที่พักให้นักท่องเที่ยวได้บ้างหรือไม่ อย่างไร (การประชาสัมพันธ์ ราคา การให้บริการ ช่องทางสื่อสารบริการ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์ เส้นทางแผนที่การเดินทาง)	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์บ้าน ดงน้อย มีการประชาสัมพันธ์ผ่านเพจโฮมสเตย์บ้านดงน้อย ช่องทางสื่อสารบริการติดต่อผ่านเบอร์โทรศัพท์ไลน์และเฟซบุ๊ก และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์ ประธานโฮมสเตย์บ้านดงน้อยเป็นผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ กับโฮมสเตย์บ้านดงน้อย ให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาพัก
1.2 ที่พักมีการแบ่งห้องนอนและห้องน้ำอย่างเป็นสัดส่วนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ไม่มีการแบ่งห้องน้ำแต่มีการให้ร่วมกับเจ้าของบ้าน ห้องนอนมีการแบ่งจากเจ้าของบ้าน เพื่อเป็นสัดส่วน

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
1.3 ที่พักมีมุมพักผ่อนที่สงบ สบาย ภายในบ้านหรือบริเวณโดยรอบที่สามารถนั่ง นอนและมีบรรยากาศผ่อนคลาย (เช่น ลานบ้าน ใต้ต้นไม้ และศาลาหน้าบ้าน) หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี ลานหน้าบ้าน ระเบียงบ้าน และโต๊ะอเนกประสงค์ให้กับนักท่องเที่ยว
1.4 ท่านมีการประกอบเมนูอาหารโดยใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นของท่านหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการประกอบอาหารวัตถุดิบที่ได้จากชุมชน มีทั้งผักสวนครัว และผักตามฤดูกาล ไว้ประกอบอาหารให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพัก เช่น หน่อไม้ ไก่บ้าน และปลา เป็นต้น
1.5 โฮมสเตย์ของท่านมีบริการอาหารให้กับนักท่องเที่ยวหรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีบริการอาหารให้กับนักท่องเที่ยว 3 มื้อ
1.6 มีวัตถุดิบในท้องถิ่นสำหรับทำอาหารในปริมาณที่เพียงพอ และสดใหม่อยู่เสมอหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีปริมาณที่เพียงพอและสดใหม่ เป็นวัตถุดิบจากชุมชนโดยตรง ถ้าไม่พอถึงจะไปซื้อที่ตลาดมาเพิ่มเติมให้กับนักท่องเที่ยว
1.7 ภาชนะที่ใส่อาหาร (เช่น ช้อน ททัพ จาน ส้อม ฯ) มีความสะอาดหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ภาชนะที่ใส่อาหารให้กับนักท่องเที่ยว สะอาดพร้อมใช้งานตลอดเวลา มีการเก็บไว้ในที่มิดชิด
1.8 มียาสามัญประจำบ้านอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มียาพร้อมใช้งานตลอดเวลาและมีการเช็ควินหมดอายุของยาทุก ๆ หนึ่ง เดือนก่อนนักท่องเที่ยวเข้ามาพัก
1.9 โฮมสเตย์ของท่านมีการเตรียมความพร้อมสำหรับปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการเตรียมพร้อมการแจ้งอสม และ โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบลเพื่อมาเตรียมความพร้อมปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
1.10 โฮมสเตย์ของท่านมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทำงานประสานงานกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในการดูแลความปลอดภัยหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทำงานร่วมกับผู้นำชุมชนความสงบหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านและสถานีตำรวจภูธรนาคน
1.11 โฮมสเตย์ของท่านมีการดูแลรักษาความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและทรัพย์สินหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีกล้องวงจรปิด และกุญแจล็อคห้องให้ด้วยเพื่อความปลอดภัยของทรัพย์สินนักท่องเที่ยว
1.12 เจ้าของโฮมสเตย์มีส่วนร่วมในการนำเที่ยวหรือกิจกรรมร่วมกับนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีส่วนร่วม โดยโฮมสเตย์แต่ละหลังจะมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ทำกับเจ้าของที่พักหลัง ๆ นั้น เช่น การทำขนมนางเล็ก น้ำสมุนไพร ทำอาหาร เป็นต้น
1.13 โฮมสเตย์ของท่านมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นหรือไม่ มีอะไรบ้างและสถานที่ตั้งอยู่ที่ใด	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีสถานที่ท่องเที่ยวสายเส้นทางเชื่อมโยง เช่น พระธาตุนาคน กุสันตรัตน์ และฮูปแต้ม เป็นต้น ตั้งอยู่ที่ตำบลพระธาตุ

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
1.14 โสมสเถรของท่านมีกิจกรรมการท่องเที่ยวยภายในชุมชนหรือไม่ มีอะไรบ้าง และมีการกำหนดการตารางของกิจกรรมอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีกิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ รวมตัวรับประทานอาหาร แลก และกิจกรรมนันทนาการ ตารางกิจกรรม แบ่งเป็นช่วงเช้า - บ่าย และแจ้งกำหนดการกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ เช่น การทำขนมครก สักการดอนปู่ตา และบวชป่า เป็นต้น
1.15 โสมสเถรของท่านมีกิจกรรมการท่องเที่ยวยภายนอกชุมชนหรือไม่ มีอะไรบ้าง และมีการกำหนดการตารางของกิจกรรมอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: กิจกรรมนอกชุมชน พาไปไหว้สักการะพระธาตุนาคูน และไปชมเมืองนครจำปาศรี
1.16 รายการนำเที่ยวหรือกิจกรรมของโสมสเถร มีการกำหนดขึ้นโดยผู้ใด สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โดยประธานโสมสเถรกำหนดโดยชุมชนและสมาชิก โสมสเถรมีส่วนร่วม
1.17 สมาชิกโสมสเถรเป็นผู้นำเที่ยวเองหรือไม่หรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ประธานโสมสเถรเป็นผู้นำเที่ยว โดยร่วมกับมัคคุเทศก์น้อยที่เป็นเด็กอาศัยอยู่ในชุมชน
1.18 โสมสเถรของท่านมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ หรือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (เช่น วัด โบราณสถาน) หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: วัดบ้านดงน้อย และดอนปู่ตา
1.19 โสมสเถรของท่านมีแนวคิดหรือนโยบายในการดูแลรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และท่องเที่ยวของชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการปลูกป่าที่ดอนปู่ตา อนุรักษ์วิถีดั้งเดิมของชุมชน เช่น เย็บด้วยจักร ปักด้วยมือ (ทอผ้าแบบทันสมัย แต่ยังอนุรักษ์การปักลวดลายแบบดั้งเดิม)
1.20 โสมสเถรของท่านมีประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนอะไรบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: บุญฮวมญาติ (สงเคราะห์ลูกบรรพบุรุษ) จัดขึ้นในช่วงเทศกาลสงกรานต์
1.21 โสมสเถรของท่านมีการกำหนดขีดความสามารถในการรับนักท่องเที่ยวหรือไม่ หากมีจำนวนนักท่องเที่ยวเกินความสามารถรับได้จะมีวิธีการรับมืออย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการกำหนด เข้าพัก 4 คนต่อ 1 หลัง หากมากกว่านี้จะมีการหาที่พักเพิ่มให้กับนักท่องเที่ยว
1.22 โสมสเถรของท่านมีแหล่งงบประมาณจากแหล่งใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ทุนตัวเอง จากหน่วยงานธนาคารออมสิน และธกส.
1.23 โสมสเถรของท่านมีรายรับที่ได้จ่าย	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีรายรับจาก โสมสเถรจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพัก

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
โสมสเดย์หรือไม่	
1.24 โสมสเดย์ของท่านมีค่าใช้จ่ายโสมสเดย์หรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีค่าน้ำค่าไฟ และค่าสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพัก
1.25 โสมสเดย์ของท่านมีการหักรายได้หักเข้ากองทุนชุมชนหรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โสมสเดย์ได้หักรายได้ 10% เข้ากองทุนชุมชน
1.26 โสมสเดย์ของท่านมีความสะดวกในการติดต่อเพื่อเข้าพักโดยตรงกับที่พักหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการติดต่อโดยเบอร์โทรศัพท์ส่วนตัวของเจ้าของบ้าน โสมสเดย์เอง
1.27 โสมสเดย์ของท่านมีการโปรโมทในช่องทางโซเชียลมีเดียหรือไม่ อย่างไร	
1.28 โสมสเดย์ของท่านมีการโฆษณาเพื่อผ่านสื่อต่าง ๆ หรือไม่ เพื่อโปรโมทโสมสเดย์ของท่านหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีเพจเฟซบุ๊กโสมสเดย์ไทตงน้อย เฟซบุ๊กส่วนตัว แผ่นพับ และออกบูธนิทรรศการจังหวัด
1.29 โสมสเดย์ของท่านมีการออกบูธการตลาด เพื่อโปรโมทโสมสเดย์ของท่านหรือไม่ อย่างไร	
1.30 ผลิภัณฑ์ของโสมสเดย์ มีอะไรบ้าง และมีจุดเด่นหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ขนมันนางเล้ก น้ำสมุนไพร จุดเด่นคือทำเองเพื่อลดต้นทุนในการผลิต
1.31 โสมสเดย์ของท่านมีแผนงานพัฒนาหรือส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ของโสมสเดย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ทำโลโก้ของผลิตภัณฑ์ตัวเองและเพจขายผลิตภัณฑ์
1.32 โสมสเดย์ของท่านสามารถสำรองที่พักและมีข้อมูลยืนยันการเข้าพักได้โดยตรงหรือผ่านสื่อออนไลน์อย่างเป็นระบบหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี การสำรองที่พักโดยตรง กับเจ้าของโสมสเดย์ผ่านเบอร์มือถือ
1.33 ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญทางกายภาพและการบริหารจัดการของโสมสเดย์ คืออะไร แล้วมีวิธีการแก้ปัญหาหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ต้นทุนไม่สมดุลกับรายรับในการบริหาร และเพิ่มค่าบริการต่อคนของ นักท่องเที่ยว
1.34 รูปแบบการจัดการโสมสเดย์ของท่านเป็นลักษณะใด อย่างไร (ธุรกิจส่วนตัว/กลุ่ม/สหกรณ์)	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: กลุ่ม วิสาหกิจชุมชน รวมตัวการทำโสมสเดย์ขึ้นมาไว้ให้กับนักท่องเที่ยว
1.35 โสมสเดย์ของท่านมีการบริหาร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีในส่วนของการประสานงานกับภาครัฐในพื้นที่

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
จัดการองค์กรอย่าง มีการประสานงานกับภาครัฐในพื้นที่หรือไม่ อย่างไร	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเป็นพี่เลี้ยงของโฮมสเตย์
1.36 โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดตั้งคณะกรรมการและการคัดเลือกคุณสมบัติของคณะกรรมการ อย่างไร สมาชิกโฮมสเตย์มีส่วนร่วมในการตั้งคณะกรรมการอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: เป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องการจัดตั้ง โฮมสเตย์และชุมชน โดยมีการโหวตให้สมาชิกเป็นคนเลือก
1.37 โฮมสเตย์ของท่านมีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการอย่างไร และมีค่าตอบแทนในการทำงานหรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ไม่มีการกำหนดวาระ ทำจนกว่าจะไม่อยากทำต่อ ไม่มีค่าตอบแทนแต่มีค่าตอบแทนจากที่พักของนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในแต่ละหลัง
1.38 โฮมสเตย์ของท่านมีกฏ กติการะเบียบข้อบังคับอย่างไรบ้างและสมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีป้ายกฏระเบียบไว้หน้าห้อง และมีการกำหนดร่วมกันโดยสมาชิก
1.39 โฮมสเตย์ของท่านมีการบริหารจัดการด้านการเงินอย่างไร และมีการจัดสรรรายได้ให้กับสมาชิกหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ได้จากค่าที่พักนักท่องเที่ยวและจะต้องหักเข้ากองทุนชุมชน 10% ต่อนักท่องเที่ยว 1 คน
1.40 โฮมสเตย์ของท่านมีสวัสดิการให้สำหรับสมาชิกโฮมสเตย์หรือไม่ อะไรบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ยังไม่มีสวัสดิการให้กลุ่มสมาชิกโฮมสเตย์
1.41 อะไรคือปัจจัยที่สำคัญทำให้โฮมสเตย์ ได้รับ มาตรฐาน Thailand Homestay Standard	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการเตรียมความพร้อม ประชุม ปรึกษาหารือก่อนเข้ารับการประเมิน และวางแผนในการตอบคำถามการประเมิน มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย "Thailand Homestay Standard" คือมาตรฐานที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้โฮมสเตย์มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการ ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้โฮมสเตย์ได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยมีดังนี้ 1. การตอบสนองต่อความต้องการของผู้เข้าพัก: การจัดทำบริการในโฮมสเตย์ให้เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เข้าพัก 2. ความสะอาดและสถานที่ที่มีความปลอดภัย: การรักษาความสะอาดของที่พักและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับผู้เข้าพัก 3. คุณภาพของบริการ: การให้บริการที่มีคุณภาพดี รวมถึงการต้อนรับและการให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมในพื้นที่

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
	4. การทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่น: การมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกิจวัตรประจำท้องถิ่น และการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น 5. การส่งเสริมทางวัฒนธรรม: การสนับสนุนและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นในรูปแบบของกิจกรรม การนำเสนอวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือกิจกรรมที่สร้างประสบการณ์ทางวัฒนธรรม 6. ความทันสมัยของสิ่งอำนวยความสะดวก: การมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยและตอบสนองต่อความสะดวกสบายของผู้เข้าพัก การรับรองตามมาตรฐาน Thailand Homestay Standard จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เข้าพักและเพิ่มความเป็นมืออาชีพในการทำธุรกิจโฮมสเตย์
1.42 โฮมสเตย์ของท่านมีการถ่ายภาพหรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ไม่มีการถ่ายภาพ

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโฮมสเตย์ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ในจังหวัดมหาสารคาม

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
4.1 การจัดการความรู้ด้านที่พัก	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการประชุมแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านที่พักจากหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: หน่วยงานการพัฒนาชุมชน จังหวัดมหาสารคาม หน่วยงานกระทรวงการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานจากคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านที่พักอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากโฮมสเตย์ที่ไปศึกษาดูงาน เช่น โฮมสเตย์สายยาว จังหวัดบุรีรัมย์
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการปรับปรุงความรู้ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกโดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านที่พักอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: นำผลสรุปการดำเนินงานมาปรับปรุงใช้งานที่เกี่ยวข้องกับโฮมสเตย์ของตัวเองได้
4) สมาชิกโฮมสเตย์ของท่านถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่น โดยการสอน	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โดยประชุมการวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค จากการทำงานร่วมกันและหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนา

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
งานซึ่งกันและกันในด้านที่พ้องอย่างไร	โฮมสเตย์พร้อม ๆ กัน
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บความรู้ด้านที่พ้องเป็นเอกสารหรือแฟ้มหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีเป็นเอกสารไว้กับตัวเอง แต่ไฟล์เอกสารต้นฉบับอยู่กับพี่เลี้ยง
6) โฮมสเตย์ของท่านประยุกต์ใช้ความรู้เก่าและความรู้ใหม่ โดยการวางแผนและจัดการ เพื่อให้การใช้ความรู้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริการด้านที่พ้องอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: นำสิ่งที่อบรมและประสบการณ์จริง มาเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาโฮมสเตย์ด้านที่พ้องของสมาชิกโฮมสเตย์
4.2 การจัดการความรู้ด้านอาหาร	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการอบรมให้ความรู้กับสมาชิกโฮมสเตย์ในด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการอบรมเรื่องอาหารร่วมกับธนาคารอมสินโดยเชฟชุมพล แจ้งไพร และการจัดอาหารว่างร่วมกับคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีโดยการส่งเสริมสมาชิกโฮมสเตย์พัฒนาด้านอาหารผ่านการต้อนรับให้กับนักท่องเที่ยว จำหน่ายให้กับบุคคลทั่วไป และออกบูธอาหารพื้นถิ่น
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โดยจากบุคคลสำคัญ และสูตรอาหารเฉพาะพื้นถิ่น ได้ทำการรวบรวมจัดเก็บเป็นเอกสารไว้กับโฮมสเตย์
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านอาหารของชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านอาหารของชุมชน และทดลองการทำอาหารท้องถิ่นและเครื่องดื่มของที่นี่
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดแหล่งเรียนรู้ในกลุ่มด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการทำฐานเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น เช่น ขนมจีนโบราณ ขนมครกแบบดั้งเดิม น้ำสมุนไพรสำหรับจัดเสิร์ฟให้นักท่องเที่ยวและผู้เข้าร่วมกิจกรรม
6) สมาชิกโฮมสเตย์เกิดการเรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ให้ประสบความสำเร็จด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สมาชิกโฮมสเตย์สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการค้าขายด้านอาหาร เช่น ขนม น้ำสมุนไพร เป็นต้น จนสามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกโฮมสเตย์เองได้
4.3 การจัดการความรู้ด้านความปลอดภัย	
1) สมาชิกโฮมสเตย์ร่วมอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการ	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: หน่วยงานจากองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ หน่วยงานจากปกครองอำเภอนาตูน และสถานีตำรวจภูธรนาตูน

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
ปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยจากหน่วยงานใดบ้าง	
2) โสมสเถย์ของท่านได้เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิก เพื่อพัฒนางานด้านความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพโดยมีความร่วมมือจากหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: เชิญวิทยากรมาให้ความรู้หน่วยงานจากปกครองอำเภอนาดูน และสถานีตำรวจภูธรนาดูน
3) สมาชิกโสมสเถย์การเก็บรวบรวมข้อมูลการเรียนรู้และทักษะจากประสบการณ์ด้านความปลอดภัยหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โดยมีการฝึกอบรมปฏิบัติด้านความปลอดภัย เช่น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การดับเพลิงเบื้องต้น และซ้อมอพยพหนีไฟไหม้ เป็นต้น
4) โสมสเถย์ของท่านมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โดยมีการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย และทบทวนเป็นระยะทุก ๆ 3 เดือน
5) โสมสเถย์ของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านความปลอดภัยเป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีแฟ้มเอกสารประเมินผลการดำเนินงานผ่านการอบรมด้านความปลอดภัย จากหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุปกครองอำเภอนาดูน และสถานีตำรวจภูธรนาดูน
6) สมาชิกโสมสเถย์สามารถนำความรู้ด้านความปลอดภัยไปใช้ในการปฏิบัติงานได้หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โดยสมาชิกโสมสเถย์ต้องผ่านการอบรมด้านความปลอดภัย และการเข้าทำงานร่วมกับชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านและผู้นำชุมชน
4.4 การจัดการความรู้ด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก	
1) โสมสเถย์ของท่านได้รับความร่วมมือเกี่ยวกับความรู้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกจากหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: หน่วยงานจากพัฒนาชุมชน จังหวัดมหาสารคาม หน่วยงานจากคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หน่วยงานจากธนาคารออมสิน หน่วยงานจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และหน่วยงานจากกระทรวงการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยวและกีฬา
2) โสมสเถย์ของท่านมีแนวทางในการส่งเสริมสมาชิกในแสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและ	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ศึกษาดูงานโสมสเถย์เครือข่ายจังหวัดต่าง ๆ เกี่ยวกับด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก เพื่อเป็นแนวทางนำมาใช้ในการพัฒนาโสมสเถย์ของตนเอง

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
สมาชิกอย่างไรบ้าง	
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสมาชิก ด้านอ้อยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีสมุดบันทึกความพึงพอใจการเข้าพักจากนักท่องเที่ยว ไว้ปรับปรุงแก้ไขตามนักท่องเที่ยวแนะนำ
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิตของชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการจัดกิจกรรมร่วมกับนักท่องเที่ยว เช่น ตักบาตรข้าวเหนียวตอนเช้า และทำอาหารร่วมกัน เป็นต้น
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานด้านอ้อยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกเป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีแฟ้มเอกสารประเมินผลการดำเนินงานผ่านการอบรมด้านอ้อยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก จากหน่วยงานกระทรวงการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยวและกีฬา
6) สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านอ้อยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: นำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมการแลกเปลี่ยนไปใช้ในการปฏิบัติงานของตัวเอง ทำให้ทุกคนมีโอกาสแบ่งปันประสบการณ์ และเรียนรู้จากกันเอง
4.5 การจัดการความรู้ด้านรายการนำเที่ยว	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดการอบรมให้ความรู้กับสมาชิกโฮมสเตย์ด้านรายการนำเที่ยวหรือไม่ และมีหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการจัดอบรมร่วมกับหน่วยงานพัฒนาชุมชน จังหวัดมหาสารคาม หน่วยงานสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กระทรวงการท่องเที่ยว หน่วยงานกรมการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดมหาสารคาม หน่วยงานปกครองอำเภอนาหว้า หน่วยงานคณะกรรมการท่องเที่ยว และการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และธนาคารออมสิน
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิก เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพด้านรายการนำเที่ยวจากหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิกโฮมสเตย์ ได้แก่ หน่วยงานพัฒนาชุมชน จังหวัดมหาสารคาม หน่วยงานสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กระทรวงการท่องเที่ยว หน่วยงานกรมการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดมหาสารคาม หน่วยงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และธนาคารออมสิน
3) สมาชิกโฮมสเตย์ร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบรายการนำเที่ยว เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานของโฮมสเตย์จากหน่วยงานอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โดยมีการร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบรายการนำเที่ยวจากหน่วยงานพัฒนาชุมชน จังหวัดมหาสารคาม กระทรวงการท่องเที่ยว หน่วยงานกรมการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดมหาสารคาม หน่วยงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และธนาคารออมสิน โดยใช้ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
	รูปแบบที่ได้รับความนิยม และความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นกระบวนการที่สำคัญที่สามารถช่วยกำหนดมาตรฐานที่ต้องการปฏิบัติตาม และรวบรวมกฎเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงรายการนำเที่ยวของโฮมสเตย์ได้
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการเผยแพร่ความรู้ด้านรายการนำเที่ยวสู่ภายนอกโดยผ่านสื่อต่าง ๆ (เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต)หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีช่องทางเผยแพร่ความรู้ด้านรายการนำเที่ยวสู่ภายนอกโดยผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊กโฮมสเตย์ไททองน้อย เฟซบุ๊กส่วนตัว เป็นต้น
5) สมาชิกโฮมสเตย์มีการสื่อสารให้มีความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ด้านรายการนำเที่ยวในโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สมาชิกโฮมสเตย์มีการใช้ช่องทางสื่อสารภายในทีม เช่น การประชุมทีม ไลน์กลุ่ม เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และแบ่งปันประสบการณ์จากรายการนำเที่ยว เช่น การนำเสนอภาพถ่ายและ วิดีโอ ที่ทำให้ทุกคนในทีมสามารถเข้าถึงได้
6) สมาชิกโฮมสเตย์เกิดการเรียนรู้พร้อม นำ ประโยชน์ไปใช้เพื่อความสำเร็จด้านรายการนำเที่ยวหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: การได้รับคำแนะนำจากนักท่องเที่ยวเป็นแรงจูงใจให้กับโฮมสเตย์ที่ต้องปรับปรุงรายการนำเที่ยว และนำประโยชน์ที่ได้รับจากประสบการณ์นี้ไปใช้ในการปรับปรุงรายการนำเที่ยวของโฮมสเตย์ในการพัฒนาคุณภาพและการบริการต่อไป
4.6 การจัดการความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
1) สมาชิกโฮมสเตย์มีการจัดอบรมให้กับสมาชิกเกี่ยวกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และมีหน่วยใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการจัดอบรมร่วมกับหน่วยงานกระทรวงสาธารณสุข อำเภอนาดูน หน่วยงานธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2) สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้ใหม่และนำมาต่อยอดความรู้ใหม่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สนับสนุนสมาชิกโฮมสเตย์ในการเรียนรู้ใหม่ ๆ ผ่านทางการอ่านหรือการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การจัดกิจกรรมสนับสนุนการลดใช้พลาสติกหรือการเข้าร่วมในโครงการการปลูกต้นไม้ เป็นต้น
3) โฮมสเตย์ของท่านได้นำความรู้จากการปฏิบัติงานของสมาชิกมาประมวลผลความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สมาชิกโฮมสเตย์แบ่งปันความรู้ที่ได้จากการทำงาน โฮมสเตย์สามารถนำข้อมูลจากสมาชิกโฮมสเตย์มาประมวลผลเพื่อสร้างฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์สำหรับนักท่องเที่ยวและสมาชิกโฮมสเตย์
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมให้สมาชิกเข้ารับการอบรม สัมมนา	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: จากหน่วยงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ร่วม

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
ประชุมเพื่อพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร	ประชุมเพื่อพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับโฮมสเตย์
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และในกรณีไม่มีการจัดทำคู่มือ โฮมสเตย์คู่มือจากหน่วยงานอื่นมาใช้หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีคู่มือที่ได้รับจากหน่วยงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อแนวทางการปฏิบัติที่เป็นไปตามมาตรฐานการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6) สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้ที่ได้มาจากการศึกษาและปฏิบัติงานไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชาการเพื่อให้สมาชิกโฮมสเตย์มีความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้
4.7 การจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรม	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการร่วมประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมจากหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการร่วมประชุมวิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมจากหน่วยงานสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการส่งเสริมให้สมาชิกโฮมสเตย์ศึกษาหาความรู้จากการบอกเล่าผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เพื่อหาความเป็นตัวตนและเอกลักษณ์ของชุมชน
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการรับฟังและรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมในพื้นที่ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมท่องเที่ยวในโฮมสเตย์
4) สมาชิกโฮมสเตย์ของท่านถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่นในด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: การจัดกิจกรรมการแสดงวัฒนธรรมชุมชน และโฮมสเตย์ให้ความสำคัญกับการเล่าเรื่องราวท้องถิ่นเพื่อนำเสนอประสบการณ์และเรื่องราวที่น่าสนใจในพื้นที่ เพื่อสร้างความสนใจและความเข้าใจลึกซึ้ง
5) สมาชิกโฮมสเตย์มีการสื่อสารให้มีความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ด้านวัฒนธรรมในโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สมาชิกโฮมสเตย์มีการสื่อสารภายในกลุ่มสมาชิกโฮมสเตย์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม โดยใช้ช่องทางไลน์กลุ่มและเฟซบุ๊ก

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
6) โฮมสเตย์ของท่านมีการสร้างบรรยากาศให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ใหม่ด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์สร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและสนับสนุนการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม เล่าเรื่องราวท้องถิ่น และให้ข้อมูลท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมในพื้นที่ และมีการจัดกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม เช่น การทำอาหารท้องถิ่น การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการท่องเที่ยวที่เน้นวัฒนธรรม
4.8 การจัดการความรู้ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน	
1) โฮมสเตย์ของท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการสร้างภาพลักษณ์ของโฮมสเตย์ และสามารถพัฒนาการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์สามารถให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น การจัดทำอาหาร หรือกิจกรรมที่สร้างมูลค่าและสนับสนุนชุมชนท้องถิ่น
2) โฮมสเตย์ของท่านให้สมาชิกได้เรียนรู้การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์ให้สมาชิกได้รับความรู้ผ่านการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ อินเทอร์เน็ต หรือแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการสร้างคุณค่า
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น จากชุมชนท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต เช่น การทอผ้า การทำอาหาร เป็นต้น
4) สมาชิกในโฮมสเตย์ร่วมคิด ร่วมทำ และช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สมาชิกโฮมสเตย์ร่วมทำงานร่วมกันในการสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เช่น การทอผ้า การทำอาหาร เป็นต้น โฮมสเตย์สนับสนุนและช่วยเหลือกันเองในทุกขั้นตอนของการสร้างผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่การวางแผนไปจนถึงการผลิตและการตลาด
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีการจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการดำเนินงาน ทั้งในรูปเล่มและระบบอิเล็กทรอนิกส์ และโฮมสเตย์ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพื่อปรับปรุงกระบวนการและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกโฮมสเตย์
6) โฮมสเตย์ของท่านมีเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สมาชิกเข้าถึงความรู้การสร้างคุณค่าและมูลค่าของ	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์ใช้เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หรือช่องทางการสื่อสาร เช่น ไลน์กลุ่ม เฟซบุ๊ก เป็นต้น เพื่อให้สมาชิกสะดวกต่อการเข้าถึงความรู้ และมีการให้คำแนะนำและอัปเดตข้อมูลให้สมาชิกโฮมสเตย์เป็น

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
ผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ประจำผ่านช่องทางไลน์กลุ่ม
4.9 การจัดการความรู้ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดให้มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค จากประสบการณ์การบริหารมาสรุปเพื่อพัฒนาการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ของตนเอง
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิกเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์จากหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: เชิญวิทยากรภายนอกจากหน่วยงานธนาคารออมสิน หน่วยงานกรมการพัฒนาชุมชน และหน่วยงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการนำความรู้จากการปฏิบัติงานของสมาชิกมาประมวลผลความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีการนำความรู้จากการปฏิบัติงานของสมาชิกโฮมสเตย์มาใช้เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารของโฮมสเตย์
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการให้ส่งเสริมสมาชิกเข้ารับการอบรม สัมมนาประชุมเพื่อพัฒนาการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ จากหน่วยงานหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีการจัดประชุมเพื่อพัฒนาการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ จากหน่วยงานกระทรวงการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว และกีฬา หน่วยงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการสร้างความตระหนักให้สมาชิกเห็นคุณค่าการจัดเก็บ และสรุปผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีกิจกรรมที่เน้นการสร้างความรู้ในสมาชิกเกี่ยวกับการจัดเก็บและสรุปผลการปฏิบัติงานด้านการบริหาร และสมาชิกโฮมสเตย์จัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารสรุปผลการปฏิบัติงานด้านการบริหาร
6) โฮมสเตย์ของท่านมีการปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้การบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานเป็นประจำเพื่อค้นหาและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารของโฮมสเตย์

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
4.10 การจัดการความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการประชาสัมพันธ์ถึงเป้าหมายความสำเร็จของโฮมสเตย์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึงหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเป้าหมายของโฮมสเตย์ในการบริหารและพัฒนาโฮมสเตย์ โดยใช้โซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก โฮมสเตย์ไทตงน้อย เฟซบุ๊กส่วนตัว เป็นต้น
2) สมาชิกโฮมสเตย์มีการจัดทำข้อมูลเอกสาร คู่มือประชาสัมพันธ์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีในส่วนของเฟซบุ๊กโฮมสเตย์ไทตงน้อยเท่านั้น และโปรชาร์
3) สมาชิกโฮมสเตย์ร่วมกันเรียบเรียงและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์จัดกิจกรรมการฝึกอบรมและแบ่งปันประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมาชิกให้ปรับปรุงความรู้ของตนเอง
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการเผยแพร่ความรู้สู่ภายนอกโดยผ่านสื่อต่าง ๆ (เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต) หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการใช้สื่อ เช่น เฟซบุ๊กโฮมสเตย์ไทตงน้อย เฟซบุ๊กส่วนตัว วิดีโอ และภาพที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์โฮมสเตย์เพื่อเผยแพร่ความรู้สู่ภายนอก
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโฮมสเตย์ รูปแบบเอกสารหรือฐานข้อมูลหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีการจัดเก็บไว้บนเครื่องคอมพิวเตอร์ของส่วนกลางเป็นไฟล์เอกสารไว้ให้สมาชิกโฮมสเตย์
6) โฮมสเตย์ของท่านมีการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ใหม่ให้สมาชิกได้รับรู้หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีการจัดกิจกรรมการศึกษาที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างโอกาสให้สมาชิกแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับสมาชิกโฮมสเตย์ด้วยกันเอง

ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย บ้านหนองหินโฮมสเตย์

ตอนที่ 1 : บันทึกการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์	ชื่อโฮมสเตย์	วันเดือนปี ที่สัมภาษณ์	เริ่มการสัมภาษณ์-จบการสัมภาษณ์
คุณพัทณี อู่ระพนม	บ้านจันทระพนม	15 ธ.ค. 2566	09.30 น. – 10.45 น.
คุณรัชวรรณ สีตาพล	บ้านสวนมะนาว	15 ธ.ค. 2566	11.00 น. – 12.20 น.
คุณถาวร บุญเข็ม	บ้านพอเพียง	15 ธ.ค. 2566	13.00 น. – 14.15 น.

คุณสายัน ลาสิทธิ์	บ้านหนองหินโฮมสเตย์	15 ธ.ค. 2566	14.30 น. – 15.40 น.
คุณทองนาค ไครตภูเวียก	บ้านไร่อิสระชน	15 ธ.ค. 2566	16.00 น. – 16.40 น.
คุณธนาวุฒิ กุมภวาปี	บ้านหนองหินโฮมสเตย์	15 ธ.ค. 2566	16.55 น. – 17.55 น.
คุณเกษมสันต์ หางลาสิงค์	บ้านหนองหินโฮมสเตย์	15 ธ.ค. 2566	18.00 น. – 18.40 น.
คุณร่ายอง ไครตแสง	บ้านหนองหินโฮมสเตย์	15 ธ.ค. 2566	18.50 น. – 19.55 น.
นางละมัย ขุนราช	บ้านไร่ขุนราช	20 ธ.ค. 2566	13.00 น. – 14.15 น.
น.ส.จินดา พรหมศรี	บ้านหนองหินโฮมสเตย์	20 ธ.ค. 2566	14.30 น. – 15.40 น.
นางนาฏญา บุญมาพล	บ้านหนองหินโฮมสเตย์	20 ธ.ค. 2566	16.00 น. – 16.40 น.

ตอนที่ 2 : ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
1. ประวัติการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: คุณพัทนี อูระพนม จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย คุณรัชวรรณ ลีดาพล จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย คุณถาวร บุญเข็ม จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คุณสายัน ลาสิทธิ์ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คุณทองนาค ไครตภูเวียก จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.) คุณธนาวุฒิ กุมภวาปี จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย คุณเกษมสันต์ หางลาสิงค์ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คุณร่ายอง ไครตแสง จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.) คุณละมัย ขุนราช จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.) คุณจินดา พรหมศรี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คุณนาฏญา บุญมาพล จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ข้อความคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
2. ตำแหน่งงาน / ความรับผิดชอบในโฮมสเตย์	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ประธานกลุ่มโฮมสเตย์ คุณพัทนี อูระพนม / ดูแลสมาชิกโฮมสเตย์ กรรมการเลขานุการ คุณรัชวรรณ สีตาพล จบ ม.ปลาย / ช่วยงานประธานกลุ่มโฮมสเตย์ กรรมการฝ่ายบ้านพัก คุณถาวร บุญเข็ม / ดูแลนักท่องเที่ยว กรรมการฝ่ายอาหาร คุณสายัน ลาสีทธิ์ / ดูแลอาหารให้กับนักท่องเที่ยว กรรมการฝ่ายบ้านพัก คุณทองนาค โคตรภูเวียง / ดูแลนักท่องเที่ยว รองประธานกลุ่มโฮมสเตย์ คุณธนาวุฒิ กุมภวาปี / ดูแลสมาชิกช่วยประธานโฮมสเตย์ กรรมการฝ่ายการตลาด/โปรโมทสินค้าโฮมสเตย์ คุณเกษมสันต์ หางลาสิงค์ กรรมการฝ่ายต้อนรับ/ดูแลนักท่องเที่ยว คุณรายอง ไครตแสง กรรมการฝ่ายเหรียญกษาปณ์ คุณนาฏญา บุญมาพล กรรมการฝ่ายจัดเลี้ยง คุณจินดา พรหมศรี กรรมการฝ่ายทะเบียน คุณละมัย ขุนราช
3. ประสบการณ์ทำงานก่อนที่จะมาทำโฮมสเตย์ทำอะไรมาก่อนกี่ปี	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: คุณพัทนี อูระพนม สอนพิเศษภาษาไม่น้อยกว่า 5 ปี คุณธนาวุฒิ กุมภวาปี และคุณเกษมสันต์ หางลาสิงค์ พนักงานลูกจ้าง อบต. 4 ปี คุณรัชวรรณ สีตาพล คุณถาวร บุญเข็ม คุณสายัน ลาสีทธิ์ คุณทองนาค โคตรภูเวียง คุณรายอง ไครตแสง คุณนาฏญา บุญมาพล คุณจินดา พรหมศรี และคุณละมัย ขุนราช ทำมา 20 ปีขึ้น
4. ระยะ เวลา ใน การปฏิบัติงาน ณ สถานที่โฮมสเตย์	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: 1 - 5 ปี
5. จำนวนบ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: คุณพัทนี อูระพนม มีมากกว่า 3 หลังขึ้นไป 1 หลัง
6. มีประสบการณ์ในการได้รับการอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี ด้านการบริการ มาตรฐานและยกระดับการเป็นที่พักโฮมสเตย์ (กรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) แคมป์อิงชุมชน
7. บริบททั่วไปของโฮมสเตย์	
7.1 ประวัติชุมชน	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: บ้านหนองหิน ตั้งอยู่ที่ตำบลโคกก่อ อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากตัวเมืองมหาสารคาม ประมาณ 25 กิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนประชากร จำนวน 200 หลังคาเรือน นับย้อนไปเมื่อประมาณ 206 ปีที่แล้ว ต่อมาปี พ.ศ. 2355 มีพราหมณ์ผู้หนึ่งเดินทางมาพบแหล่งน้ำไหลริน มีน้ำใสสะอาด และสามารถตั้งเป็นที่อาศัยทำมาหากิน ต่อมา มีชาวบ้านอพยพมา

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
	อาศัยอยู่จนได้ตั้งเป็นหมู่บ้านขึ้น โดยชื่อ “บ้านหนองหิน” ต่อมาได้ตั้งวัด พร้อมกับ “อาฮับ” ของหมู่บ้านขึ้นบริเวณกลางหมู่บ้าน ปัจจุบันยังคงอยู่ให้ชาวบ้านได้กราบไหว้บูชา และมีการตั้ง “ดอนปู่ตา” ป่าชุมชนที่อุดมสมบูรณ์เป็นสถานที่ให้ชาวบ้านให้ความเคารพบูชา นอกจากนั้นยังมี “ตาปะขาว” ชาวบ้านเชื่อว่าคือปู่เพิ่มผู้ทรงศีลที่มีวิชาอาคมคอยปกป้องรักษาหมู่บ้านมาถึงปัจจุบันนี้ ชาวบ้าน มีพิธีการเลี้ยงตาปะขาว เช่น พริก เกลือปลาร้า สุรา ไก่ นำมาปรุงเข้ากันได้รสชาติพอดี จนมีคำพูดติดปากว่า เลี้ยงตาปะขาวว่า “กินพริกบ่เผ็ด กินเกลือบ่เค็ม กินเหล้ากะบ่เมา” จนชาวบ้านมีความเชื่อเรื่อง อาฮับ บ้าน ดอนปู่ตา และตาปะขาว แล้วยังมีความนับถือเลื่อมใสศรัทธาต่อพระพุทธรูปพระอิศวรประเพียร อดิภาโส ท่านนำเอาคำสอนของพระพุทธเจ้าสู่การดำรงชีวิตของชาวบ้าน และบรรพบุรุษได้สร้างวิถีประเพณีต่อกันมาตลอดชั่วอายุคนหรือต่อกันมาหลายชั่วอายุคน ที่ชาวบ้านหนองหินสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบันเพื่อรำลึกบูชา คารวะพระพุทธรูป ทั้งจำพรรษาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เพื่อโปรดพระมารดา ครบ 7 เดือน จึงเสด็จลงมาโปรดบนโลกมนุษย์ ชาวบ้านหนองหินจึงกำหนดต่อกันมาเพื่อรับพระพุทธรูปเจ้าในวันแรม 1 ค่ำเดือน 11 ของทุกปี ชาวบ้านหนองหินประกอบอาชีพหลักทำนา ทำเกษตรอินทรีย์ กลุ่มแม่บ้านรวมตัวกันทอผ้า มีทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหม มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม จากผลผลิตในหมู่บ้าน จนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมส่งเสริมผลผลิตในหมู่บ้าน “อย่าสืบล่าทิม ผักกระเดียนเก่า บาดท่ากินลาบก้อย ยังสืได้จ่มหา ฟีน้องเอ้ย”
7.2 ประชากรและชนเผ่า (ชาติพันธุ์)	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ไทยอีสาน (ลาว)
7.3 ประเพณี วัฒนธรรม พื้นบ้าน	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สัต 12 คอง 14 ประเพณีที่โดดเด่น คือ ประเพณีบุญตักบาตรเทโวโรหณะในวันออกพรรษา
7.4 วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาหาร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: บ้านหนองหินมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย คนอีสานพื้นถิ่น และมีความนันทนาการสันทนาการเล่นดนตรีพื้นบ้าน ทำนาเป็นอาชีพหลักและเน้นเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษ
7.5 ประวัติศาสตร์ และ ร่องรอยทางประวัติศาสตร์	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ไม่มี
7.6 โบราณสถาน และ พิพิธภัณฑ	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: วัดบ้านหนองหิน, สฎูปหลวงปู่เพียร, วัดป่าบ้านหนองหิน และ องค์พระขาว
7.7 ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: เหล้าสาโทข้าวเก่า, กระติบข้าวสามไม้ไผ่, เปลยวนสาน และยาหม้อหรือยาฝน

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
7.8 กลุ่มทางสังคม (กลุ่มองค์กรและเครือข่าย กลุ่มผู้นำ)	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: กลุ่มพ่อบ้าน แม่บ้าน, กลุ่มผู้นำท้องถิ่น, กลุ่มเยาวชน, กลุ่มชาวอินทรี, กลุ่มทอผ้าฝ้าย และผ้าไหม, กลุ่มโฮมสเตย์, กลุ่มพริกอินทรี
7.9 สถานที่สำคัญของชุมชน	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: อาฮักบ้าน, ดอนปู่ตา, ตาปะขาว, อ่างเก็บน้ำโคกก่อ และวัดบ้านหนองหิน

ตอนที่ 3 : คำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานที่ใช้ในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ในจังหวัดมหาสารคาม

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
1.1 โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดการที่พักให้แก่นักท่องเที่ยวด้านใดบ้างหรือไม่ อย่างไร (การประชาสัมพันธ์ ราคา การให้บริการ ช่องทางสื่อสาร บริการ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์ เส้นทางแผนที่การเดินทาง)	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: 1. ด้านการประชาสัมพันธ์ 2. ด้านการให้บริการ 3. ด้านช่องทางสื่อสารบริการ 4. ด้านการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์ และ 5. ด้านเส้นทางแผนที่การเดินทาง (เช่น เฟซบุ๊กเพจบ้านหนองหินโฮมสเตย์ วิทยุเกษตรอินทรี เฟซบุ๊ก Janpanom Farm และเฟซบุ๊กชุมชนบ้านหนองหิน OTOP นวัตกรรม จ.มหาสารคาม)
1.2 ที่พักมีการแบ่งห้องนอนและห้องน้ำอย่างเป็นสัดส่วนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ที่พักโฮมสเตย์ต้องแยกห้องห้อง หรือ แบ่งห้องต่าง ๆ ให้เป็นสัดส่วนเน้นความสะอาด สะดวก และความปลอดภัย
1.3 ที่พักมีมุมพักผ่อนที่สงบ สบาย ภายในบ้านหรือบริเวณโดยรอบที่สามารถนั่ง นอนและมีบรรยากาศผ่อนคลาย (เช่น ลานบ้าน ใต้ต้นไม้ และศาลาหน้าบ้าน) หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีมุนั่งเล่นอ่านหนังสือ มุมจิบกาแฟหน้าบ้านโฮมสเตย์ และศาลาไม้เอนกประสงค์ไว้รองรับนักท่องเที่ยว
1.4 ท่านมีการประกอบเมนูอาหารโดยใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นของท่านหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ใช้วัตถุดิบที่นำมาประกอบอาหารเน้นต้องได้จากชุมชนบ้านหนองหิน เพื่อกระจายรายได้ให้กับชุมชนด้วย เช่น ไข่บ้าน ปลา ผัก เป็นต้น
1.5 โฮมสเตย์ของท่านมีบริการอาหารให้กับนักท่องเที่ยวใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: 3 มื้อ เช้า เที่ยง เย็น
1.6 มีวัตถุดิบในท้องถิ่นสำหรับทำอาหารในปริมาณที่เพียงพอ และ	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีวัตถุดิบประกอบอาหารให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพัก ได้มาจากท้องถิ่นในชุมชนบ้านหนองหิน เช่น ข้าว ผัก ปลา ไข่บ้าน

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
สดใหม่อยู่เสมอหรือไม่ อย่างไร	เป็นต้น
1.7 ภาชนะที่ใส่อาหาร (เช่น ช้อน ทัพพี จาน ส้อม ฯ) มีความสะอาดหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สะอาด เพราะความสะอาดส่งผลให้เห็นถึงความเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการบริการ ที่ได้ผ่านมาตรฐาน SHA แล้ว
1.8 มียาสามัญประจำบ้านอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีพร้อมใช้งานที่ไม่หมดอายุ และแยกออกให้นักเที่ยวต่างหากไม่รวมกับเจ้าบ้าน
1.9 โฮมสเตย์ของท่านมีการเตรียมความพร้อมสำหรับปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีเบอร์โทรฉุกเฉิน การปฐมพยาบาลเบื้องต้นขึ้นอยู่กับอาการนอกเหนือจากนั้นเราต้องโทรแจ้ง 1169 ทันทีที่เกิดเหตุ
1.10 โฮมสเตย์ของท่านมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในการดูแลความปลอดภัยหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีเบอร์โทรศัพท์พยาบาลท้องถิ่นที่อยู่ในชุมชนและมีอนามัยส่วนตำบล ห่างจากที่พัก 3 กิโลเมตร
1.11 โฮมสเตย์ของท่านมีการดูแลรักษาความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและทรัพย์สินหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: การเข้ามาพักที่โฮมสเตย์ เจ้าบ้านทุกหลังต้องแจ้งผู้นำท้องถิ่น ว่ามีคนเข้ามาพักและมี อภปร. ที่ตรวจความสงบหรือความเรียบร้อยในชุมชน มีการติด กล้องวงจรปิดในพัก
1.12 เจ้าของโฮมสเตย์มีส่วนร่วมในการนำเที่ยวหรือกิจกรรมร่วมกับนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: เจ้าบ้านโฮมสเตย์ต้องเป็นผู้นำเที่ยวชุมชนในตัวเองสามารถให้รายละเอียดหรือข้อมูลชุมชน และสถานที่ท่องเที่ยวได้
1.13 โฮมสเตย์ของท่านมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นหรือไม่ มีอะไรบ้างและสถานที่ตั้งอยู่ที่ใด	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: บ้านจันทร์พนม มีจุดเด่นคือ มีบรรยากาศบริสุทธิ์นอกห้องนาสามารถชมพระอาทิตย์ขึ้นในตอนเช้า ตอนกลางคืนสามารถนอนชมดาว และใช้เสียงได้ในตอนกลางคืน
1.14 โฮมสเตย์ของท่านมีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือไม่ มีอะไรบ้าง และมีการกำหนดการตารางของกิจกรรมอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีกิจกรรม เช่น สักการะสถูปหลวงปู่เพียร เรียนรู้กันทำข้าวแบบครบวงจร เรียนรู้การทอผ้าฝ้ายและผ้าไหมนี้ และปลูกป่าทำสังฆทานต้นไม้ เป็นต้น
1.15 โฮมสเตย์ของท่านมีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายนอกชุมชนหรือไม่ มีอะไรบ้าง และมีการกำหนดการตารางของกิจกรรมอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีกิจกรรม เช่น เข้าชมและเรียนรู้การผลิตนมโคโคกก่อ และการแปรรูปนมโคที่ฟาร์มโคนมโคกก่อ
1.16 รายการนำเที่ยวหรือกิจกรรมของโฮมสเตย์ มีการกำหนดขึ้นโดยผู้ใด สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: รายการนำเที่ยวต้องเป็นกลุ่มท่องเที่ยวและผู้นำกลุ่มต่าง ๆ มาออกแบบกิจกรรมร่วมกัน และผู้นำเที่ยวเป็นคนดำเนินตามรายการนำเที่ยว

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
1.17 สมาชิกโฮมสเตย์เป็นผู้นำเที่ยวเองหรือไม่หรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สมาชิกบ้านโฮมสเตย์ต้องเป็นผู้นำเที่ยวเองแต่หากไม่ว่างต้องประสานงานให้ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นมาทำแทนและจ่ายค่าจ้างให้กับผู้นำเที่ยวนั้น ๆ
1.18 โฮมสเตย์ของท่านมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ หรือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (เช่น วัดโบราณสถาน) หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อ่างเก็บน้ำโคกก่อ หนองคูสวนพริกอินทรี แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดป่าบ้านหนองหิน ดอนปู่ตา และสถาปัตยกรรมปูเพียร
1.19 โฮมสเตย์ของท่านมีแนวคิดหรือนโยบายในการดูแลรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และท่องเที่ยวของชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ห้ามเผาขยะและลดการเผาตอฟาง ส่งเสริมและอนุรักษ์ป่าโดยการเพิ่มกิจกรรมการปลูกป่ารักษาสิ่งแวดล้อม ทำธนาคารขยะและคัดแยกขยะ
1.20 โฮมสเตย์ของท่านมีประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนอะไรบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: คำขวัญชุมชน ตักบาตรเทโว โชว์เกษตรอินทรีย์ หัตถกรรมวิถีชุมชนไต้หวันหนองหิน
1.21 โฮมสเตย์ของท่านมีการกำหนดขีดความสามารถในการรับนักท่องเที่ยวหรือไม่ หากมีจำนวนนักท่องเที่ยวเกินความสามารถรับได้จะมีวิธีการรับมืออย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์ 1 หลัง ห้ามนอนเกิน 4 คนต่อห้องนอน หากนักท่องเที่ยวมากเกินจำนวนก็ต้องแบ่งให้นักท่องเที่ยวไปนอนที่บ้านโฮมสเตย์หลังอื่นหรือกางเต็นท์ไหนดอน
1.22 โฮมสเตย์ของท่านมีแหล่งงบประมาณจากแหล่งใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ทุนตนเอง งบประมาณสนับสนุนจากธนาคารออมสิน โครงการออมสินยุวพัฒนานักเรียน ทุนจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และงบประมาณจากพัฒนาชุมชนเมืองมหาสารคาม
1.23 โฮมสเตย์ของท่านมีรายรับที่ได้จ่ายโฮมสเตย์หรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ค่าขายข้าวเกษตรอินทรีย์ และสินค้าผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในกลุ่มโฮมสเตย์
1.24 โฮมสเตย์ของท่านมีค่าใช้จ่ายโฮมสเตย์หรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีค่าไฟ ค่าน้ำ ค่าเครื่องใช้อุปโภคบริโภค
1.25 โฮมสเตย์ของท่านมีการหักรายได้หักเข้ากองทุนชุมชนหรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการหัก 10% จากรายได้โฮมสเตย์เข้ากองกลางเพื่อนำไปบริหารและให้ชุมชนสนับสนุนด้านต่าง ๆ
1.26 โฮมสเตย์ของท่านมีความสะดวกในการติดต่อเพื่อเข้าพักโดยตรงกับที่พักหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีเบอร์โทรศัพท์ติดต่อ ช่องทางเฟซบุ๊กเพจบ้านหนองหินโฮมสเตย์ และจันทร์พนมพารม
1.27 โฮมสเตย์ของท่านมีการโปรโมทในช่องทางโซเชียลมีเดียหรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีเฟซบุ๊กบ้านหนองหินโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านหนองหิน OTOP นวัตกรรมจังหวัดมหาสารคาม

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
อย่างไร	
1.28 โฮมสเตย์ของท่านมีการโฆษณาเพื่อผ่านสื่อต่าง ๆ หรือไม่ เพื่อโปรโมทโฮมสเตย์ของท่านหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี PR จังหวัดมหาสารคาม
1.29 โฮมสเตย์ของท่านมีการออกบูธการตลาด เพื่อโปรโมทโฮมสเตย์ของท่านหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการออกบูธในงานประกวดนาแปลงใหญ่ที่ฟาร์มโคนมโคกก่อง และออกบูธที่มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
1.30 ผลิตภัณฑ์ของโฮมสเตย์ มีอะไรบ้าง และมีจุดเด่นหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีข้าวอินทรีย์ พริกอินทรีย์ ผ้าฝ้ายเขมทอมือ มีจุดเด่นคือความเป็นเกษตรอินทรีย์และปลอดภัยพืชผักปลอดสารพิษ และสีย้อมผ้าฝ้ายได้มาจากสีธรรมชาติในชุมชนบ้านหนองหินเอง
1.31 โฮมสเตย์ของท่านมีแผนงานพัฒนาหรือส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ของโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี อยากสร้างโปรดัคส์ และนำนวัตกรรมต่าง ๆ เข้ามาช่วยส่งเสริมและต่อยอดเพิ่มมูลค่า ให้กับผลิตภัณฑ์ในชุมชนบ้านหนองหินโฮมสเตย์เอง
1.32 โฮมสเตย์ของท่านสามารถสำรองที่พักและมีข้อมูลยืนยันการเข้าพักได้โดยตรงหรือผ่านสื่อออนไลน์ อย่างเป็นระบบหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ต้องมีการโทรแจ้งก่อนที่จะเข้าพักล่วงหน้า 2 - 3 วัน เป็นอย่างน้อยผ่านเบอร์โทรศัพท์หรือส่งข้อความทางเฟซบุ๊กเพจ
1.33 ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญทางกายภาพและการบริหารจัดการของโฮมสเตย์ คืออะไร แล้วมีวิธีการแก้ปัญหาหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สมาชิกขาดความเข้าใจในการบริการ หรือการทำท่องเที่ยว และปัญหาคือ แรงงานคนที่เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพโฮมสเตย์และต้องประสานงานกับองค์กรชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้หาแรงงานจากกลุ่มเยาวชนหรือมีคฤหาสน์น้อยจากโรงเรียนในชุมชน
1.34 รูปแบบการจัดการโฮมสเตย์ของท่านเป็นลักษณะใด อย่างไร (ธุรกิจส่วนตัว/กลุ่ม/สหกรณ์)	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองหินโฮมสเตย์
1.35 โฮมสเตย์ของท่านมีการบริหารจัดการองค์กรอย่าง มีการประสานงานกับภาครัฐในพื้นที่หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการประสานงานองค์กรบริหารส่วนตำบลโคกก่องพัฒนาชุมชน และอำเภอเมืองมหาสารคาม
1.36 โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดตั้งคณะกรรมการและการคัดเลือกคุณสมบัติของคณะกรรมการ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการจัดทำวาระการประชุม เพื่อตั้งชื่อกลุ่ม หรือที่ตั้งกลุ่ม และเลือกประธานกลุ่ม และเลือกคณะกรรมการผู้บริหารบ้านหนองหินโฮมสเตย์

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
สมาชิกโฮมสเตย์มีส่วนร่วมในการตั้งคณะกรรมการอย่างไร	
1.37 โฮมสเตย์ของท่านมีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการอย่างไร และมีค่าตอบแทนในการทำงานหรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ไม่มีการกำหนดระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ สมาชิกจะได้เงินปันผลตอนสิ้นปีทุกปีหรืออาจจะได้สิ่งของหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ มาสนับสนุนเพื่อยกระดับของที่พักรโฮมสเตย์
1.38 โฮมสเตย์ของท่านมีกติกากฎระเบียบข้อบังคับอย่างไรบ้างและสมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือไม่อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: บ้านโฮมสเตย์จะมีกฎระเบียบและกติกาที่ทำร่วมกับชุมชน และมีเบอร์โทรฉุกเฉินติดที่ห้องพักนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน
1.39 โฮมสเตย์ของท่านมีการบริหารจัดการด้านการเงินอย่างไร และมีการจัดสรรรายได้ให้กับสมาชิกหรือไม่อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ทุกครั้งของการทำกิจกรรมต่าง ๆ และมีการออกบิลเงินสดให้กับนักท่องเที่ยวทุกครั้งพร้อมตราแสตมป์กลุ่มบ้านหนองหินโฮมสเตย์
1.40 โฮมสเตย์ของท่านมีสวัสดิการให้สำหรับสมาชิกโฮมสเตย์หรือไม่อะไรบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: บ้านหนองหินโฮมสเตย์ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐและเอกชน ในด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องพักและอุปกรณ์ด้านสาธารณสุข เช่น ตู้ยาสามัญประจำบ้านพร้อมยา เป็นต้น ส่วนอุปกรณ์ในห้องน้ำ เช่น ฝักบัวและเครื่องทำน้ำอุ่น เป็นต้น
1.41 อะไรคือปัจจัยที่สำคัญทำให้โฮมสเตย์ได้รับมาตรฐาน Thailand Homestay Standard	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: เจ้าบ้านกับนักท่องเที่ยวต้องอาศัยอยู่ได้หลังคาเดียวกัน เพื่อความปลอดภัยเวลาเกิดเหตุอะไร และที่พักรเน้นความสะอาด สะดวก ปลอดภัย ตัวบ้านหรือห้องพักต้องเป็นสัดส่วน มีมุมนั่งเล่นให้กับนักท่องเที่ยวที่มาพักรผ่อนที่โฮมสเตย์ และที่สำคัญคือ การบริการ Service mind และการเป็นเจ้าบ้านที่ดี มีสัมพันธไมตรีที่ดีต่อนักท่องเที่ยวที่มาพักร
1.42 โฮมสเตย์ของท่านมีการจ่ายภาษีหรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ไม่มี การเป็นที่พักรโฮมสเตย์ต้องมีการจดทะเบียนที่อำเภอเมืองต่อเจ้าหน้าที่ว่าต้องการเป็นที่พักรที่ไม่ใช่โรงแรมจึงจะไม่ได้เสียภาษี

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโฮมสเตย์ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ในจังหวัดมหาสารคาม

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
4.1 การจัดการความรู้ด้านที่พัก	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการประชุม	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: 1) ธนาคารออมสินภาค 11 2) กระทรวงการท่องเที่ยว

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
แบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านที่พักจากหน่วยงานใดบ้าง	กรมการท่องเที่ยวและกีฬา 3) พัฒนาชุมชนอำเภอเมืองมหาสารคาม 4) เกษตรอำเภอเมืองมหาสารคาม 5) หน่วยงานจากคณะวิทยาการสารสนเทศ คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม และคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านที่พักอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: พาสมาชิกโฮมสเตย์ไปศึกษาดูงาน ตามสถานที่ต่าง ๆ และอบรมด้านที่พัก เกี่ยวกับการให้บริการที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพโฮมสเตย์
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการปรับปรุงความรู้ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกโดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านที่พักอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: นำไปใช้ในประโยชน์ด้านที่พัก บริการให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักและเจ้าบ้านเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว
4) สมาชิกโฮมสเตย์ของท่านถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่น โดยการสอนงานซึ่งกันและกันในด้านที่พักอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการฝึกอบรมให้กับสมาชิกโฮมสเตย์จากหน่วยงานมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม เกี่ยวกับการจัดเตียงนอน การพับผ้าขนหนู เป็นต้น
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บความรู้ด้านที่พักเป็นเอกสารหรือแฟ้ม หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี การจัดเก็บความรู้เกี่ยวกับการทำงานของโฮมสเตย์ในที่พัก จะมีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจอง ค่าบริการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเข้าพักเท่านั้น
6) โฮมสเตย์ของท่านประยุกต์ใช้ความรู้เก่าและความรู้ใหม่ โดยการวางแผนและจัดการ เพื่อให้การใช้ความรู้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริการด้านที่พักอย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์ให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ความรู้ทั้งจากประสบการณ์เดิมและข้อมูลใหม่เพื่อพัฒนาการบริการด้านที่พักของเรา การวางแผนและจัดการใช้ความรู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างประสบการณ์ที่ดีและปรับปรุงการให้บริการต่อไป เช่น 1) การประยุกต์ใช้ความรู้เก่า ได้จากประสบการณ์ของผู้เข้าพัก และตระหนักถึงในอดีตช่วยให้เราเข้าใจความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยว มีการประเมินผล การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรีวิว และข้อเสนอแนะจากผู้เข้าพักช่วยในการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนด้านที่พัก 2) การนำเอาความรู้ใหม่ เช่น เทคโนโลยีที่ช่วยเปลี่ยนแปลงที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการ เช่น การใช้ระบบการจองออนไลน์ การใช้งานแอปพลิเคชัน เป็นต้น การศึกษาทันสมัยในการติดตามข้อมูลและการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการทำให้การบริการดี การปรับตัวตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางธุรกิจ และการวางแผนในการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการการจอง การบริหารจัดการบุคคล และการควบคุมการบริการทั่วไป การเสริมสร้างทีมการ

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
	พัฒนาที่มีทักษะทางด้านบริการนักท่องเที่ยวและทักษะทางเทคโนโลยี เพื่อให้บริการที่ดีและทันสมัย การติดต่อสื่อสารที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวหรือคณะกรรมการงานภายใน เพื่อให้ทุกคนเข้าใจ และทำตามแผนที่กำหนด
4.2 การจัดการความรู้ด้านอาหาร	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการอบรมให้ความรู้กับสมาชิกโฮมสเตย์ในด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี เช่น การจัดอบรมให้สมาชิกโฮมสเตย์ทุกคน และฝ่ายอาหารให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการประกอบอาหารและการจัดวางอาหารให้น่ารับประทานสวยงามพร้อมเสิร์ฟ ให้กับนักท่องเที่ยว
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ได้มีการนำเชฟชุมชนมาลงพื้นที่ เพื่อพาสมาชิกโฮมสเตย์เรียนรู้การทำอาหารหรือแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ทำขนมจัดอาหารว่างจากข้าวแต่น เป็นต้น
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านอาหาร ช่วยให้สามารถสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและเข้ากับวัฒนธรรมในพื้นที่การบริการ นอกจากนี้ยังเป็นวิธีที่ดีในการสนับสนุนธุรกิจท้องถิ่นและสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งกับชุมชนในที่พักของเรา
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านอาหารของชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี สมาชิกโฮมสเตย์และองค์กรภาครัฐได้มีการสอนและเรียนรู้ทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจในด้านอาหารท้องถิ่น และเพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดแหล่งเรียนรู้ในกลุ่มด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวปลอดสารพิษบ้านหนองหิน โดยการเรียนรู้การทำขนมจัดเบรกจากข้าวพองธัญพืช
6) สมาชิกโฮมสเตย์เกิดการเรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ให้ประสบความสำเร็จด้านอาหารหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี โดยสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ในการจัดทำอาหารพาชนได้ก ที่เป็นเศษในอาหารมือต่าง ๆ เพื่อเสิร์ฟอาหารพื้นถิ่นที่นี้ก็เป็นชิกเนเจอร์ของฟโฮมสเตย์บ้านหนองหิน เช่น ไข่เจียวราชินี ผัดบวบใส่ไข่ และแจ่วปลาร้าบองผักลาวจิ้ม
4.3 การจัดการความรู้ด้านความปลอดภัย	
1) สมาชิกโฮมสเตย์ร่วมอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยจากหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: หน่วยงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ (สอบต.)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
2) โฮมสเตย์ของท่านได้เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิก เพื่อพัฒนางานด้านความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพโดยมีความร่วมมือจากหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการรับมือการระบาดของโรคโควิดไวรัส 19
3) สมาชิกโฮมสเตย์การเก็บรวบรวมข้อมูลการเรียนรู้และทักษะจากประสบการณ์ด้านความปลอดภัยหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี โดยมีการจดบันทึก และส่งผลตรวจของบ้านโฮมสเตย์ทุกหลัง จากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้รู้ด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการเชิญวิทยากรพยาบาลประจำตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) มาให้ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านความปลอดภัยเป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี คือการเก็บข้อมูลของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่มาลงตรวจให้กับบ้านพักโฮมสเตย์
6) สมาชิกโฮมสเตย์สามารถนำความรู้ด้านความปลอดภัยไปใช้ในการปฏิบัติงานได้หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ใช้ในการปฏิบัติงาน การสอบถามนักท่องเที่ยวก่อนเข้าพักว่า มีโรคประจำตัว แพ้อาหาร และแพ้ยา
4.4 การจัดการความรู้ด้านอภัยภัยไม่ตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก	
1) โฮมสเตย์ของท่านได้รับความร่วมมือเกี่ยวกับความรู้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านอภัยภัยไม่ตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกจากหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: หน่วยงานมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
2) โฮมสเตย์ของท่านมีแนวทางในการส่งเสริมสมาชิกในแสวงหาความรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอภัยภัยไม่ตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกอย่างไรบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โดยการพาสมาชิกไปศึกษาดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เป็นโมเดลโฮมสเตย์ เช่น โฮมสเตย์บ้านนาต้นจัน จังหวัดสุโขทัย
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สมาชิกมีสมุดเยี่ยมในทุกบ้านเพื่อเก็บข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักและได้มีคำแนะนำต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวที่เข้า

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
สมาชิก ด้านอัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกหรือไม่ อย่างไร	พักเพื่อนำมาปรับปรุงให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิตของชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี โดยการทำกิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตชาวนาดั้งเดิม พาทำบุญตักบาตรหน้าบ้านพักโฮมสเตย์ และร่วมกิจกรรมสืบสานประเพณีต่าง ๆ ในชุมชน
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานด้านอัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกเป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีสมุดจดบันทึก และมีการทำเล่มชีวิตที่เก็บเป็นไฟล์ไว้ในคอมพิวเตอร์
6) สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านอัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี ใช้ประโยชน์ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว แบบ Service mind
4.5 การจัดการความรู้ด้านรายการนำเที่ยว	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดการอบรมให้ความรู้กับสมาชิกโฮมสเตย์ด้านรายการนำเที่ยวหรือไม่ และมีหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี อาจารย์คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้ออกแบบแผนการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านหนองหินโฮมสเตย์
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิก เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพด้านรายการนำเที่ยวจากหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการเชิญวิทยากรจากคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม กระทรวงการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดมหาสารคาม และพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
3) สมาชิกโฮมสเตย์ร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบรายการนำเที่ยว เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานของโฮมสเตย์จากหน่วยงานอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: พัฒนาชุมชนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม และท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จังหวัดมหาสารคาม
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการเผยแพร่ความรู้ด้านรายการนำเที่ยวสู่ภายนอกโดยผ่านสื่อต่าง ๆ (เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต)หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีสื่อออนไลน์ ไลฟ์สดบนช่องทางเฟซบุ๊กเพจบ้านหนองหินโฮมสเตย์ ติดโปสเตอร์ตามสถานที่ต่าง ๆ และคลิปวิดีโอประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดมหาสารคาม
5) สมาชิกโฮมสเตย์มีการสื่อสาร ให้	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการจัดเก็บและสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับรายการนำเที่ยวที่

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
ความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ด้านรายการนาเที่ยวในโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ถูกต้องและทันสมัยช่วยให้สมาชิกโฮมสเตย์ได้รับประสบการณ์ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของสมาชิกโฮมสเตย์ ซึ่งสะท้อนถึงความคาดหวังของสมาชิกโฮมสเตย์มีผลในการสร้างความพึงพอใจและความผูกพันที่แข็งแกร่งในระยะยาว
6) สมาชิกโฮมสเตย์เกิดการเรียนรู้พร้อมนำประโยชน์ไปใช้เพื่อความสำเร็จด้านรายการนาเที่ยวหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: สมาชิกโฮมสเตย์เรียนรู้และนำประโยชน์ไปใช้ในการจัดการรายการนาเที่ยวมีโอกาสสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำและมีความสำเร็จในการพัฒนารูปร่างของโฮมสเตย์
4.6 การจัดการความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
1) สมาชิกโฮมสเตย์มีการจัดอบรมให้กับสมาชิกเกี่ยวกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และมีหน่วยใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: หน่วยงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง ได้มีการจัดอบรมการคัดแยกขยะ และธนาคารขยะ
2) สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้ใหม่และนำมาต่อยอดความรู้ใหม่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โดยการนำความรู้ใหม่มาปรับใช้แนวคิดที่ยั่งยืนที่มีผลต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การลดใช้พลาสติก การใช้พลังงานทดแทน และโครงการที่สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร
3) โฮมสเตย์ของท่านได้นำความรู้จากการปฏิบัติงานของสมาชิกมาประมวลผลความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงานของสมาชิกโฮมสเตย์ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำความสะอาด การประหยัดน้ำและพลังงาน หรือการลดใช้วัสดุที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมให้สมาชิกเข้ารับการอบรม สัมมนาประชุมเพื่อพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีโดยการเข้าอบรมในการทำธนาคารขยะ เพื่อแยกขยะและอบรมด้านการเกษตรอินทรีย์การทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และในกรณีไม่มีการจัดทำคู่มือ โฮมสเตย์คู่มือจากหน่วยงานอื่นมาใช้หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ไม่มีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ทางโฮมสเตย์ได้มีการนำคู่มือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการปฏิบัติงานแทน

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
6) สมาชิกโฮมสเตย์นำความรู้ไปใช้ใน การ ปฏิ บั ตั ง งาน ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์มีการบริหารจัดการที่ยั่งยืนและมีผลต่อสิ่งแวดล้อม โดยสมาชิกโฮมสเตย์ได้มีการปรับใช้นโยบายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การลดการใช้พลังงาน การใช้พลังงานทดแทน และการลดการผลิตขยะ เป็นต้น
4.7 การจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรม	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการร่วมประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมจากหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการร่วมประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ทางวัฒนธรรมจากหน่วยงานองค์กรบริหารส่วนตำบลโคกก่อ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการส่งเสริมสมาชิกให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการส่งเสริมสมาชิกโฮมสเตย์ให้มีโอกาสทำงานร่วมกับท้องถิ่น เช่น การทำงานอาสาหรือโครงการท้องถิ่นที่เน้นการสร้างความรู้เข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น และการสนับสนุนสมาชิกโฮมสเตย์ในการเข้าร่วมการศึกษาและฝึกอบรมภายนอก เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางวัฒนธรรม
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มี โดยการสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลจากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน แล้วนำมาเรียบเรียงทำเป็นประวัติชุมชน
4) สมาชิกโฮมสเตย์ของท่านถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่นในด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการสนับสนุนสมาชิกโฮมสเตย์ในการเข้าร่วมการศึกษาและฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การแสดงฟ้อนลำ และดนตรีพื้นบ้าน เป็นต้น
5) สมาชิกโฮมสเตย์มีการสื่อสารให้ ความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ด้านวัฒนธรรมในโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีโดยสมาชิกโฮมสเตย์ได้จัดเก็บความรู้ทางวัฒนธรรมที่สามารถใช้งานได้ง่าย เช่น ภาพถ่าย วิดีโอ และเอกสาร เป็นต้น
6) โฮมสเตย์ของท่านมีการสร้างบรรยากาศให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ใหม่ด้านวัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการสนับสนุนการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมในโฮมสเตย์ส่วน ใหญ่เน้นการตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของสมาชิกโฮมสเตย์เอง และเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การทอผ้าไหม การทอผ้าฝ้ายแบบทอมือ เป็นต้น
4.8 การจัดการความรู้ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน	
1) โฮมสเตย์ของท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการสร้าง ภาพลักษณ์ของโฮมสเตย์ และ	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีโดยการที่โฮมสเตย์สร้างผลิตภัณฑ์ของตนเอง ขึ้น นำมาออกบูธ ขายบนช่องทางออนไลน์ และร้านค้าในชุมชน

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
สามารถพัฒนาการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	
2) โฮมสเตย์ของท่านให้สมาชิกได้เรียนรู้การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: เรียนรู้จากการเข้าอบรมกับองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ เช่น คณะการบัญชีและการจัดการ สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการรวบรวมความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในการหมักเหล้าสาโทและการนำมาปฏิบัติพร้อมกับการออกแบบแพ็คเกจให้ดูหรูหรา นำเหล้าสาโทมาบรรจุในขวดผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบจากทางโฮมสเตย์
4) สมาชิกในโฮมสเตย์ร่วมคิด ร่วมทำ และช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีโดยการร่วมกันจัดงานเทศกาลดนตรี หนองหินโฮมเฟส และได้มีการขายผลิตภัณฑ์สินค้าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่นี่ เช่น เหล้าสาโทข้าวเก่า ผ้าพันคอจากฝ้ายและผ้าไหม เป็นต้น
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นรูปเล่ม หรือจัดเก็บในรูปแบบอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: จัดทำเป็นรูปเล่มตัวชี้วัดและเก็บเป็นไฟล์เอกสารส่วนตัวไว้
6) โฮมสเตย์ของท่านมีเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สมาชิกเข้าถึงความรู้การสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: นำกล้องถ่ายภาพ และโทรศัพท์ มาถ่ายบรรยายภาคเก็บไว้ และไลฟ์สดขายผลิตภัณฑ์สินค้าผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก
4.9 การจัดการความรู้ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดให้มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการพัฒนาแผนการบริหารของโฮมสเตย์ โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันที่มีการพิจารณาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค ช่วยให้เข้าใจด้านบวกและลบของโฮมสเตย์ การวิเคราะห์จุดเด่น สอบถามเกี่ยวกับบริการที่โฮมสเตย์มีและทำได้ดี การบริการที่โดดเด่น และสิ่งที่ผู้เข้าพักพึงพอใจ การวิเคราะห์จุดด้อย สอบถามเกี่ยวกับความยุ่งยากในการดำเนินกิจการ ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริการหรือผู้เข้าพัก หรือสิ่งที่ต้องการพัฒนา

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
	ในโฮมสเตย์ การวิเคราะห์โอกาส สอบถามเกี่ยวกับโอกาสในตลาด การพัฒนาใหม่ หรือการนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาในโฮมสเตย์ การวิเคราะห์อุปสรรค สอบถามเกี่ยวกับอุปสรรคที่อาจส่งผลกระทบต่อ ทรัพยากรหรือการดำเนินการทั้งภายในและภายนอก การวิเคราะห์และ กำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อวิเคราะห์ก่อนตัดสินใจในแนวทางการ พัฒนาด้านต่าง ๆ ในโฮมสเตย์
2) โฮมสเตย์ของท่านมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่สมาชิกเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์จากหน่วยงานใดบ้าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: เชิญวิทยากรภายนอก จากหน่วยงานพัฒนาชุมชน จังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3) โฮมสเตย์ของท่านมีการนำความรู้จากการปฏิบัติงานของสมาชิกมาประมวลผลความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โฮมสเตย์นำความรู้จากการปฏิบัติงานของสมาชิกโฮมสเตย์มาประมวลผลเพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ทั้งความรู้และประสบการณ์จากการทำงานที่หลากหลาย ข้อมูลที่สะสมมีการประมวลผลเพื่อนำมาวิเคราะห์แนวโน้ม ความสำเร็จ และความล้มเหลวในการบริหารของโฮมสเตย์
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการให้ส่งเสริมสมาชิกเข้ารับการอบรม สัมมนาประชุมเพื่อพัฒนาการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ จากหน่วยงานหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: หน่วยงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และหน่วยงานมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการสร้างความตระหนักให้สมาชิกเห็นคุณค่าการจัดเก็บและสรุปผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: โดยการจัดทำบันทึกข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพัก และทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ของการทำกิจกรรมต่าง ๆ
6) โฮมสเตย์ของท่านมีการปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้การบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีจัดประชุมของสมาชิกโฮมสเตย์ก่อนและหลังจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาในการเข้าถึงความรู้และการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ต่อไป
4.10 การจัดการความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์	
1) โฮมสเตย์ของท่านมีการ	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการประชาสัมพันธ์ถึงเป้าหมายความสำเร็จของโฮมส

ข้อคำถามการสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิจัย
ประชาสัมพันธ์ถึงเป้าหมายความสำเร็จของโฮมสเตย์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึงหรือไม่ อย่างไร	เคยเป็นประการสำคัญในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และการรับรู้จากประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้มีส่วนร่วมทั้งหลาย การทำประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงและน่าสนใจสามารถช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในสาธารณะและสร้างความไว้วางใจในโฮมสเตย์
2) สมาชิกโฮมสเตย์มีการจัดทำข้อมูลเอกสาร คู่มือประชาสัมพันธ์หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีโปรชัวร์ที่จัดทำเป็นแผ่นพับ และแผนที่การท่องเที่ยวบนเฟซบุ๊กเพจ
3) สมาชิกโฮมสเตย์ร่วมกันเรียบเรียงและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการร่วมกันเรียบเรียงและปรับปรุงความรู้ในโฮมสเตย์เป็นแนวทางที่สำคัญเพื่อให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทำให้โฮมสเตย์เป็นที่น่าสนใจและตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้าพักได้ดียิ่งขึ้น
4) โฮมสเตย์ของท่านมีการเผยแพร่ความรู้ภายนอกโดยผ่านสื่อต่าง ๆ (เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต)หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีการเผยแพร่ความรู้ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก ไลน์กลุ่มโฮมสเตย์ บายไวเนล โพสต์เตอร์ และจุดเช็คอินบน Google Map
5) โฮมสเตย์ของท่านมีการจัดเก็บความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโฮมสเตย์ รูปแบบเอกสารหรือฐานข้อมูลหรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: มีไฟล์เอกสารการประเมินตัวชี้วัดบ้านหนองหินโฮมสเตย์
6) โฮมสเตย์ของท่านมีการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ใหม่ให้สมาชิกได้รับรู้หรือไม่ อย่างไร	ผู้ให้ข้อมูลหลัก: ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางไลน์กลุ่มให้กับสมาชิกโฮมสเตย์บ้านหนองหิน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการสารสนเทศ สำนักงานเลขานุการ กลุ่มงานวิชาการและพัฒนานิสิต ภายใน 5001

ที่ อว 0605.13/ว ๒๘๑

วันที่ มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา ไชยา

ด้วยนายฐาปกรณ์ รัตนะวัน รหัสประจำตัวนิสิต 64011284002 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร สท.ม.สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัย นิ่มน้อย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใน ครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.จันทิมา พลพิณิจ)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการสารสนเทศ สำนักงานเลขานุการ กลุ่มงานวิชาการและพัฒนานิสิต ภายใน 5001

ที่ อว 0605.13/๖๘๑

วันที่ ๑๙ มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.นภัสกร มัทธอนธีรนนท์

ด้วยนายธำปกรณ์ รัตนะวัน รหัสประจำตัวนิสิต 64011284002 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร สท.ม.สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัย นิ่มน้อย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.จันทิมา พลพิณิจ)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

ที่ ฮว 0605.13/ว ๖๖๑

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเฒ่า อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

๑ มีนาคม 2567

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ใช้ยานุวัตตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์โชติมา วัฒนะ

ด้วยนายฐาปกรณ์ รัตนวัน รหัสประจำตัวนิสิต 64011284002 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร สท.ม. สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัย นิ่มน้อย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จันทิมา พลพิณิจ)
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่ อว 0605.13/ 159

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเฒ่า อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

15 มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

เรียน ประธานสถาบันพลังสามัคคี บ้านปลาโนนสอไทย

ด้วยนายธำพร รัตนวัน รหัสประจำตัวนิสิต 64011284002 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร สท.ม.สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัย นิมน้อย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพต่อไป ทั้งนี้ การเข้าทดลองใช้เครื่องมือนี้สัปดาห์ละประมาณ 1 ครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธำพร รัตนวัน สិษุณูเรื่อง)

รองคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและการบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศ รักษาการแทน
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่ อว 0605.13/ 659

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

15 มีนาคม 2567

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องใช้เครื่องมือ

เรียน ประธานบัณฑิตวิทยาลัย โคมสเคย์

ด้วยนายฐาปกรณ์ รัตนวัน รหัสประจำตัวนิสิต 64011284002 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร สท.ม.สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย นิมน้อย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ คณะฯ จึงขออนุญาตยืมเครื่องใช้จากท่านทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพต่อไป ทั้งนี้ การเข้าทดลองใช้เครื่องมือจะประสานงานติดต่อด้วยตนเอง อีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุมศักดิ์ สืบญเรือง)

รองคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและการบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศ รักษาการแทน
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการสารสนเทศ สำนักงานเลขานุการ กลุ่มงานวิชาการและพัฒนา นิสิต ภายใน 5001
ที่ อว 0605.1302340 วันที่ 6 กันยายน 2567
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา เวชโอสถศักดิ์ดา

ด้วยนายธนาปกรณ์ รัตนะวัน รหัสประจำตัวนิสิต 64011284002 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร สท.ม.สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัย นิ่มน้อย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.จันทิมา พลพิณิจ)
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

20 ก.ย. 2567

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการสารสนเทศ สำนักงานเลขานุการ กลุ่มงานวิชาการและพัฒนานิสิต ภายใน 5001
ที่ อว 0605.13/02340 วันที่ 6 กันยายน 2567
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนโชติ เทียนมงคล

ด้วยนายฐาปกรณ์ รัตนวัน รหัสประจำตัวนิสิต 64011284002 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร สท.ม.สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัย นิ่มน้อย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.จันทิมา พลพิณิจ)
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการสารสนเทศ สำนักงานเลขานุการ กลุ่มงานวิชาการและพัฒนานิสิต ภายใน 5001

ที่ อว 0605.13/ ๐๒๓๑๐

วันที่ ๕ กันยายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร น้อยอำคา

ด้วยนายฐาปกรณ์ รัตนะวัน รหัสประจำตัวนิสิต 64011284002 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร สท.ม.สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัย นิ่มน้อย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.จันทิมา พลพิณิจ)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

เลขที่การรับรอง : 234-272/2567

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) การจัดการความรู้ของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในจังหวัดมหาสารคาม
เพื่อการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาอังกฤษ) Knowledge Management for Home Stay in Maha Sarakham
Province to Certify Thailand Home Stay Standard.

ผู้วิจัย : นายฐาปกรณ์ รัตนวัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : คณะวิทยาการสารสนเทศ

สถานที่ทำการวิจัย : คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประเภทการพิจารณาแบบ : แบบยกเว้น

วันที่รับรอง : 18 เมษายน 2567

วันหมดอายุ : 17 เมษายน 2568

ข้อเสนอการวิจัยนี้ ได้รับการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคามแล้ว และอนุมัติในด้านจริยธรรมให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องข้างต้นได้ บนพื้นฐานของโครงร่างงานวิจัยที่คณะกรรมการฯ ได้รับและพิจารณา เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วให้ผู้วิจัยส่งแบบฟอร์มการปิดโครงการและรายงานผลการดำเนินงานมายังคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในโครงการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องยื่นขอรับการพิจารณาใหม่

ภรณ์ สว่างจิตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษตรหญิงรัตรี สว่างจิตร์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

**MAHASARAKHAM UNIVERSITY ETHICS COMMITTEE FOR
RESEARCH INVOLVING HUMAN SUBJECTS**

Certificate of Approval

Approval number: 234-272/2024

Title : Knowledge Management for Home Stay in Maha Sarakham Province to Certify Thailand Home Stay Standard.

Principal Investigator : Mr. Thapakorn Rattanawan

Responsible Department : Faculty of Informatics

Research site : Faculty of Informatics Mahasarakham University

Review Method : Exemption Review

Date of Manufacture : 18 April 2024

expire : 17 April 2025

This research application has been reviewed and approved by the Ethics Committee for Research Involving Human Subjects, Mahasarakham University, Thailand. Approval is dependent on local ethical approval having been received. Any subsequent changes to the consent form must be re-submitted to the Committee.

(Assistant Professor Ratree Sawangjit)
Chairman

Approval is granted subject to the following conditions: (see back of this Certificate)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	ฐาปกรณ์ รัตนะวัน
วันเกิด	1 เมษายน 2541
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลราชสีไศล
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	14/1 หมู่ 5 บ้านคูสระ ตำบลไผ่ อำเภอราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ 33160
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นิสิต
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2566 สารสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต (สท.ม.) สาขาสารสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2563 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาการจัดการโรงแรม คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2559 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชสีไศล อำเภอราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2556 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชสีไศล อำเภอราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2553 ระดับประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคูสระ ตำบลไผ่ อำเภอราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ
ทุนวิจัย	-
ผลงานวิจัย	การวิจัยเชิงเอกสารเพื่อสังเคราะห์ปัจจัยและกระบวนการจัดการความรู้ในธุรกิจโรงแรม

พูน ปณ จิตโต ชีเว